

ZBOGOM SMOGOVCI

POSEBNA IZDANJA

Ureduju

BOŽE ČOVIĆ i ALBERT GOLDSTEIN

Glavni urednik

ZDRAVKO ŽIDOVEC

Odgovorni urednik

DRAGAN MILKOVIĆ

**Romančina
za sve uzraste
ali posebno ipak
za djecu i omladinu**

AUGUST CESAREC ZAGREB

U KOJEMU SE POJAVLJUJE CRNA MRLJA NA
PASTELNOJ POZADINI PROLJETNOG TRGAČA
A DUNJU NA ZRINJEVCU UBACUJU
U KOMPJUTIC

Jednoga se jutra proljeće dokotrljalo Bakačevoin ulicom i zaustavilo nasred trgača otkrivajući prave boje pastelnih pročelja. Penzići su radosno grabili plastične stolice, pingvini iznosili stolice pred »Gradsku kavanu« a limači natjevali krilate štakore i sve je začas bilo gotovo isto kao prošloga ljeta kada je vjeverac Zagi načas probudio zagrebačku Trnoružicu i ona prošetala ulicama i trgovima dodirujući skutima šarene haljine zaspali grad.

I oko zdenca Manduševca gdje je nekada davno Manda zgrabila vodu a vitez zgrabio Mandu, oko kamene kocke uronjene u vodu bijaše opet vesela gužva — bacali ljudi metalne novčiće i papirnate novčanice iako su ih u školi učili da novac ne donosi sreću.

Ta lijepa sunčana slika imala je dakako crnu mrlju koja se klatarila sjevernom stranom trgača, a ta crna mrlja bijaše sitnooki gangster krupnog kalibra Crni Džek u pratnji šegrta Kumpića.

— Guzda, tam je zdunac — vukao je Kumpić za rukav Crnog Džeka koji se baš okretao za lijepom Zagrepčankom. A Zagrepčanke su najljepše u travnju kad se počnu skidati.

Cvijet zagrebačkog podzemlja prezrivo po-

e1, da r p » U r » i m n U A v n j m i i i S z o . c i j l , v z i i v i x v v v t 1 2 v v 1 L i i u K n i n u c r r r r i m

— Biznis, biznis, uvijek samo biznis. A najbolji komadi života prolaze kraj nas, Kumpić.

Umiješali su se u gomilu oko Manduševca i lakomo promatrali kako se leteće novčanice pretvaraju u podmornice. Kumpić opazi da se sredovječni, brkati gastić sprema baciti u vodu novčanicu od sto maraka.

— Gle, guzda, filatelist — gurne laktom zamišljenog Džeka.

— Kaj?

— Onaj hiće murke.

— Pa kaj onda, ak ih ima na bacanje — odmahne Džek rukom a prst druge stavi na čelo. — Kumpa, imam strašnu ideju.

— Da i mi hitimo lovu?

— Ne, idiote, nek daju poberemo, kužiš? — razljuti se Crni Džek na blesavog asistenta.

— Ponoći?

— Ne, po danu i to točno u podne kak u vester-
ternu... Odi da to u miru razradimo.

— Ali u vusternu imaju kunje, guzda.

— Imaju Kumpić, imaju konje. A ja imam
tebe.

Kad su prošli pokraj »Gradske kavane« Džek
tiho zafučka i značajno se nakašlje jer je vidio
Dunju s nekim tipom koji nije bio Mazalo, a nije
ni mogao biti Mazalo jer je Mazalo bio u vojsci.
Tako dakle, reče Džek samom sebi, dok prašinar
Mazalo Vragec forsira rijeku- vjerna Dunja mir-
no sauga sok s kitom koji je stariji od nje bar pet-
naest kvrgi! Oho, i kit joj očito daje lovnu, dakle
dotud smo došli, slatka mala babv.

Taj zlobni, pokvareni Džek!

Tip je doista stavio novac na stol i Dunja ga
je doista pokupila ali je ona te papire i zaradila
igrajući u kazalištu epizodne uloge na crno jer
brucoši Akademije za kazalište i film nisu smjeli
glumiti za lov.

— Evo, deset milja — rekao je tip, onaj isti
glumac koji se jednom potukao s Mazalom zbog
Dunje i velikodušno odstupio videći daje mala
zaljubljena u budućeg slikara s konjskim zubima.
Sada je bio samo Dunjin prijatelj ili je barem glu-
mio prijatelja, vjerojatno ovo drugo jer je iskus-
no oko otkrivalo da bi je najradije poveo doma.

— A ostalo? — razočarano upita Dunja.

— Uzmi iz Manduševca.

— Ali igrala sam u dvadeset predstava.

— Je, kad si ilegalka, draga moja... Poslije druge godine Akademije već se može i za lovu i za slavu.

— A ja sam tek napol u drugom semestru — snuždila se Dunja.

— Budi sretna da nisi u drugom stanju.

— Ma daj! Mazalo je već deset mjeseci u vojski.

— Mazalo! Mazalo! — patetično uzviknu glumac. — Pa nije Mazalo jedini muškarac na svijetu.

— Ne, ali on je jedini Mazalo na svijetu — zaljubljeno je uzdahnula' Dunja i zagledala se u iličke krovove. Onda je sklopila oči i u mašti vidjela poligon kraj rijeke i krupna vodnikova usta koja su ponavljala »dejtstvuj, dejtstvuj...« a Mazalo se penjao, padao, kotrljao, pucao, svladavao prepreke, bacao se u vodu, plivao i isplivao na drugu obalu s ribom među zubima.

Odlučila je da ga mora posjetiti.

— Ti nisi bio u vojsci? — upitala je glumca.

— Ne, ja sam bolestan, ja sam manijak, progonim male, plave studentice... Ali igrao sam oficira u »Nepokorenom gradu«, i to neprijateljskog.

U znak dokaza navuče na lice antipatičnu grimasu i podigne ruke kao Chaplin u ulozi Hitlera. Baš u tom trenu prolazio je konobar s pladnjem u ruci pa je glumac ispruženim prstima opalio pladanj s donje strane a čaše sletjele s gornje i porazbijale se na još tvrđem asfaltu.

— Pa kaj je vama, imate padavicu? — bijesno je vikao pingvin, glumac skrušeno skupljao krhotine a Dunja prekrila lice rukama i jecala od smijeha.

Sada je imala dovoljno novaca da ostvari nam. Kad se rastala s glumcem, požurila je do poslovne JAT —a na Zrinjevcu i stala u red na šalteru ne primjećujući Crnog Džeka i Kumpića koji su tu redovito operirali slijedeći zdravu logiku da rulja koja leti avionima ima kod sebe nešto kinte. Nije naravno primijetila ni jednu ruku što se oprezno spuštala prema njezinoj torbi.

Ali neka druga ruka uhvati Kumpića za lakat i on vrisne od straha. Bila je to ruka Crnoga Džeka i Kumpić se malo smiri.

— Kaj smo rekli! Od studentih, radnika i vojnika ne marišemo. Si čul, Kumpa?

Takav je bio Crni Džek. Daje živio u doba Mande zvali bi ga Robin Hood of Maksimir-wood.

A Dunja je došla na red i rekla da treba kartu za Skopje, u subotu ako još ima mjesta, a službenica je rekla da ima i ubacila djevojku u kompjutor.

*

Neka se Dunja priprema za let a mi pođimo u Maksićwood da vidimo stoje s Mazalovim bratom Perom Vragecom koji ostale ne zemlii. na domaćem terenu čuvenog stadiona Dinama, plavoga kluba koji ne živi samo od stare slave i od uspomena nego i od sasvim novih nogometnih pothvata za koje je angažirao igrače sprijeda, otraga i sa strane. Posebno sa strane stoje Peri Vragecu išlo na živce jer je imao nepogrešiv osjećaj da se njima daje previše a njemu premalo. Jedan od tih koje je klub tetošio upravo se pojavio na vrhu stepenica kad je Pero zakoračio da se uspne do uprave. Mladić bijaše vedar i zadovoljan a u prstima je vrtio ključeve stana. Zatim ih je prestao vrtjeti i široko se nasmiješio stavljajući ih Peri pred nos.

— Gle! Dvosobni komforni — rekao je pažljivo promatrajući Perinu reakciju. Vragec bijaše napola siv napola zelen, sasvim neobično za igrača plavih. Novi igrač stavi ruku u džep.

— Pogodi što imam u drugoj ruci?

K)

— Trenera — sikne Pero.

— A ne, opet ključevi. Ali od »golfa« — nas-
mije se novi i prođe pokraj Pere kao da je ovaj
perač dresova a ne popularno krilo Dinama.

Pero Vragec proguta knedl i uleti u trenero-
vu sobu.

— Kaj mislite da sam ja nekaj između ovce i
slona — vikao je demonstrativno.

— Ne vrijeđaj moga sina — reče trener
mirno.

—Nisam misli ii na vašeg Slona nego na to kak
se vi prosim lepo ponašate prema domaćim
dečkima!

— Po domaći.

— Mislite da sam blesav. Pet godina igram u
Dinamu i nisam dobio stan, a ovaj odmah... —
knedl mu se vrati i zaustavi dah. Novi igrač je up-
ravo sjedao za upravljač »golfa« parkiranog is-
pod zapadne tribine.

— ... is stan i auto — dovrši Pero.

— Ali on je oženjen — reče trener.

— I ja sam oženjen!

— Ali živiš s mamom. Jek točno?

— Kod mame... I kaj onda, ja mogu stanova-
ti gde ja hoću.

— Možeš i igrati gdje hoćeš jer ti je ugovor istekao.

Pero Vragec se lecne. Pa je, bogamu, mislio je u panici, to je kad ne vodi računa i sad ga imaju u šaci.

— A tako... — promrmljao je pomirljivo, no onda se zgadi samom sebi i vikne: — I hoću! Idem van! Idem u inozemstvo!

— Ma šalim se, daj sjedni da porazgovaramo

1 r /"» lili /-li f/"/"/L (/L im] A/!rt
IVWijJUUL —

UpidMU lICUCI. — JL-A'U ScIStCIVIL

/M-
l. «r/-v / W' 4- « r', +

ćemo u tajništvu ugovor do kraja sezone, pa ako u tom roku ne dobiješ stan od Dinama, možeš otići bez odštete.

Vragec se počese po tjemenu i zagleda se u hrastove.

— Kaj je, fali ti menadžer Flek?

— Sad bi mi dobro došel — prizna Pero. — A kaj mogu, dajte napravite taj papir da ga potpišem.

Oko podne je koračao uskom ulicom Naselka čitajući po deseti put ugovor i mrmljao: — Tak je to, domaći dečki su domaći dečki a stranjski dečki su stranjski dečki.

U prilično mračnom raspoloženju doplazio je do nove kuće obitelji Vragec i tresnuo popularnom nogom dvorišna vrata. Život se polako selio iz kuće u dvorište gdje su se Lora i Bongo igrali Mastersima a Dragec Vragec pokušao

umiriti nedavno rođenu kćer Lanu koja je vrištala u kolijevci kao da je tko kolje pa se i pas zavukao u kućicu na kojoj je pisalo CUCAK II OF NASELAK. U blizini je roktala Bucina krmača nervozno čekajući da se oprasi.

— Kaj je maradonac, i tebi ne ide kak treba?

— dovikne izbezumljeni Dragec nogometašu Peri.

— Ma pusti me k vragu.

— Ti bar nemaš dvoje djece koja. Pogle samo ovu demografski eksploziju... Čuj Pero, daj me malo zamijeni.

— A, fala. Ja nikom nisam rezerva — odmahne Pero rukom i nestane u kući a Dragec se nagne nad dijete u kolijevci i pokuša ga smiriti smiješnim grimasama našto se đerište još više rasplače.

— Pa gdje je ta Šonja — sad je već i Dragec bio na rubu plača. — Skočim na gablec i odmah me uhapsi da čuvam posranku.

Njegov molećivi pogled zaustavi se na pametnom licu maloga dječaka Bonga.

— Bongo! Dođi malo sim.

Bongo poslušno ostavi igru i Loru, upitno gledajući oca.

— Bongo, sjećas se kako si onda uspavao mađioničara?

— Aha.

— Misliš da bi ti to uspjelo i s ovako malim djetetom?

— Mogu probati — kimne Bongo. '

— Joj kako je slatka — reče Lora koja je pošla za Bongom. Jer su Bongo i Lora bili povezani nekom nevidljivom žnorom, pa kud jedno tud i drugo.

— Onda si ju uzmi doma — obrecne se Dragec Vragec, no Bongo stavi prst na usta stoje bio znak da predstava počinje, stade iznad kolijevke i zagleda se u đerište prodornim plavim očima.

— Lana... Lana... ti spavaš... ti spavaš.

Lana je međutim i dalje plakala ali je na zvuk Bongova glasa izgiljao iz kućice lijep, mlad vučjak Cucak Drugi, pogledao Bonga, oslušnuo i — zaspao.

— Ma ne njega! Nju! — histerio je Dragec.

— Ne pali kod nje — zaključí Bongo.

— Evo, to je dokaz da je moja kćí, da je od Vragecovih! Nama se niš nemre utuviti u glavu, sve radimo obratno — ljutio se Dragec.

Ljupka plavokosa Lora stavi prst na nos i reče:

— Bongo, probaj onda obratno.

Dječak je pogleda i nasmiješi se.

— Lana... ti ne spavaš... ne spavaš... ne spavaš — govorio je nagnut nad kolijevku i dijete prestane plakati, smiješno zijevne i sklopi oči.

— Evo, jesam vam, rekao — šaptao je Dragec. — Prokletstvo, već je pola jedan... a, evo ih... — primijetio je na dvorišnim vratima mamu Vragec i Šonju Vragec koje su se vraćale s tržnice natovarene plastičnim vrećicama.

— Pa gdje ste tak dugo?

— Bok — reče Šonja — pomisli dve milje smo potrošile na placu i u mesnici.

— To se više zbilja nemre izdržati, pa kam to vodi — dodalaje majka Vragecovih. — Ljudi nemaju više ni za kruh.

— Ne bum ni ja imal ak mi daju nogu. Bok Šonja, bok mama, šef bu me hitil u novinsku rotaciju, ostala bu od mene samo fotografija ak se odmah ne vratim na posel — potrčao je Dragec niz ulicu.

— Bome, meso više nećemo kupovati — odlučila je majka Vragecovih koja je već počela mijenjati u dinare ono malo maraka što joj je preostalo iz doba gastarbajteraja.

— Ne bu ni trebalo — reče Bongo daje utješi. — Pogle samo ovu gospodu, još malo pa buju praščići.

Majka Vragecovih kritički promotri krmaču i klimne glavom.

— Je — reče — Buce je pravi dečko za krizu.

Šonja je dotle provjerila u kakvom se stanju nalazi Lana i začudila se: — A što se Dragec nervira. Mala spava ko anđeo.

KOJE GOVORI O BUCI, MACI I PERECU, O SIDI,
LEBDEĆEM KREDENCU I DRUGIM NEOBIČNIM
POJAVAMA KAO ŠTO SU DJED JOZO I
MEĐUNARODNI TERORIZAM

Buco je bio pravi dečko za krizu ali se ne bi moglo reci daje bio pravi dečko za Školu. Uglavnom se dosađivao i sjedio na ušima a jedino što ga je još sprečavalo da ne zбриše iz škole bijaše mršava djevojčica Maca koja je sjedila u klupi pred njim i pažljivo slušala što nastavnica govori

0 Petru Hektoroviću koji nije mogao pobjeći s Hvara jer je bio u dobrim odnosima sa seljacima i ribarima. »Njih je i opisao u svom najznačajnijem djelu "Ribanje i ribarsko prigovaranje"« deklamirala je drugarica a Bucu izvadio perec iz džepa i glasno žvakao stoji Maci počelo smetati pa se okrenula i prezrivo sijevnula iza stakala velikih naočala. Bucu to nije zbunilo, cmoknuo je punim ustima kao da joj šalje poljubac.

— Prase — šapne djevojčica i okrene se prema učiteljici koja je sada pričala o Hektorovićevu dvorcu.

Daleko od toga da se uvrijedi, Bucu potapša • Macu po ramenu i pruži joj perec.

— Maca, odeš malo?

— Fuj, ti si već grizao.

— Ali samo s ove strane.

— Je, a drugu držiš s prstima — šaptala je Maca gadljivo.

— Pa kaj onda, nemam sidu.

— Si si miran — oklijevala je.

— Negativan, sto posto.

Djevojčica popusti i otrgne pola pereca, ali ovo snubljenje nije moglo proći nazapaženo pa učiteljica prekine govor i oštro upita:

— Tko to tamo priča? Aha, opet Bucu! ... Dakle Bucu reci ti meni kako se zvao Hektorovićev dvorac?

Bucu ustade bez tračka straha i sigurno reče:

— Trakošćan.

— Ma nemoj, na Hvaru!

— A kaj bi mu falilo — začudi se Bucu. —

Bolji je od Mrakovčana.

— Tebi izgleda fali jedna jedinica u imeniku — ljutila se učiteljica a djeca vrištala od smijeha.

— A, to ne — otkloni Bucu — imam ih dost.

Maca se skutрила s podvojenim osjećajima: Bucu je hrabro uzeo na sebe zajednički grijeh klopanja pereca i klafranja za vrijeme sata, ali da

ju nije snubio do te afere ne bi došlo. Zapravo, nije znala što da misli o njemu.

A Bucu se zagledao preko krovova niskih kuća Naselka misleći na svoje prašćice i na ručak do kojega još bijaše daleko.

Juha se međutim kuhala, majka Vragecovih je udarala dlanom okrugle faširane šnicle, a Šonja gulila krumpir i gledala u veliki kredenc koji se oduvijek nalazio na krivom mjestu, a sada posebno.

— Moramo ga pomaknuti i gotovo — zaključila je.

— Baš danas? — puhнула je majka Vragecovih.

— Pa stalno odgađamo. Da je u onom kutu tamo uopće ne bi smetao, a stala bi i zipka.

— Ma ko će dignuti to čudo, što ti je? Moramo čekati muške.

— Pero je gore u svojoj sobi, a on je prva liga — reče Šonja no istoga trena odustade — Ali morali bi sve izvaditi iz kredenca... ma čekajte malo, znam što ćemo!

Šonja izide, majka Vragecovih je isprati radoznalim pogledom, zatim slegne ramenima i otvori hladnjak. Pogled joj se zaustavi na ljubičastoj tekućini u kojoj je plivalo nešto poput životinjskog mozga. Zurila je preneraženo i na-

glo zalupila vratima kad je čula korake i Sonjin glas:

— Vidiš, Bongo, tu smeta a tamo bi stajao ko bog.

— Vi me svi iskorištavate — gundao je Bongo.

— Ovaj, to je točno ali moramo ga pomaknuti radi kolijevke. Ajde, budi dobar.

— Tri buhtla za mene i tri za Loru — ucjenjivao je Bongo namigujući Lori koja se naravno već pojavila na pragu jer bijahu povezani nevidljivom žnorom, kao što je rečeno.

— Ja bi štrudl — reče Lora razmaženo.

— Onda šest puta štrudl — složi se Bongo.

— Dogovoreno — uzdahne majka Vragecovih.

— Samo budite tiho jer to još nisam radio — zapovijedi dječak.

Sjeo je na štokrl i zatvorio oči. Koncentrirao se. Kad je opet otvorio oči bijahu čudno svijetle i upravljene prema teškom kredencu s kojim se počelo događati nešto doista neobično, kao da ga je odozgo zgrabila nevidljiva ruka, kredenc se polako odigao s pločica, pet centimetara, deset, petnaest a onda poslušno odlebdio prema drugom kutu kuhinje. Nevjerojatno! Kako je to samo strašno djelovalo na Cucka II koji se pojavio na vratima, prestrašeno zacvilio, podvio rep i

zbrisao. A kako su tek otvorile usta Šonja, Lora i majka Vragecovih!

— Fantastično... ja to nikada neću shvatiti — šaptala je majka.

— Telekineza — objasni Šonja. — Ni ja ne kopčam, ali glavno je da smo to obavile. Tap, tap i gotovo.

— E, nije — reče Bongo. — Još štrudl.

5k ^

Dok su se dakle u kući Vragecovih bavili svakodnevnim poslovima, zvonce je istjeralo iz škole male i velike đake, uglavnom bučne i živahne ako zanemarimo Cobru Vrageca koji je iz 'astao u lijepog, visokog momka ali se držao kao mrtvo puhalo ni ne primjećujući da izaziva pažnju djevojaka koje su se okretale za njim i govorile:

— Baš je zgodan.

To je rekla prva, a druga:

— Gubica je.

— Malo se pravi važan — dodala je treća, a četvrta mačka zvala se Vlasta, imala je odlučno lice i ustvrdila:

— Samo vi pričajte, ja ću raditi.

Potrčala je i stala pred Cobru, malo nakrivila ljepuškastu glavu i zagledala se u teslinski zamišljeno lice.

— Ideš prema Naselku?

— Ne, prema Nobelovoj nagradi — reče Cobra otresito.

— AF si duhovit. Ali ovakvi tipovi ko ti mogu si priuštiti.

— Kaj? — upita Cobra rastreseno.

— Da ne budu duhoviti. Kad imaju sve drugo.

— Čuj, jek se ti to meni nabacuješ? — shvati Cobra neznatno zainteresiran.

— Evo vidiš, nisi duhovit ali si inteligentan.

— Niš od toga — blazirano odmahne Cobra.

— Nemam ja vremena za komade.

— Nešto nije u redu s tobom?

— S menom je, ali s robotom nešto ne štima.

— Imaš robota?

— Imat ću ga, i to iz vlastite radionice.

— Tako! A živa, zdrava stvorenja od krvi i mesa te ne zanimaju?

Simpatično nametljiva Vlasta reklamirala se kao coca cola što nije ostalo bez rezultata. Cobra je malo bolje odmjeri, fina cura, visoke vitke noge, lijepe smeđe oči a uz to uopće nije neka guska.

— Hm. Moj robot će znati svašta raditi. A ti?

Vlasta mu dade prstom udicom znak da se malo sagne i šapne mu nešto u uho.

— Oho — porumeni Cobra. — Zanimljivo. A tko te je programirao?

— Priroda — nasmije se Vlasta i zanjiše bokovima što nije promaklo Nosonji koji je baš prolazio sa stalkom i platnom pod rukom.

— Kak ide Frankensteinovo čudovište? — upita Nosonja Cobru znajući za nove izumiteljeve muke.

— Ide mi, ide — preko volje reče Cobra.

— Daj ti radije malo uči prirodu i društvo — namigne Nosonja na Vlastu i brzo se izgubi da ne smeta novopečenoj idili.

— Evo, i čovjek ti kaže — smješkala se Vlasta gledajući za Nosonjom koji se uputio prema Neboderu u blizini škole i fućkao tako dobro raspoložen kao da ga gore čekaju tri ljepotice sa "Startove" duplerice a dočekao gaje neki reumatični starac u čudnim kolicima, sa tri zuba u ustima i prijetećim pogledom pod gustim obrvama.

Nosonja vrisne od straha.

— Ko si ti! — vikne starac i podigne štap.

— Ja? ko sam ja? Ček da vidim jel' sanjam — uhvati se Nosonja za nos i ustvrdi daje na svojem mjestu, uobičajene duljine i kakvoće.

— Nema sumnje — reče nešto ohrabren. — Ja sam Nosonja. A ko ste vi! Starački dom je tdiću niže, kod Harambašićeve.

— Možda, ali meni se baš tu sviđa, sve mu se sviđa... osim tebe naravno.

— Čujte, da vi niste zbrisali iz grupe TNT?
— ozbiljno upita Nosonja.

— O čemu ti govoriš, sinko? Ja sam došao iz Pule.

— Ajel'? Da vas nisu našli među rimskim iskopinama?

— Ah, protuho! Ah! Vrijeđati bespomoćnog starca! Sto čovjek neće doživjeti od familije.

— Fami... — promuca Nosonja i krvoločno pogleda svoju ženu Miru koja se bezazleno nasmiješena pojavila na pragu dnevne sobe.

— Onda, jeste li se upoznali? Što kažeš na mog djeda Jozu, kako je vitalan, ne?

Nosonja se pokušava svladati, čak se ljubazno nakesi.

— A, tvoj djed Jozo! Pa što niste rekli djede Jozo, o kako se radujem... — pruži mu Nosonja ruku a djed ispruži štap pa se Nosonja rukovao sa štapom.

— Mira, samo^da ti nešto pokažem u kuhinji — podove Nosonja ženu, a kad je ušla naglo zatvori vrata i pritisne je uza zid.

— Pa ti nisi normalna, časna riječ — promuklo je šaptao.

— Samo dok Zvonko ne dovrši kuću u Rovinju.

— Znam ja tvog brata. Kad on dovrši kuću ja ću izgledati kao djed Jozo... Ne može! Ne može ostati i gotovo!

— Ma radi se najdulje o dvadesetak dana, mjesec možda.

Nosonja se uhvati za srce i stropošta na pod.

— Mjesec! Pun mjesec — zavijao je on — oh, vode sa šećerom, brzo, valerijanu!... Tko to sada zvoni? — smiri se malo i živne — možda su došli po njega Bob Rock i Sir Oliver.

— Djed će otvoriti a ti budi čovjek i pristani, hajde. Otkako je baka umrla nema se tko brinuti o njemu. Pa znaš kako je tebi bilo kad si imao gripu.

— Ali ja sam slikar, a ne medicinska sestra... Osim toga nemamo mjesta.

— Ovaj... baš sam ti htjela reći.

— Što!

— Javila sam se na natječaj za turističkog vodič primili su me. Tako uglavnom neću biti 1 i kute da se ne burno gurali.

neni da to učiniš — klikne Nosonja koji je vOi. Miru i uopće nije želio da landra po svijetu dok on bude čuvao njezina djeda. — Onda nek' rikne Nosonja — prokrlja i onesvijesti se. Mira mirno otkorača do sudopera, natoči vodu u čašu, ispije i pridruži se djedu koji je baš režao na Dadu, Marinu i Bimba.

— Drugi put uzmi ključeve, Dado! Ja nisam tu došao za portira. A što vi blenete, mulci?

— Smiri se djede — reče Dado i zirne prema Marini i Bimbu pogledom koji je govorio: kaj nije isti ko Broj 1 iz "Alana Forda"?

— Pa nije baš — kreveljila se Marina. — Nema takvu bradu a nos uopće ne sličī.

— Ma dobro, to bu se dalo srediti — šaptao je Dado, dok je djed Jozo počeo pokazivati zanimanje za malog Bimbača.

— Ti, žabo... kao se zoveš? — pitao gaje.

— Bimbo.

— Zločest si, ha? Vidim ti po očima.

— Jesam — prizna Bimbo. — Čak me se i Crni Džek boji,, a za Kumpića sam pravi otrov.

— Dobro — zadovoljno reče djed Jozo. — 1 ja sam zločest pa ćemo se dobro slagati.

— Pogledajte! — poviče Mira — čini se da Dunja nekamo putuje. Dado i Marina se nalak-tiše na prozorsku dasku i zbilja je Dunja ulazila u očev auto s malim kovčegom u ruci. Sat poslije nestrpljivo je cupkala u aerodromskoj čekaonici, a otac i majka zabrinuto gledali u vedro nebo, davali savjete i izražavali otvoreno nezadovoljstvo kćerkinim pustolovnim letom Mazalu Vragecu.

— Meni se to ništa ne sviđa — govorila je majka. — Znaš daje u Skoplju bio potres.

— Ali mama, to je bilo prije dvadeset i pet godina.

— Ne brine mene potres, nego avion — gundao je Dunjin otac policajac. — Putuješ baš u eskalaciji međunarodnog terorizma.

— Pa ovo je domaća linija, tata.

— Treba biti budan. Ako počnu pucati, ti legni na pod.

— Joj, tata, nemoj me daviti — zakoluta Dunja očima i razveseli se kad je spiker zamolio putnike za Skopje da se upute prema izlazu.

Dunja zagrlji majku, a kad ova otvori usta da još nešto pridometne otrcanim savjetima, kći je prekine:

— Znam, mama. Zatvorit ću prozor da mi ne puše... Bok tata. I pazi da te ne uhapse, viri ti revolver.

A GOVORI O LOPOVIMA NA ZDENCU
MANDUŠEVCU, O KRVAVOJ BRADI NA
KRVAVOM MOŠTU I JADNOJ GUSJENICI
PRETVORENOJ U ČEVAPČIĆ TE KAKO JE CRNI
DŽEK PRONAŠAO ŽENU SVOGA ŽIVOTA

Plan što su ga smislili Crni Džek i Kumpić bijaše jednostavan, a kako su svi genijalni planovi u biti jednostavni i za ovaj bi se moglo reći da je jednostavno genijalan. Naime svakog su podneva službenici obližnje banke silazili do zdenca Manduševca i trpali kintu u starinsku škrinju, te neće biti veliko čudo ako jednoga dana malo urane.

I uranili su. Kad je veliki sat na Trgu Republike pokazivao deset do dvanaest iz jednog od sjevernih haustora pojavili su se Crni Džek i Kumpić s velikom praznom škrinjom, ležerno došetali ružičastom plohom do rulje na Manduševcu i vrlo službeno razmaknuli okupljeni narod.

— Malo mjesta, prosim vas, fala... budite ljubazni — uljudno ali energično probijao se

Džek — proč, ajde, ajde, — govorio je limačima, a Kumpić se pravio važan i vikao: — Dajte se malo genite, Zagrepčunci.

Zagazili su do koljena u zdenac i žurno skupljali novac s velikog kamena, uranjali ruke u vodu do lakata i izvlačili mokre novčanice praćeni radoznalim pogledima općinstva koje je bilo uvjereno da prisustvuje svakodnevnom ritualu.

Neki se ipak nisu dali prevariti. Dado i Marina vozili su se baš beemiksačima po trgaču i zaustavili kod debelog lanca da pogledaju pobirače.

— Marina, pa to su Crni Džek i Kumpić! — rekao je Dado.

— Aha, konačno rade ne kaj pošteno — kimne naivna Marina.

— Misliš? — sumnjao je Dado.

U tom trenutku se dolje počelo događati nešto nepredviđeno. Blesavi Kumpić se poskliznuo i nosom tresnuo u vodu. Toliko se prestrašio da je samo mlatarao nogama i rukama a glava mu je ostajala pod vodom. Videći da mu se kompanjon utaplja, Crni Džek je prekinuo posao i bijesno ga uhvatio za kraglec.

— Fala, guzda — hvatao je dah — ovo vum nikad ne bum zaboruvil.

— Kreten! — vikao je Crni Džek — kaj mi nisi rekel da ne znaš plivati!

Da stvar bude gora, baš je tad opalio top s Griča, Kumpić je vrisnuo i Grčevito zagrlio Džeka.

— Gazda, pucaju na nas.

— Joj s kim ja delam, s kim ja delam — zirnuo je Džek prema rulji koja se odlično zabavljala a onda se i on ukočio od iznenađenja. Kroz gomilu su se probijali pravi službenici banke s pravom škrinjom.

— Noga, Kumpič — vikne Džek.

— Je, vidim i ja, zapela mi je — reče Kumpič žalosno.

— Ma briši idiote, došli su pravi.

Pravi su iznenađeno gledali dolje a onda su se sabrali i pozvali milicionara. Kad je shvatio što se događa stavio je zviždaljku u usta a palicu u desnicu i jurnuo za Džekom i asistentom. Džek se lakše kretao a Kumpič nešto teže zbog teške škrinje. Kad je vidio da ga pandur sustiže, odbacio je teret i olakšan strugnuo Tkalčičevom grabeci zečjim skokovima za gazdom ali se na nesreću popiknuo i pao točno na bradu.

Tada je Crni Džek pokazao svu veličinu svoje duše, zaustavio se i vratio po druga u nevolji.

— Guzda, krv — dahtao je Kumpić.

— Pa da, idiote — reče Džek — ovo je Krvavi most. Giljaj dalje i šuti.

% *

Odjeven u bijelo ljetno odijelo ujak Flek je sjedio u hladu kestena koji se nadvio nad baštu gostionice u Tkalčićevoj. Mirno je nabadao ćevapčice i guckao gemišt, sve dok nije napiknuo nešto zelenkastožuto što svakako nije mogao biti ćevapčić.

— Konobar! Konobar! — vrisnuo je Flek a konobar ravnodušno podigao glavu i mirno dokoračao.

— Stoje ovo, molim vas?

— Kaj niste bili u školi kad su učili o gusjenicama — drsko upita pingvin.

— Ali bila je u tanjuru!

— To vam je kad sedite ispod drveta. Meni se jedanput grlica posrala u juhu — reče konobar i preuzme od Fleka gusjenicu nabodenu na čačkalicu, smrači se i prezrivo pogleda Fleka. — Ubojico! Kakav krasan žuti leptir je mogao nastati iz ove gusjenice, a vi ste ga ubili u pelenama. Fuj, kakvih sve ljudi nema na svijetu.

Konobar protrlja bijelom krpom uplakane oči i odnese gusjenicu u kuhinju, Flek uzdahne zgađen nad sobom i prstima uhvati slijedeći ćevapčić, kadli u vežu nahrupiše zadihani Crni Džek i Kumpić, potražiše pogledom dobro mjesto za skrivanje i ugledaše Fleka.

Brzo su sjeli i pravili se kao da tu sjede satima, a potjera je prošišala prema sjeveru.

— Dečki, baš sam vas htio potražiti ovih dana
— reče Flek zadovoljno.

— Je, uopće smo jako traženi — osvrne se Džek još jednom prema haustoru. — Daj nam naruči roštilj.

— Kelner! — vikne Flek, ali konobar prođe mimo njih i samo progundā: — Ne razgovaram s kriminalcima.

— Kak nas je proaktal! — preplaši se Džek spreman na bijeg.

— Ma pusti ga, to on misli na mene... Nego čujte dečki, imam strašan plan — cmokne Flek i pozove konobaricu s kojom nije bio u sukobu: — Gospodična, jedne ražnjiće... a ti Kumpić?

— Meni humbić.

— I jedan hamburger — prevede Flek, pričekā da konobarica ode i stade izlagati ideju:

— Pazite, moja žena ima novaca ali ih meni daje na žličice, razumijete? I što je najljepše drži ih doma u čarapi, pratite me?

— Odano — reče Džek.

— Kako bi bilo da vam ja dam ključ od kuće i vi fino uđete pa joj skinete čarapu a poslije dijelimo fifti — fifti, ha?

— Julta, Julta — oduševi se Kumpić i tri mušketira spojiše junačke desnice za bratstvo i uspjeh pothvata.

Bilo je to u utorak.

U četvrtak navečer Flek se opraštao od svoje žene gospođe Krištof i njezine kćeri Irene čiji se brak s Perom Vragecom nepovratno raspao. Flek je izmislio da mu je kapnula stara tetka u Vinkovcima i da neizostavno mora biti na spirovodu što se gospođi Krištof nije sviđalo jer je Fleka nježno ljubila no nadala se da je tetka štogod ostavila siromahu Fleku.

— Evo ti još jedna pusa i čuvaj se, znaš kakva je gužva u vlaku. Pazi da ti neka ne sjedne u krilo — gugutala je gospoda Krištof.

— Ti se čuvaj, srce, dobro zaključaj vrata — savjetovao joj je Flek.

— Imaš pravo. Kad odeš opet ćemo biti bez muškarca u kući. Ah taj tvoj Pero Vragec, već godinu dana se nije pojavio.

— Ni ne treba — mračno reče kći Irena.

— I bolje da ne — šapne gospoda Krištof Fleku. — Bolje za njega, kupila je pištolj, znaš?

— Ajoj kakva familija — prekriži se ujak Flek... — Idem ja zlato... bok mala.

I tako Flek dostojanstveno izide iz kućice u cvijeću dok mu se sumrak hvatao za ručku praznoga kovčega. Skrene iza ugla i uputi se sporednom ulicom gdje su Crni Džek i Kumpić čekali u parkiranoj automobilu. Nije bilo dobro da ga tkogod vidi u društvu gangstera i zato Flek izvede trik iz kriminalističkih filmova. Nonšalant-

no se zaustavi pokraj automobila i upita: —
imate li vatre, gospodine?

Crni Džek mu pripali cigaretu, a slobodnom
rukou uzme od Fleka ključevu. Flek zahvali na
vatri i produži ulicom.

— Kaj to nije bil Fluk? — čudio se Kumpić.

— Je — reče Džek.

— Pa kaj se drži tak ukučeno?

— To je konspiracija, idiote.

— Aha. Ja sam muslil da su ključevi.

— Šuti i knjavaj. Za tri sata nastupamo i da si
mi friški.

Kad se sasvim smračilo, Džek je pokrenuo
automobil i parkirao ga točno preko puta ulaza
u vrt gospode Krištof, zavalio se i zaspao. Oko
ponoči je ručna budilica zazvonila tako glasno da
su spavači poskočili i udarili glavama o krov auta.

— Prokleta sprava — ljutio se Džek. — Joj
kak ne volim šljakati u trečoj smjeni. Kumpić,
krećemo!

I vrtna i kućna vrata lako su otvorili ključem
koji im je ostavio Flek ali je Kumpić već u pred-
vorju počeo cviliti od straha premda ga je Džek
uvjeravao da su u kući samo dvije ženske.

— Mene je strah i od judne — drhtao je
Kumpić.

— Ma daj se saberi... To su ziher ova vrata.
Ti tu sidaun i šarap, jasno? — ostavi Džek

Kumpića u kuhinji i tiho otvori vrata sobe pa se odšulja prema noćnom ormariću gledajući oprezno prema nejasnoj ženskoj prilici u krevetu. Otvorio je ormarić ali love u njemu nije bilo, a nije ni moglo biti jer to i nije bila sobe gospođe Krištof nego njezine kćerke Irene koja je uostalom tiho ustala i prislonila cijev revolvera na Džekov potiljak.

— Jedan pokret i ideš u krematorij — šapnula je okrutno.

Crni Džek se sledi i jedva podigne ruke. Irena upali svjetiljku na noćnom ormariću i osvijetli Džekovo izbezumljeno lice.

— Kaj ti tu radiš? Kradeš, ha?

— Ja? — promuca Džek. — Pa kak vam to opće pada na pamet, gospodična, ja... ja sam se htel sakriti.

— U nahtkastl?

— Pa da, kad sam u šoku... pliz, maknite tu pljucu jako sam nervozan a i vi pa bi moglo doći do nesreće.

— Dakle ti si u šoku.

— Je — pade Džek na koljena i obujmu Irenine noge prekrivene dugom, laganom spavačicom — spasite me... On... on će me zadaviti... on je manijak.

-Tko?

— Prati me u stopu. Evo, i sada je tu pokraj nas, osjećam njegov dah u kuhinji.

Irena ga odgurne nogom.

— Misliš da padam na te štoseve — puhne prezirno.

— Na časnu riječ.

Uto nešto zvecnu u kuhinji i Irena tiho odškrine vrata. Doista, za stolom je sjedio neki uv>

Irena zatvori vrata i spusti revolver: — Zbi-lja... I kaj sad? Da zovem policiju?

— Ne! Ne! — promuklo i panično šapne Džek. — on je opasan, mislite malo i na te ljude, gospodična.

— Pritajimo se, možda ode — predloži Irena što je Džek objeručke prihvatio a malo pomalo i Irenu kad su se stisnuli jedno uz drugo. Mislio je da će ga opaliti drškom revolvra po tikvi ili mu barem opaliti pljusku, ali bijaše topla proljetna noć a Irena je već dugo sanjarila o pravom muškarcu.

— Čuj, znaš da si strašan komad — uzbudio se Džek.

— Znam — reče Irena.

— Kako samo dobro mirišiš — uzdisao je Crni Džek i njegova se crna ruka stala spuštati prema unutrašnjoj strani Irenine spavačice kadli

nestrpljivi Kumpić oprezno otvori vrata i tiho upita:

— Guzda, je sve u redu?

Irena skoči i vikne: — Gotov si! , a ostalo spada u legendu koja priča da se Kumpić nije zaustavio do Dugog Sela. Što se događalo do jutra između Irene i Crnog Džeka nitko nikada neće saznati ali je sigurno da nisu spavali. To jest možda su ipak spavali ali su sigurno bili budni.

ILI KAKO JE DUNJA UPALA U VOJNIČKU
UNIFORMU A UJAK FLEK ISPAO IZ TAKTA PRI
POGLEDU NA NEOČEKIVANU IDILU U VRTU
GOSPOĐE KRIŠTOF

Marina je već bila prava djevojka ali joj je do prave pravcate djevojke nedostajalo još nekoliko centimetara i nešto oblina, to jest nalazila se u onom nejasnom i slutnjama bogatom prijelazu od djevojčice do djevojke a na užas svoga oca i srdžbu majke nije uspjela ni u jednom sportu kojim se bavila, nit'je postala velika pijanistica niti čuvena balerina. Uporni otac navodio ju je upravo na karate, kung fu i slične borilačke vještine smatrajući daje možda napokon pronašao Marininu budućnost.

— Čvrsto je građena, borbena, lukava i inteligentna... sva je na mene — govorio je otac promatrajući kako Marina u kimonu obilazi oko protivnice i vrišti kao ljutiti Japanac.

Ali je protivnica s obje ruke uhvatila Marinin kimono i bacila se na leđa, a Marina je preletjela

preko nje, beskonačno dugo letjela kao u pravim kung fu filmovima i aterirala pred očeve noge.

— Odlično — rekao je otac. — A sada ti nju, Marina.

Marina je s naporom ustala, prebrojala kosti i tužno zirnuia prema prozoru kroz koji je virio Dado stojeći na biciklu pristonjenom uza zid dvorane. Opet! Opet je morao lutati sam sve toplijim ulicama i vozikati se bez cilja dok su unutra njegovu Marinu natezali, udarali, lansirali i masakrirali. Bezvoljno se spustio na sjedalo beemiksača i otfurao prema Naselku da vidi prašćice u dvorištu Vragecovih. Krmača ih je oprasila točno pet, baš koliko je Bucu imao jedinica u školi, a jedan je bio zbilja poseban: imao je na prsima tamni znak u obliku slova »V«!

— Pa da, »V« kao Vrageci — komentirao je postolar Miško dok je sa ženom konobaricom Katicom šetao lijepu mladu škotsku ovčarku koju je netko ostavio u birtiji jer nije mogao platiti ceh.

— Sad bu nam se ćeli Naselak rugah Da znaš, ovog burno prvog — stavio je Dragec prst na vrat alise Bucu usprotivio: — Ni pomislit! Taj bu nam maskota... Joj kak mi je žal da ih njihov tata King Kongnemre viditi. Bas ga nismo morali ponjupat za Perin rođendan.

— A što ćeš — uzdahne Dragec — tako je to s očevima. Samo se žderu.

I uputio se prema Laninoj kolijevci iz koje se opet čuo plač i l.elek.

A pametni, mladi Cucak II skvičao je kraj ograde obuzet željom za lijepom ovčarkom. Toliko se uzбудio daje Cobra prekinuo mukotrpan rad na rađanju robota i pojavio se na prozoru da vidi nije li krmača pregazila Cucka.

Bio je Cobra bijesan i zamišljen, satima je koračao oko robota i razbijao si glavu nerješivim problemom. Po svim proračunima robot bi morao ustati, hodati i obavljati najjednostavnije kućanske poslove ali je čudovište beživotno ležalo na stolu ispunjeno žicama, sklopkama, čipovima i svim mogućim čudima elektronike.

Onda se predao i pozvao u pomoć Bonga. Genijalni Vragec je pregledao robota, zabrinuto zavrnuo frntasti nosić i duboko se zamislio.

— Ništa od toga, ha Bongo? — pitao je Cobra.

— Ne znam.

— Dobro, Bongo, kaj zapravo nije u redu.

— Sve — reče Bongo što je bilo strašno utješno.

— Kak sve? Pogle ove nacрте, štima do zadnjeg šerafića.

— Tu mu fali — kucne se Bongo po glavi. —
Glup je iako ima nutra tranzistore.

— I kaj sad?

— Sve bu u redu — lukavo se nasmiješi mali
dječak. — Imam ja za tebe nešto u frižideru... ocu
reći za njega...

**

Je li Bongo mislio na onu neobičnu stvar što
je izazvala grozu majke Vragecovih kad god bi
otvorila hladnjak? Možda. Ali da vam prije ispri-
čamo kako se provela Dunja u Skopju kamo je
pošla u posjet Mazalu Vragecu.

— Baš sada si došla — hvatao se za glavu
dežurni vojnik na ulazu u kasarnu.

— A zašto ne? — upitala je umorna Dunja.

— Tko si mu ti? Žena?

— Djevojka.

— Baš nema sreće.

— Nešto mu se dogodilo? — zabrinula se
Dunja.

— Aha. Manevri... Kasarna je skoro prazna.
Ali ja sam tu i slobodan sam od sedam navečer.

— Zezaš me?

— Ne. zbilja sam slobodan.

— Za manevre? Zezaš me, ha?

Ispostavilo se da vojnik govori istinu, stoje nakon puta od osamsto kilometara bilo ravno katastrofi. Dunja se spustila na klupu, prekrila lice dlanovima i zaplakala.

— A ja sam došla iz Zagrebaaaaaa — cvilila je.

— Ja čak iz Pule — reče dežurni daje utješi.

— Budalo, to nije isto! — obrecnula se Dunja i opet zacmoljila tako tužno da se zaustavio jedan džip i vozač zapitao dežurnog šta se tu dešava.

— Posjet... Ajde reci joj još i ti da su manevri.

— Dašto. Četrnaest dana — reče vozač i pogladi brk gledajući Dunju. Stavio je palac na krupni, kukasti nos i nastavio: — Možda bi se dalo nešto srediti.

Dunja ga zahvalno pogleda.

— Ali se moraš svući — smješkao se vozač.

— Sto! — poviče Dunja spremna da ga opali kovčegom.

— Mislim presvući. Čekaj tu, sad ću ti ja donijeti.

Pola sata poslije jedan je džip skrenuo na glavnu cestu kod oznake BITOLA 125 km. Pokraj vozača je sjedio nježni plavi vojnik i skrivao pod kapom nježnu plavu kosu.

Kad su oko četiri sata skrenuli na usku, šumsku cestu 1 prerušena Dunja stala skakutati na

sjedalu kao lopta, pustolovina je stala pokazivati svoju lošiju stranu.

— Kakvi hupseri! — vriskala je Dunja. — Hej... što ti radiš u civilu?

— Prevozim krompir — mirno reče vozač.

— Vidi se... Ajel' mi uopće vozimo u dobrom smjeru?

— Bez brige, ja se orijentišem noću zavezanih očiju... Tu su oni negdje blizu.

— Jel? A ništa se ne čuje.

U tom trenutku se začulo! I te kako se začulo! Prvo je odjeknula jedna eksplozija a odmah potom druga vrlo blizu, toliko blizu da je vozač panično zakočio, naglo iskočio i otkotrljao se pod drveće.

— Izlazi! Lezi! — vikao je Dunji koja se ukočila od straha i samo tiho jaukala.

* * *

Tako je to bilo s Dunjom. A u Zagrebu se Bongo doista spustio do kuhinje, prošao pokraj Pere koji je pažljivo listao »Sprint«, otvorio vrata hladnjaka i uzeo neobičnu stvar koja je plutala u boci alkohola.

— Bongo, kaj ti je to? — pitao je Pero.

— Niš... Mozak.

— Joj, daj mi ga za mojeg golmana — šalio se Pero misleći da ga Bongo zafrkava.

Pero Vragec se zadnjih dana osjećao dobro. Čak izvrsno. Bio je u punoj formi, slobodan kao ptica i razmišljao kako da nagovori svoju ženu Irenu na rastavu. Nije mu se nikako išlo do kuće gospode Krištof uz koju su ga vezale samo neugodne uspomene.

Pero nije znao da Crni Džek i Irena Čine sve kako bi izišli ususret njegovim a usput i svojim željama. Da se približio ogradi vrta i provirio kroz grane jorgovana vidio bi isto što je opazio i Kumpić kad se drugoga dana vratio da provjeri što se dogodilo s gazdom. Je li živ, je li uhapšen?

Prizor bijaše nevjerojatan. Pod plavo —bijelim suncobranom istegli se na rumenim ležaljka Irena i Crni Džek, držali se za ručice i zaljubljeno gledali jedno u drugo, srčuci ponekad sok kroz slamčicu.

Kumpiću grunuše suze na oči.

— Jadni guzda, jadni guzda — slinio je. Ipak je uhapšen.

Cinije nesretni asistent odteturao u nepoznatom pravcu, na vrtnim vratima se pojavio dobro raspoloženi Flek. Vračao se s izmišljenog puta siguran da su Crni Džek i Kumpić opljačkali gospodu Krištof ali mu se osmijeh zaledio pri pogledu na idiiju u ružičastinležajakama.

Crni Džek se nije zbudio.

— Bok, Flek — rekao je . — Si za nekaj popiti?

— Šta... šta... šta... šta ti tu radiš? —
otkopčavao je Flek gornje dugme košulje, hvatajući dah.

— A čuj... Florida, kužiš?

— Vas dvojica se poznajete? — pitala je Irena.

— Aha — reče Džek. — Iz »Smogovaca«.

— Pa da, baš sam blesava — smijala se Irena ali Fleku uopće nije bilo do smijeha. Što se to dovraga dogodilo? Kako njih dvoje odjednom tu na tratini i gdje je dovraga gospođa Krištof?

— Ja čekam odgovor — narogušio se Flek.

— Džek mi je prijatelj — objasni Irena.

— Krasno. Onda ti neprijatelji nisu potrebni — ljutio se Flek, a kad je vidio gospodu Krištof koja se upravo pojavila na vratima gotovo je urliknuo:

— Što ovo znači, zlato moje!

— Ovo? To je ljubav — objasni mu gospođa Krištof mirno.

— Znači ti si upućena u to?

— Naravno, srce.

— Ali gdje je tu moral! Pa tvoja kći je žena mog nećaka Pere Vrageca.

— Koji se nije pojavio već godinu dana... i više! A i ono malo stoje bio stalno je brisao skupa s tobom.

— Ma skandal! — bjesnio je Flek.

— Zašto? Da ne bi tu radila goblene i čekala ko Penelopa tvog nećaka centarfora!

— On je krilo — ispravi je Flek.

— Je, zato je odletio tako brzo. Ja želim da
iwi uuut zauuvuiji la i ^icuid zaključí gđa
Krištof stavljajući zaštitnički dlan na košiću svoje
mezimice. A Crni Džek se samo nadmoćno
smješкао.

— A ja? A što je sa mnom? Želiš li da ja budem sretan? — pitao je Flek.

— I ti srce. Oni u svojoj, mi u svojoj sobi

— Što! Valjda neće stanovati kod nas! Pa Crni Džek je jedan ordinarni lopov, gangster i ništarija... Da — bljesnuše Fleku osvetničke oči — jesi li možda pogledala u svoj ormarić da vidiš što je s novcem?

— Jesam, baš jutros. Sve je na mjestu.

— Prevarant jedan — Flek krvnički pogleda Crnog Džeka, osjećajući daje zasad potrošio sve adute. Koji gaje vrag tentao da naruči krađu od Džeka i Kumpića, eto, to je kad čovjek s vragom tikve sadi...

— Tvoj Pero je varalica — ustvrđi gospođa Krištof — a Crni Džek je u duši dobar ko kruh... Znam, znam — nastavila je gđa Krištof prije nego je Flek uspio zinuti — Znam sve o Džeku ali mi ćemo ga izvesti na pravi put.

— Ijoj — uhvatio se Flek za glavu — prije bu od vuka postal Zagi.

O ŽIVOJ KUĆNOJ POMOĆNICI IMENOM KUMPIĆ
I UMJETNOM RODONAČELNIKU PRVE
GENERACIJE TOMOVA TE O POTVRDI
TRAČEVA DA SU VRAGECI TRKNUTI

Život se u Naselku nastavljao uobičajenom žestinom. Dunja se vratila iz Skopja a da uopće nije vidjela Mazala, pomalo ipak sretna što je uopće ostala živa. Nakon onih silnih eksplozija nastupila je pješadija a kapetan prašinar a imao je oko za žensku te je vrlo brzo dešifrirao Dunju u preplašenom plavom vojniku. Tako je Dunja uz pratnju provedena do glavnoga grada Makedonije a onaj se vozač drugoga dana morao javiti u Dom Armije. Kad je prolazio predvorjem ugledao je jednog drugog vojnika koji je na velikom platnu maljao likove za prvomajske praznike. Zabrinut za svoju sudbinu, znajući da ga čeka veće pranje glave a možda i koji dan zatvora, vozač je već bio na drugoj strani predvorja kad je odjednom zastao, polako se okrenuo i zagri-
zao usnu.

— Vragec... Mazalo Vragec! — izustio je.

Mazalo prekide posao i pogleda ga odozgo.

— Pa šta... pa šta ti tu gore radiš? — pitao je vozač.

— Plakate.

— Jao, pa ti nisi na manevrima?

— Bio sam jedan dan pa me pozvalo da ovo nafarbam.

Vozač se uhvati za glavu, a onda prstom pozove Mazala: — Sidi da ti nešto kažem... Budi hrabar.

Evo tako je bilo i nikako drugačije.

Dunja je saznala za taj razgovor tek nekoliko dana poslije, iz pisma što joj ga je napisao ljutiti i nesretni Mazalo Vragec, njezina jedina ljubav. Jasno da se rasplakala.

Ani Kumpič nije bio puno sretniji, bez gazde se osjećao kao napušten psić. Obilazio je oko vrta dvoje zaljubljenih a jednoga jutra posudio poštarsku uniformu i odlučio da konspirativno posjeti Crnog Džeka. Da se objasne. Da zna na čemu je.

Pozvonio je i povikao: — Pušta! — ali gaje Džek odmah prepoznao i rekao: — Kumpič, kaj sad šljakaš za postmene? Ližeš marke, ha?

— Niš ne lužem, guzda. To sam navukel da nekak dujdem do tebe i vidim kuj se to pripetilo?

— E, moj Kumpić — uzdahne Crni Džek shvaćajući koliko će biti teško objasniti Kumpiću. — Ti to nemreš skužiti, to ti je nekaj duboko ko more... razmeš... i jako kak dobri viskač, to osećaš u grlu, u želucu i još niže...

— Guzda, ne nemate kuleru?

— Ma kakvu koleru, idiote, hoću reći da sam zaljubljen.

Iza Crnog Džeka pojavi se razbuđena Irena u razbludnoj spavačici, a Kumpićev sc gazda odjednom sav razblaži i naglo promijeni ton.

— Koje to, dragi? — pitala je Irena mazno grleći Džeka.

— Poštar my love, amore mio.

— A kaj bu z menum! — inzistirao je Kumpić videći da za trećeg čovjeka tu nema mjesta.

— Kaj ja znam. Nisam ti ja tata — reče Džek ali mu bijaše žao već dok je govorio znajući da pozljeđuje duboku ranu siročeta Kumpića koji se rastužio i rasplakao tako dirljivo da se rastužila i Irena.

— Ček, ček, nemoj mi samo sliniti — tješio ga je Džek. — Ovo je velka kuća, nekaj bu se našlo i za tebe, razmeš?

— Guzda! — baci mu se Kumpa oko vrata.

— Kakvo ti srce imaš, dragi moj guzda.

Džek nesigurno zirne prema Ireni a ona sućutno slegne ramenima. I tako je Kumpić ostao

u kući gospođe Krištof koja nije imala ništa protiv jer se Džekov asistent pokazao kao vrhunška kućna pomoćnica, kuhar, sobarica i konobar ujedno. Spavao je u maloj sobici iza kuhinje, a popodne ponekad u napuštenoj pasjoj kućici slušajući kroz drijemež kako Džek i Irena predu gledajući slike iz njezina albuma.

— Joj kak si bila šuger, bejbi — topio se Džek gledajući fotografiju mlade Irene.

— A ovo sam ja na maturalnom plesu, ha kakva haljina — blistala je Irena.

— Koliko si onda imala kvrgi?

— Tak, skoro osamnaest.

— Ja sam s toliko metri prvi put čorkiran, znaš?

— Jadni moj mali Džekica — poljubila ga je Irena nježno.

A Kumpić je zijevnuo iza kućice, našto je gazda prstima uhvatio prešani komadić s tanjura i bacio mu šunkicu u otvorena usta. Kumpić je radosno progutao i zalajao od sreće.

— Si vidla mila kako je hepi — radovao se i Džek. *

Namjerno sam odgađao da vam ispričam kako je napokon ipak oživio Cobrin robot. Sretnom i dramatičnom događaju bili su nazočni veliki izumitelj Cobra, njegov genijalni mali nećak Bongo i naizostavna Lora koja nekada bijaše slijeпа a sada je sve vidjela premda se činilo da ponekad vidi samo Bonga.

Podimo od trenutka kad je robot još mirno ležao na stolu a Cobra naprotiv nemirno šećkao zirkajući nervozno prema Bongu koji je sjedio za kompjutićem. Njegovo malo, pametno lice bijaše sabrano a oči prigušeno blistave.

— Daj se smiri Cobra — rekao je izumitelj.

— Pa koliko ti treba da ga nakrcaš sa podacima i kog vraga opče radiš, idemo prvo vidjeti jel funkcionira onak u krupno.

— Bongo zna što radi — reče Lora.

— Joj kak volim kad neko mistificira — gundđao je Cobra.

— Zašto ga onda nisi napravio sam? — pitala je Lora drsko.

— Da, a zašto? — podržao ju je Bongo.

Tako su Cobri zatvorili usta a Bongo je uskoro ispisao na ekranu kompjutera posljednje informacije i ustao.

— Sada! — rekao je siguran u sebe.

— No konačno — nezahvalno je povikao Cobra i pritisnuo dugme mrmljajući: — Samo da nas sve ne pokoka.

— Mene je strah — iskreno prizna Lora.

— Sto manje znaš, više se bojiš — mirno reče Bongo i zagrlji najljepšu malu djevojčicu u Naselku. Ma kaj u Naselku. Najljepšu malu curicu u Zagrebu.

A robot je trznuo lijevom rukom, pa desnom rukom, pa lijevom nogom, pa desnom, sjeo je i opipao se a onda rekao pomalo metalno ali sasvim razumljivo:

— Nije loše. Dobra izrada. Tom zadovoljan.

Ustao je, malo prošetao i izjavio.

— Robot Tom proizveden 1988. u laboratoriju Cobre i Bonga, rodonačelnik prve generacije tomova. Obavljam sve kućanske poslove, perem, peglam, metem, žmikam, saugam i heklam, a po potrebi idem i na plac. Mijauuuu.

Cobra i Lora gledali su se velikim, uplašenim očima, samo se Bongo smješкао.

— Nevjerojatno. I na plac! — čudio se Cobra.

— Ali ne govori baš književno.

— A zašto mijauče? — upita Lora.

— Stavio sam mu mačji mozak, ali pojačan tranzistorima, naravno — objasni Bongo.

— Ti si ubio mačku! — pogleda ga Lora prijekorno.

— Ma ne, dali su mi mozak na veterinarskom faksu.

— Kakvo čudovište — divio se Cobra. — Pola robot, pola mačka.

— Zapravo mačak — razjasni Bongo. — Zato se i zove Tom, a ne Tomica.

— Odi, Tom. Idemo plašiti rulju u Naselku — pozvao je Cobra robota. Tom ga pogleda mrežastim očima, nakašlje se i odbije prijedlog: — Tom nikoga ne plaši. Tom programiran štiti ti ljude.

— A jesi li programiran da slušaš? — ljutnu se Cobra gledajući jednim okom robota a drugim Bonga.

— Samo pametne zapovijedi, mijauuuu — reče Tom.

— Dobro, onda ćemo to drukčije formulirati... Dragi moj gospodine Tom jeste li raspoloženi za jednu šetnju po Naselku?

— Tako. To je bolje. Tom ide odmah — proviriše mu mali bijeli zubi ispod metalne čeljusti, što je bio način na koji je imitirao cerekanje.

Dok su oni gore oživljavali Toma, dolje u dvorištu hvalio se Buce pokazujući praščiće djevojčici Maci iz svoga razreda.

— Baš je kod vas zanimljivo — brisala je Maca naočale da bolje vidi pajceke. — Ja imam doma samo preparirane životinje.

— Fuj — pljuče Bucu.

— Moj deda je lovac... zapravo bil je lovac dok ga nisu hitili iz lovačkog društva.

— Zakaj?

— Upucal je nekog bika... Znaš, i on ima naočale... Zbilja mi se sviđa tu kod tebe.

— A ja?

— Pa nisi ni ti loš, Bucu. Baš se uklapaš u ovaj svinjac.

Bucu je mirno pogleda. Znao je sve njezine načine udvaranja.

— A zakaj si se dosad bojala doći?

— Zato jer svi u školi pričaju da ste vi Vrageci čudni.

— Kak čudni?

— Trknuti — kvrcne se Maca prstom po čelu.

— Ma to su tračevi — odmahne Bucu.

— Je, jedanput je Cobra odlakavil od nekog gemišta ali to je bilo davno. Od onda se kod nas niš čudno ne događa. Pa vidiš, ne?

Djevojčica nije odgovorila. Pogled joj se ukočio ispod naočala, otvorila je usta i zijevala prema nekome ili nečemu što se pojavilo iz kuće Vragecovih. Bucu otprati njezin pogled pa i sam širom otvori usta.

— Škvađra — reče robot Tom dok je prolazio kraj ukočenih — tu bu još posla. — Nije Tom jedini kojeg treba oživiti.

ILI KAKO JE CRNI DŽEK U DUBOKOJ LJIGI PAO
NA KOLJENA PRED PEROM VRAGECOM A
MARINA ZAUVIJEK IZLIJEČILA OCA OD
USMJERENOG TRENIRANJA

Crnom Džeku bijaše jasno da nešto mora učiniti. Irena i Pero Vragec još bijahu zalotani na papiru što se Džeku nikako nije sviđalo jer je imao časnu namjeru da se oženi Irenom i živi s njom sretno i zadovoljno sve do Kumpičeve smrti.

Dugo je gruntao a onda odlučio -da potraži Peru u gostionici na rubu Naselka.

Pun love koju je dobio za novi ugovor i pun sebe, popularni Pero Vragec sjedio je i čekao da mu Katica donese ražnjiće.

— Evo Pero, opče nema masti na njima — rekla je stavljajući pred njega ovalni tanjur garniran mladim lukom.

— Pa kaj da i ima, meni ne smeta.

— Meni smeta jer navijam za Dinamo.

— I onda?

— Nemaš doma špigl? Debljaš se ko pajcek pa ne buš mogel trčati.

Pero zabrinuto opipa trbuh, uhvati salo s dva prsta i promrlja: — Hm, ima tu nešto... Hej, i malo kruha teta Katica — poviče za konobaricom koja se već udaljavala.

— Za tebe prepečenac — reče navijačica Dinama.

— Joj, očete da ostanem bez gaća na terenu — jadao se Pero kadli pijanac Flaša koji je sjedio u blizini pokaže Katici u crno odjevenu priliku.

— Gle, ide darker.

— Tata ti je darker — reče Katica. — To je Crni Džek.

Džek je djelovao prilično nesigurno i skrušeno. Duboko je udahnuo i pošao prema Peri Vragecu sa servilnim smiješkom koji nika-ko nije odgovarao njegovoj žestokoj i buntovnoj prirodi.

— Dobar dan, gospon Pero - rekao je uljudno.

— O, gospodin Crni Džek, kakve manire, kakav nastup... Kaj je, si bolestan? — čudio se Pero žvačući ražnjić.

— Mogu li biti slobodan da se pridružim?

— Stolu da, ali ne i ražnjićima — reče Pero, primakne tanjur i upitno pogleda Džeka koji je šuteći sjedio.

— Onda?

— Gospon Pero, ja vam imam reći nekaj tak... intimno... razmete me?

— Ne!

— Ovaj... ja... ne znam jel to došlo do vas... ali ja — mucao je Džek i odjednom mu se sitnooko lice zgrči. Cvijet zagrebačkog podzemlje brižnu u plač!

Pero gaje preneraženo gledao zaboravivši da prožvače ražnjić. Zahiiknuo se i zakašijao tako jako da su i njemu navrle suze na oči.

Flaša i Katica su se izdaleka snebivali. Što se to dogada da dva odrasla i čuvena muškarca tak iskreno i dugo ridaju?

— Prokletstvo, kh, kh, hoćeš da se zadavim... Prestani s tom ljigom — reče Pero kad je došao k sebi.

— Ja... ja... — propentao je Džek kroz suze — ja volim tvoju ženu.

— Moju ženu? — nije se odmah mogao sjetiti Pero jer je odavno nije smatrao svojom ženom.

— Aha, Irenu... ti bokca čist sam zaboravih Dobro i kaj sad cmizdriš?

— Ja... nemoj se srditi, ja bi... nemoj se smijati... Ja bi se s njom kužiš... spojil.

— Pa spoji se, li ti nekaj fali?

— Ma ne samo to... ja bi se s njom zauvek, razmeš, ja... mi bi se oženili.

— Fijuuu!... Budala.

— Ali prije neg to skopamo — brzo je govorio Džek — ti i ona se morate, razmeš, razlotati, raskopati... kužiš?

— A, tu je kvaka — shvati Pero i živne. Voda je išla na njegov mlin ali se suzdržao da pokaže radost, čak se licemjerno smračio što je Džek protumačio kao odbijanje pa ga stao preklinjati:

— Molim te Pero, napravi mi to... Pero ja sam zaljubljen, smrtno, vječno i užasno, kad mahne prstom ja dotrčim ko da mi maše sa sto zembaća.

Smijući se u sebi Pero se izvana još više smrači.

«,

I tad se dogodilo ono što će ući u jednu od legendi Naselka. Znameniti gangster Crni Džek pao je na koljena pred Perom Vragecom, kao da je Dinamovo krilo Gospa iz Međugorja. Čak mu je uhvatio ruku s namjerom daje poljubi.

— Čekaj, čekaj — istrgne Pero ruku — polako... Dakle ja tebi napravim uslugu i rastavim se...

— Je, razmontiraš se — željno potvdi Džek.

— A zakaj da ja to tebi napravim, ha? Iz dobre? Kaj buš ti za mene napravil da zaslužiš moju dobrotu?

— Sve. Čistil bum ti kopačke, tuširal bum te posle tekme...

— Fala, to ne... Nego sjećaš se ti kad sam ja za tebe vozil bicikl, ha?

— Pa je... malo mutno — snuždi se Džek opet obeshrabren.

— E, sad bus t i vozil za mene.

— Bicikl?

— I sve drugo... Dvadeset ženskih torbica — okrutno reče Pero. — Fantom bu se vratil u Naselak, samo to više ne bum bil ja nek ti, kužiš?

— Ali Lo više nije moj nivo — uspravi se Džek.

— Ja sam rekao. Howgh! ... Hoćeš prepečenca?

Džek žalosno otkide komadić prepečenca i tako su obojica neugodno hrskali i gledali se netremice.

Nekako u isto vrijeme sjedila je Vlasta pred školom i promatrala kako Nosonja izvodi u šetnju djeda Jozu. Namjerno je gurao kolica preko kvrga na asfaltu što je stari doskora prozreo i pokušavao dohvatiti Nosonju štapom.

Tada je iz škole izašao Cobra a Vlasta zavijzdala za njim. Bila je nestrlijiva i energična djevojka, zabila si je u glavu da osvoji Cobru pa kud puklo — puklo.

— Čekaj malo, Cobra Vragec — rekla je glasom revolveraša u salunu.

— Čuj, ja zbilja nemam vremena — izvlačio se Cobra kao obično.

— Opet nemaš?

— Nemam.

— A da odemo u kino, ima u »Liki« jedna erotska komedija.

— Ne, ja zbilja ne bi...

— Znam, znam, za robota imaš vremena. Znaš kaj, i ti se ponašaš ko robot... zdravo.

Odustala je, ustala je i pošla prema Socki. Pomalo uvrijeđeni Cobra u trenu smisli osvetu i vikne za njom.

— Pobijedila si! Sutra u sedam, kod Cibone.

Vlasta se trijumfalno okrene i pošalje mu poljubac. A Cobra je pet minuta poslije bio kod Dunje koja je isprva mislila da izumitelj nosi kakve vijesti od vojnika Mazala.

— Nije to... — oklijevao je Cobra.

— Valjda se ne srdi — razmišljala je Dunja.

— Pa ja bi se morala srditi, ne?

— Čuj, Dunja — otkloni Cobra razgovor o bratu Mazalu — kak se zove onaj šminker u »Trešnji«?

— Ima ih puno.

— Ma ne, mislim pravi šminker i masker.

— Aha. Fadil. Kaj si počel ćelaviti, treba ti vlasulja?

— Ne... Moram se osvetiti jednoj maćki... Pazi, bil bu to strařan řtos.

I Cobra isprića Dunji o svojim teřkoćama s nestrljivo m Vlastom. Dunja je doduře smatrala daje Cobra obićna uobrařena budala ali je preko volje pristala da mu pomogne.

Pred Neboderom je Cobra sastao Dadu koji je sjedio sam na klupi i ćitao strip. Malo za promjenu. Jer inaće je pisao řto nitko osim mame nije znao, pisao je roman i ćekao da Marina napusti karate.

A upravo toga dana gaje i napuřtala. Jednostavno nije htjela oćići na trening.

— Neću, neću i neću — vikala je.

— Hoćeř, hoćeř i hoćeř! — vikao je otac.

— Oćeř, oćeř, oćeř! — vikao je i zloćesti Bimbo koji je jako volio da mu muće sestru.

— Ti řuti, gremlin — zamahnula je Marina nogom.

— Ovaj put moramo izdrřati do kraja! — govorio je otac u mnořini.

— Do kraja! Tolik novac baćen u vjetar — ljutila se majka.

— Makoto — mi. Mene stalnofurateizsportu sport, ja diřem utege, ja treniram, mene ba-

čaju! Dosta mi je - vriskala je Marina odlučna da ne popusti.

— Nije, nije — derao se zločesti brat.

— Ti ćeš Marina nastaviti dok ne postaneš prvakinja u karateu, i dosta! — pokušao je otac još jednom nametnuti bespogovorni autoritet.

— Ne, ne idem više tamo — uzrujavala se Marina.

— Ideš... ako treba ja ću te odvući.

— Samo probaj... nisam više mala.

— A, sad ćeš ti vidjeti svoga boga — razljutio se otac i pokušao zgrabiti Marinu za nadlakticu ili za rame, sasvim svejedno jer i tako ni u čemu nije uspio — Marina gaje blokirala izvježbanim pokretom i bacila preko sebe.

Otac je nepomično ležao.

— Jao, ubila si ga — zacvilila je majka.

— Zgasnuo je! Zgasnuo je! — kričao je Bimbo.

Otac međutim otvori oči, sjedne lica iznakažena od bijesa uperi prst u Marinu s riječima — E nećeš više trenirati karate, ja ti kažem!

U KOJEMU FLEK SLATKO NAGOVARA BONGA
DA IZVUKU CRNO ZLATO I ŽIVU LOVU IZ
JADRANSKOG PODMORJA, TE KAKO JE
VLASTA IZVUKLA UHO COBRI VRAGECU

Budući da su Crni Džek i Kumpić pokvarili Fleku dobro zamišljen plan, morao se snaći za lov na drugoj strani i tako je jednoga jutra pomno dotjeran i s poslovnom torbom u rukama zakucao na vrata direktora »Nafta i plina« pa izvadio iz taške novinske izreske s natpisima o neobičnim ekstrasenzornim sposobnostima dječaka Bonga Vrageca.

— Cuo sam nešto o tome. Kao Uri Geller, onaj koji svija žlice.

— Da — potvrdi Flek — onaj Geller koji je pronašao naftu u Meksičkom zaljevu.

— Dobro bi nam došao na Jadranu.

— Je. Ali zašto da uvozimo kad imamo svoga domaćeg fenomena, Bonga Veličanstvenog. I bit će puno jeftiniji.

Flek i direktor zadržali su se više od sata u srdačnom razgovoru a onda se Flek uputio prema Naselku da sredi detalje s Bongom koji je, međutim, imao drugih problema.

Cucak II je pao u duboku depresiju jer su konobarica Katica i postolar Miško frknuli ovčarku za dobru kintu ter je Cucku prepuklo srce od žalosti.

— Odveli su ju u drugi grad — žalila je Lora Cucka.

— Kao meni Mazala — dometnula je Dunja koja je baš došla pitati je li vojak štogod pisao.

— Fuj, osjećaji — komentirao je robot Tom gledajući niz usku ulicu. — Nešto čudno se približava, mijauuu.

To čudno bijaše djed Jozo u kolicima koja su gurali Nosonja i Dado.

— Kaj je s Cuckom? — doviknuo je Dado.

— Onesvijestio se od smrada — reče djed Jozo a da ga nitko ništa nije pitao.

— Malo je potišten — reče Štefek Vravec.

— Jel? — uzbudio se Nosonja. — A to kaj sam ja potišten otkad imam sustanara i vozim u kičmatransu, to niš?

— Daj tata, bar se i ti malo prošećeš — smirivao ga je Dado.

— Ajde, robovi — viknuo je djed Jozo. — Vucite!

Opalio je štapom po plotu tako daje i Cucak skočio iz depresije a Nosonja ispružio ruke iza djedovih leđa s namjerom da ga zadavi stoje starac primijetio kao da ima oči na leđima pa raspalio štapom po Nosonjinoj tintari.

Kad je vesela grupa nestala iza okuke, s druge strane se pojavio pomno odjeveni Flek s poslovnom torbom u rukama, užurbano ušao u dvorište i pozvao Bonga:

— Bongec! Odi malo s dobrim starim ujakom, imam ti nešto jako važno reći.

Bongo prepusti Cucka II Lori, Stefku i Dunji razmišljajući o zagonetnom Flekovom držanju.

U kuhinji je izvadio Flek iz torbe kaugume, čokoladice i slične smicalice za potkubavanje naivnih malih dječaka, govoreći:

— Ovo... ovo... ovo... sve za tebe Bongec, srce ujakovo.

Nakon čokolada Flek je iz torbe izvukao i papire sa zaglavljem »Nafta i plina«. — Slatka je, jel? — pitao je Bonga koji je mirno žvakao.

— Aha — reče Bongo — Ali i ti si mi previše slatki, ujak Flek.

— Kako to misliš?

— Nešto hoćeš od mene, jel?

— Čuj Bongo, ti si prepаметan da ti prodajem fraze, znaš. Hoću nešto, jasno da hoću. Hoću

novaca! Nemoj nikada padati na one koji vele da novac nije važan.

— Dobro, dobro — kimao je Bongo.

— Fino. Pazi Bongo, ovo je ugovor s »Naf-tom i plinom«, pod točkom jedan šalju nas be-splatno na more. Ma što besplatno, još će pasti kakav dinar!

— Tebe i mene šalju? — oprezno upita Bongo.

— Pa jasno. Duo Hani. Čiribiribela Mare moja, čiribiribela Mare moja odoh u marineeee

— raspjevao se dobro raspoloženi Flek.

— A Lora?

— Ma što Lora! Mi muškarci sami, a ribe samo skaču... Čuj Bongec, ti ćeš usput samo vid-jeti gdje ima nafte... mislim u pomorju...

— Ah, tu smo.

— Pa da, tu smo, a već smo mogli biti tamo
— potvrdi Flek.

— Ne idem bez Lore.

— Papučar — ustvrdi Flek i prezrivo ga po-gleda ali navuče na lice bezazlen i neutralan iz-gled kad je ušla majka Vragecovih.

— Zdravo — rekla je svom bratu Fleku... što ti tu radiš?

— Uvijek se rado vraćam — odglumi Flek.

— Najljepše godine moga...

— Bako, nagovara me da idemo na more —
otkrije Bongo.

— Već?

— Flek vodi mene i Loru.

— Samo tebe Bongecsrce — pogleda ga Flek
krvoločno.

Ali je majka Vragecovih već primijetila
papire sa službenim pečatima i nešto naslutila:

— Opet neke mućke!... Čuj Bongo, ali ti prvo

AV'OI' rlrilolrrvrt Vw-11 Arvo rnrli liniCO 11 cl/T\In
lllOI CUJ; jvuu 1CIV41 upiou Ut oivouu.

— Bongo kod psihologa — nasmijao se Flek
od srca. — Ha! Da slučajno nije malo curiknut,
ha, ha, ha...

— Mora, to je propis — reče majka Vra-
gecovih koja se bojala zakona.

Fleku ta okolnost nije išla u prilog ali je znao
da ne smije forsirati. Malo je razmislio i rekao:

— Dobro, ja mogu pričekati, ali ne dugo.

— I Lora — tvrdoglavo ga podsjeti Bongo
našto Flek ustade i obrecne se: — Dobro Bongo,
ali slušaj što ti kaže ujak Flek — nikad ne vodi
ženu na more!

Ah te žene.

Ne znajući za Flekov plan da se obogati,
gospođa Rrištof je sa sve većim nerazumijevan-

jem gledala kako se njezin muž i Crni Džek motaju po kući, prodaju zrake i gledaju televiziju. Samo je Kumpić pošteno zarađivao kruh svagdašnji.

— Pa to je nevjerojatno, znate vi pošto je vijenac češnjaka... kao zlatna ogrlica — ljutila se dolazeći s tržnice. Govor je bio upravljen Crnom Džeku i Ireni koji su kao i obično ležali na rumenim ležaljicama, držali se za ruke i blaženo žmirkali.

— Ja ne volim češnjak — reče Irena. — Nije za zaljubljene.

— A znaš bar koliko košta kila mesa i to s kostima?

— Ja ne volim s kostima — namignula je Irena Crnom Džeku.

— S kostima — nije shvatila gospođa Krištof. — Kao daje slonova kost... A vi se tu izležavate i šalite — napokon je proradila i istodobno pobjesnila: — Dostaje! Moja ušteđevina se topi, sve što mije drugi muž Karlo ostavio odlazi dovraga. Treba raditi!

— Mama, ne tupi — ravnodušno reče Irena.

— Gospodo, ja nemam kondicije — primijeti Džek.

— Imat ćeš je. Za početak ćete ti i Kumpić iskopati bazen tu u vrtu, a kad se zjačate — na pravi posao!

— Bazen pod prozorom, nije loše — zagrije se Irena.

Kumpić je baš donio malinovce i pažljivo slušao prepirku.

— Ali ljubavi — preplašio se Džek Irenine podrške majci — amore mio, my love, pogledaj ove nježne ruke s kojima te grlim...

— Za mene Džek — razmaženo zaprede Irena — samo jedan mali bazenčić.

— Ak je za tebe — odluči zaljubljeni Džek — iskopal bum ti olimpijskog.

— Guzda, ste ljudi — javi se Kumpić — pa nisam ja buldožder.

— Šuti, idiote — reče Džek. — Ja bum zašljakal ono glavno, a ti buš samo izbacival zemlju.

>k > <

Još da vam samo ispričam kako se Cobra osvetio Vladi, pa da završimo ovo poglavlje. Naime otfurao je robota u šminkernicu kazališta »Trešnja« gdje je masker uzeo otisak Cobrine face i po njemu izradio pljunuto Cobrino lice, a to je lice prilijepio na fasadu robota Toma.

Tom je dobio Cobrino lice, Cobrine hjače j vestu, na ruke je navukao tanke rukavice u boji

kože i otišao na sudar s Vlastom u polumračni park nakrcan podacima koje je morao imati pri ruci u tako delikatnim trenucima.

Vlasta se razveselila videći Cobru.

Zdravo... ipak si došao — napravila mu je mjesta na klupi pored sebe.

— Zdravo, ipak sam došao — reče Tom sa Cobrinim licem.

— Baš si pravi — radovala se Vlasta.

— Baš sam pravi — reče Cobra Tom.

— Idemo u kino ili da malo prošećemo?

— Kino? Stoje to kino? — pitao je Tom. Taj podatak mu je nedostajao.

— Imaš pravo — odmah je reagirala Vlasta.

— Zašto da gledamo kako se drugi ljubakaju. Daj mi ruku...

— Ne dam ruku. Tomu treba ruka. Ali dam ti svoju ljubav ti lijepo žensko od čovjek.

— Kužim — reče Vlasta.

— Što?

— Zavrkavaš me, ha, zato što sam te nazvala robotom. Jel Cobra?

— No comment — izjavi Tom.

— Hajde dosta s tim, samo sam bila ljuta što me ignoriraš, sada je sve u redu, docti bliže...

Vlasta zagrla Toma i Tom zagrla Vlastu govoreći: — Ti si najljepša, ti si najljepša, ti si najljepša...

— A ti si najšašaviji kit kojega znam.

— Ti si strašan komad, strašan komad — recitirao je Tom ubačene informacije.

— I to sam već čula... Cobra, već je pola jedanaest a još se nismo ni poljubili.

— Poljubili, što je to?

— Znaš ti dobro, dodi — mazno reče Vlasta i pokuša ga poljubiti u usta što je Tom krivo shvatio i očajnički se branio.

— Ne, ne! Žensko od čovjeka pojede Toma.

— Budalo, više nisi zabavan.

— Mijauuu — reče Tom.

— Ponašaj se kao balavac, Cobra — razljutila se Vlasta. — Trebalo bi ti izvući uši.

I zbilja gaje uhvatila za uho i doista mu je izvukla uho! Sjedila je i vrištala držeći uho u ruci, dok je robot Tom bježao prema tramvajskoj stanici.

O POVRATKU FANTOMA I KAKO BI CIBONA
POPUŠILA DA SE NIJE UMIJEŠAO BONGO, TE O
TOME KAKO JE PEDAGOGICA USTANOVILA DA
BONGEC NIJE INTELIGENTAN

Irena se začudila kad je Crni Džek odjeven u crnu kožu izgurao iz garaže stari crni bicikl. Od one kobne noći gotovo se uopće nisu razdvajali, a nekmoli navečer.

— Ali Džek, pa nikad me još nisi ostavil samu ovak kasno — gugutala je... Oćeš da idem s tobom?

— Bejbi, prosim te — preklinjao ju je Džek — samo jednu čuku, kužiš, sport i te fore... Osim toga ti nemaš bajsikl.

— Ovo je moj bicikl — reče Irena.

— Joj, vidiš nisam znal... znaš kaj, večeras ti je na televiziji Cibona, a ti voliš žirafe...

— Samo u košarki — primijeti Irena aludirajući na ponešto nizak stas Crnoga Džeka. — ... Imaš pravo Džek, ti uvijek misliš na moje zadovoljstvo.

— Maj hejbi, riknul bum od sreće s tobom — strastveno reče Džek privuče je i poljubi. — Cao, stignem do kraja tekme.

— Noć je padala sitnim, tamnim kapljicama kad je Džek stigao do ruba Naselka, parkirao se u sjenci kestena i slao čekati, gledajući zavidno prema mirnim, osvijetljenim prozorima na kući Vragecovih.

Vragecima je bilo puno ugodnije a okupio se dobar dio obiteji oko televizora na kojemu Ciboni nije išlo najbolje.

— Ma daj pogledaj kakva im je obrana — govorio je Dragec.

— Pušionica — reče nogometaš Pero.

— Ni Draženu ne ide — žalostila se Šonja.

— To je ta vaša Cibona? — ljutnula se majka Vragecovih. — Idem ja radije ispeglati veš.

— Loš materijal, tvrdo drvo — javio se Štefek i nije bilo jasno misli li na novog igrača Cibone ili na komadić drveta iz kojega je rezbario figuru seljaka koji sjedi na panju. Po Nosonjinom mišljenju Štefek je već bio na razini majstorskog kandidata.

Najviše se žalostila Lora. Kad je vidjela da će Cibona doista izgubiti jer su dva američka Afrikanca punila koš bananama, nježno je gurnula Bonga.

— Ane, neću — rekao je odlučno. — To je ipak samo igra.

— Pomogni im, Bongo, molim te. Čuješ da i Cucak vani zavija od žalosti.

Znala je zašto Cucak II zavija ali se zafrkavala. A Cucak II je odlučio da se više neće zafrkavati, uzeo je veliki zalet, tako velik da se repom oslonio o kuću Vragecovih a onda iz sve snage potrčao prema plotu, preskočio ogradu lako kao Ninja i otrčao niz ulicu s jednim jedinim ciljem da nade lijepu škotsku ovčarku pa ma gdje se nalazila. Jer krepavati ovako od žalosti doista nije imalo smisla.

Prošao je kraj kestena baš u trenutku kad se Crni Džek odlijepio i zajašio bicikl. Džek je čekao da konobarica Katica ude malo dublje u Naselak pa krenuo za njom, pojačao tempo i istrgnuo joj torbu iz ruke.

— Fantom! Vratil se Fantom! Ljudi upomoć — vrištala je Katica dok se Džek strelovito udaljavao prema jugu. Kad je doplazio postolar Miško u pidžami, naglo prekinut u bodrenju Cibone, crni cvijet zagrebačkog podzemlja bijaše već preko sedam brda.

— Kaj je Katica? Kaj se dereš? — pitao je Miško.

— Fantom opet jaši! Maznul mije torbaka.

— No pa ni strašno, Katica. Ionak nemaš puno penez.

— Imala sam devize unutra, one kaj smo dobili za ovčarku.

— Bedača! — razljutio se Miško. — Sad to nemreino ni prijaviti pandurima.

Premda se taj krimić događao stotinjak metara od kuće Vragecovih oni pojma nisu imali kao ni Cibona uostalom.

— Zbilja buju popušili — zaključio je Pero, a Lora opet stala gnjaviti Bonga, čak ga je poljubila iza uha što je malog pametnog dječaka napokon smekšalo. Koncentrirao se na ekran, oči mu postale sjajnomodne a tamo negdje daleko u dvorani počele se događati neobične stvari.

— No napokon jedna dobra akcija... i trica! ... govorio je spiker — oduzeta lopta, lijep potez i opet trica za Cibonu... nevjerojatno, kao da su svi dobili krila, hoće li se dogoditi čudo?

I tako, osam koševa u minuti, u slijedećoj minuti samo sedam, a onda opet osam. Lora je ustala, mahala rukama i pljeskala a Bongo se samo smješkao.

— I to mi je neki sport — gundao je zavidni Pero. — Svaki čas gajba.

I obližnji Neboder bijaše na nogama, osim djeda Joze koji je sjedio u kolicima i mahao zastavicom Cibone. Veselio se i Dado, a Nosonja

nešto manje jer se Mira opet spremala na put. Otkako je radila kao turistička vodičica, gostovala je kod kuće vrlo rijetko.

A Nosonja je volio svoju ženu i nije mu bilo drago što landra po Evropama.

— Ajde, zdravo — rekla je Mira — i skuhaj im nešto za večeru... bok Dado, bok djede.

— Pazi da ti ko ne zaluta u hotelu — reče Nosonja pakosno.

— Kako to misliš?

— Mislim da ne zaluta u tvoju sobu.

— Ah, ljubomorna domaćica! — poljubi ga Mira u nos, stoje zbog duljine trajalo nešto dulje, i ode.

— Zdravo mama — vikao je Dado za njom a onda se okrenuo prema djedu Jozi — Jesmo ih, ha?

— Heja, heja cibosi! — pjevao je djed Jozo a onda se namrštio prema Nosonji. — Nosonjo, gdje je večera?

Nosonja uze »Kuharicu« i potraži u kazalu.

— Samo da prokljuvim ovaj recept...

Hmmmm, djede Jozo, voliš ti šampinjone?

— Može — reče djed Jozo naoko ravnodušno ali ga izdade slina.

— Ja ne volim gljive — upozori Dado.

— Ko te kaj pita — odmahne Nosonja. — Svi smo mi u službi djedice djeda... Ajde, vi se za-

bavljajte a dobri stari Nosonja će skuhati poparu... hoću reći večericu.

Ode tako Nosonja u kuhinjicu, navuče pregačicu, odloži »Kuharicu« i izvadi knjižicu »Kako ubiti djedicu i zašto?«

— Zašto? Ha! Kakvo pitanje — nasmije se Nosonja, izvadi iz košarice gljivice s izrazito crvenim mrljicama, pogleda se u zrcalo i nakese se ko vještice u »Snjeguljici« te stade rezuckati

rrtiivvA nipvriica/! • w l\l zs t**.* o t \ncc* dionmo //inu iC Vi^C,

Sad vidite kako je to u Naselku, dragi čitatelji. Krimiće do krimića.

Cibona je naravno pobijedila i škvadra se razišla. Bongo je otpratio Loru do rupe u ogradi kroz koju se djevojčica provukla pa otišla spavati u kuću svoje majke i jednonogog oca gdje je uostalom i onako samo noćila, a kad se dvorište smirilo pojavio se polumjesec i osvijetlio Peru Vrageca nalakćenog na ogradu.

Nije prošlo ni pet minuta i eto Crnog Džeka na crnom biciklu. Bacio je četiri ženske torbe u dvorište Vragecovih, mahnuo Peri i rekao: — Prva runda.

— Samo četiri — prezrivo se osmjehnuo Pero. — CCCCC Ccccc, no dobro, za treću smjenu solidno.

* &

Sutradan ujutro promatrao je trener s balkona Nebodera kako Šonja i Vragec pokušavaju uvući Bonga u školu, a mali se ne da i ne da.

— Slone! — pozvao je trener svoga sina — odi vidit ovo. Vunderkind igra zgusnutu obranu.

Šonja i Dragec bijahu već očajni. Lorina majka uspjela je nagovoriti djevojčicu ali se Bongo ustobočio kao magarac.

— Bongo, ne budi smiješan, to je samo mali razgovor s pedagogicom.

— Je. Da vidi jesi li za školu — dometnuo je Dragec prilično glupo.

— I koje onda smiješan? Ja? — vikao je Bongo.

— Ali to se mora — reče Šonja.

— Formalnost — smješkao se Dragec.

— Mama, ja ne bi.

— Ma škola je tek najesen — tješila ga je Šonja a onda odlučila da primijeni drugu taktiku. Igrala je na kartu koja dobiva. — Bongo... gledaj... Lora će ići svaki dan u školu, a ti ćeš visiti sam ko luster. Bongov otpor se polako topio. Stavio je prst na nos, puhnuo i pristao: — Dobro... Ali da znaš, mama, nisam ti ja za školu.

Lora i njezina mama upravo su izlazile iz pedagogičine sobe kad su se Bongo i sretni roditelji pojavili na vrhu stepenica.

— Neka nova... — šapnula je Lorina majka.
— Vi ostajete na hodniku, poslije će i vas pozvati.

Tako je Bongo ušao sam u neveliku prostori-ju. Za stolom je sjedila mrzovoljna žena srednjih godina.

— Dobar dan — reče Bongo uljudno.

— Zdravo — odsječno odvrati drugarica pe-dagog. — Sjedni. Kako se zoveš?

— Bongo.

— Bongo? To je sigurno nadimak. A kako ti je pravo ime?

— Ne znam... Samo čas, gospođo.

Pedagogica se značajno nakašlje i stavi dva minusa na papirić pred sobom. Bongo otvori vrata i vikne: — Mama, kak se ja zapravo zovem?

— Ovaj... — ustade naglo Šonja s prozorske daske... — čekaj... no Dragec, pomogni mi...

— Ovaj... - pomogao joj je Dragec.

— Aha — sjeti se ipak Šonja. — Branimir... mislim.

Bongo ozbiljno kimne glavom, zatvori vrata i opet sjedne preko puta pedagogice koja je nes-trpljivo kuckala po stolu dugim noktima.

— Onda?

— Branimir. Misli.

— Tko misli?

— Mama.

— No, krasno — reče pedagogica i iskrivi usne — a kako ti je prezime?

— Vragec.

— Zbilja? Da nije i to neki nadimak... obiteljski?

— Ne. Mi smo Vrageci.

— Dobro, evo tu je papir i flomasteri, nacrtaj mi svoju mamu, svojega tatu i sebe.

— Ja ne crtam dobro — nećkao se Bongo.

— Ipak, pokušaj.

Bongo uze tamnoplavi flomaster, isplazi jezik i nacрта tri lika više nalik paucima nego ljudima.

Pedagogica uze crtež s dva prsta kao da podiže upotrijebljeni toaletni papir.

— Ja sam vas upozorio, gospodo — reče Bongo brzo, videći njenu gadljivu grimasu.

— Nisam ja gospoda — promrmlja ona opasno.

— Oprostite gospođice.

— U školi ćeš govoriti: drugarice! — izdere se pedagogica.

— Ali mi nismo ista generacija, gospođice.

— Čuj ti! — jedva se svladavala pedagogica. Kad se svladala upitala je kroz zube: — Znaš li koje slovo?

— Baš čitam Pascala — reče Bongo mirno.

— Molim?

— Pascalove »Misli«.

Pedagogica ustade i pozove Šonju i Drageca.

— Vrageci, molim vas uđite — pokušala je odglumiti ljubaznost ali oni osjeteše da nešto nije u redu.

— Dobro, što to radite od djeteta? — upitala je pedagogica.

— Ovaj... mi... znate, on je takav — mucala je Šonja.

— Znao sam, znao sam... — kolutao je Dragec.

— Nafutrali ste ga raznim imenima koja i ne razumije, mislite mene impresionirati! — štekta-
la je pedagogica.

— Ali on je, znate, zbilja na rubu genijalnos-
ti — tvrdio je Dragec. — Ni on kriv kaj se takav
rodil.

— Ha! ... A ja sam na rubu živaca s ovakvim
ambicioznim roditeljima — baci im pedagogica
Bongov crtež koji doista bijaše mizeran. — Po-
gledajte... genijalan, ha! To je crtež djeteta od tri
godine!

— Ali da ga vidite na kompjutiču — reče
Šonja naivno.

— Gluposti... No dobro, inače dosta pamet-
no djeluje, možda bi ipak mogao u školu.

— Aji sada ja neću u školu — javi se Bongo.

— Hoćeš! — vikne pedagogica.

— Oprostite, ali imate li možda kakav razred za genijalnu djecu, mislim ne baš genijalnu ali onako posebno nadarenu... — pitao je Dragec.

— Nemamo. Za nas su sva djeca ista. Da je ne znam kako genijalan opet će ići sa svom drugom djecom lijepo iz razreda u razred kako to program i prosvjetna služba propisuju... Ali on nije genijalan, uvjeravam vas — opet im je pokazala crtež kao krunski dokaz a Bongo se tiho išuljao iz sobe.

Lora gaje naravno čekala. Uzeo ju je za ruku i sišli su niz stepenice bez riječi i bez osmijeha.

— Kako je bilo? — upitala je tek kad su izišli iz škole.

— Usko — reče Bongo iskreno.

— Bongo, ići ćemo skupa u školu?

— Hoćemo — potvrdi Bongo. — Ti ćeš mi šaptati.

I nasmijao se tako grleno da je gore u Neboderu Nosonji ispao kist iz ruke i pao na čelu djeda Joze.

ILI KAKO JE DUNJA PRONAŠLA U STANU
RUŽNU ŽENSKU S REVOLVEROM U ZAPUČKU I
FIKSNOM IDEJOM DA UPUCA FANTOMA
POVRATNIKA

Da nije bio toliko zatreskan u Irenu, Crni Džek bi vjerojatno pokupio krpice i zapalio. Dio noći je naime trošio na fantomske vožnje biciklom, a danju su on i Kumpić kopali bazen u vrtu gospode Krištof pod budnim okom vlasnice, njezine kćeri i ujaka Fleka.

Prošlo je doba nježnosti.

— Ajde dečki, kad sam ja bio u vašim godinama mogao sam raditi i po dvanaest sati — pijuckao je Flek gemišt pod suncobranom.

— Samo ti se nije dalo — rekla je gospoda Krištof ironično.

— Točno, srce, ali da sam htio mogao sam.

— Zato si mogel popiti pun bazen gemišta — javio se znojni i umorni Džek iz već solidno iskopane rupčage7~

— Šuti i radi — kratko odsječe Flek kao kapo u logoru.

— Tako je neispavan. Svaku večer bicikl a po danu bazen. To se već osjeća i u krevetu — razmaženo se durila Irena, ali joj nije palo na pamet da uhvati štihacu i pomogne voljenom.

— Amore mio, kak ti srce ne trokira kad gledaš kak rintam? — žalio se Crni Džek.

— Još samo lopatu, za mene Džek — nutkala gaje Irena.

Džek potkopa zemlju i istrese je na Kumpića.

— Guzda, ne bucajte po meni.

— Bucajte, bucajte, joj kad te je razbucam... šljakaj, idiote! — eksplodirao je Džek a mda naglo zastao osjećajući nečiji pogled. Kroz rešetke ograde virio je Pero Vragec u novom odi elu s ljubičastim rupčićem u zapučku, tako elegantan da bi mu pozavidio i gospodin Fulir.

— Kako vam ide, šljakeri? — smješкао se cinično.

— Samo se ti veseli — progunda Crni Džek u bradu i napola se okrene da ga ne gleda.

— Ak vidite jednog kita s kosim očima znači da ste iskopali do Japana — nastavio je Pero.

— Ha, duhovito — rekla je Irena.

— Ha! — otpuhnuo je Džek a Kumpić se sagnuo, zgrabio grumen zemlje i hitnuo ga prema Peri s ogorčenim uzvikom: — Dule buržoazija!

Pero se dostojanstveno povukao i odšetao prema Naselku gdje je pred kućicom Cucka II bio privezan prašćić s »V« izrezom na prsima. Nagli nestanak mladog i simpatičnog Cucka II bijaše tema dana, samo se robot Tom nije uopće uzrujavao: sjedio je pod kruškom i čitao knjigu o robotici ne slušajući što govore Buce i mali ženski čovjek s naočalama po imenu Maca.

— Moj djed je lovac — baš je rekla Maca.

— Znam. Pa kaj onda? — pogledao ju je Buce.

— Pa on bi mogao slijediti tragove vašeg Cucka.

— Je, po asfaltu — odmahnuo je Buce i živnuo ugledavši Bonga i Loru. Ako itko može pronaći Cucka, onda je to sigurno Bongo.

— Daj nekaj napravi; Bongo — molio ga je Buce. — Možda ga držiju šinteri.

— Ne — odgovori Bongo. — Dobro mu je. Vratil bu se.

— Aha, i to sa svojom curom ovčarkom — smijao se Štefek koji je kraj robota Toma rezbario komad drveta.

— Točno — reče Bongo. — Hoćeš vidjeti?

Otišli su svi zajedno gore kod Cobre, Bongo je uključio kompjutič i zamolio za malo tišine.

— Sad bus vidla kak se to dela. Kakav djed lovac! Ovo je dvajstprvo stoljeće — šaptao je Buce Maci.

Bongo je prestao dodirivati tastaturu, plave mu oči postale neobično sjajne a na monitoru se najednom ukazala slika neke lijepe, velike kuće s njegovanim vrtom. Iza visoke ograde bila je privezana ovčarka i histerično trgala jaku kožnu uzicu, cvileći od tuge i sreće jer je s druge strane žice bio Cucak II, prljav, prašan i pomalo šepav od iskušenja što ih je prošao na dugom putu.

Ovčarka se umirila, Cucak II se približio ogradi i tako su se neko vrijeme promatrali bez riječi. Razgovarali su samo repovima. Onda se Cucak II okrenuo i pošao prema cesti.

Je li odustao? Je li ga napustila hrabrost?

Vraga! Pa on je Cucak Vragecovih a Vragecovi se nikada ne predaju.

Okupljeni oko monitora, Vrageci su vidjeli kak Cucak uzima zalet i preskače ogradu u stilu najboljih pasjih kaskadera sviju vremena.

Malo je zateturao dočekavši se na bolnu nogu, ali se odmah sabrao, dokaskao do ovčarke i zagrizao u uzicu snažnim bijelim zubima.

Slika nestade.

— Eto, — reče Bongo — sad mi vjerujete?

— Koji je to program bio? — naivno je pitala Maca.

— Školska televizija — zafrkavao se Štefek.

— Emisija »Kako žive životinje« — dodao je Buce.

— Ma to je Bongov program draga moja Maca — objasnio joj je Cobra.

— A otkud se emitira? — pitala je mala.

— Otud — reče Lora i kažiprstom kucne Bongovi glavu.

*%

Dunja se te večeri kasno vratila kući. Otključala je vrata i ušla užurbano u stan, pojurila prema dnevnoj sobi da pita da li je možda stiglo Mazalovo pismo ali u sobi nije našla ni majku ni oca nego neku nepoznatu, ružnu ženu.

— Tko ste vi? Kako ste ušli? — oprezno ju je zagledala Dunja.

— Bez panike, Dunja. Ja sam tvoj otac — reče ružna žena.

I zbilja, bio je to Dunjin otac Žandar prerušen u žensku. Poslužio se Dunjinim make upom, olovkom izvukao obrve, natrackao pola kilograma tena a usnice namazao napadnocrvenim ružem.

— Tata, kaj se to s tobom događa? — čudila se Dunja.

— A što mogu — slegnuo je ramenima.

— Ne bojiš se side?

— Stidi se! — vrisnula je ružna ženska s kovrcavom perikom. — Kako možeš i pomisliti!

— Pa što onda radiš ovakav?

— Idem uhvatiti fantoma. Ja sam mamac!

— A! Tatac postao mamac... Čuj, teta...

— Tata!

— Da, tata. Idem na gostovanje u Dansku s mojim kazalištem pa sam htjela...

— To može pričekati... E neće meni nitko krasti stotinu metara od kuće — bio je Žandar već sav u akciji. — Meni! — rekao je značajno i stavio pištolj u futrolu. Tek tada je Dunja vidjela da mu je ženska torbica lisicama privezana uz ruku.

— Idem! — reče tata teta. — Prvo pucam a onda vičem stoj.

Uputio se prema vratima smiješnim, sitnim koracima i zanjihao bokovima kao snaša.

Deset minuta poslije već je štraftao po Naselku, čekajući da Fantom zagriže. Rijetki prolaznici nisu obraćali pažnju na nj u polumračnoj ulici, ali se pijanac Flaša zaustavio i zviznuo za ženskom Žandarom.

— Marš, budalo! — uvrijedio se Žandar i prpošno krenuo u tamne dubine Naselka.

Nije morao dugo čekati. Crni Džek se odlijepio od zaštitničke sjene kestena, krenuo sitnim

kasom a zatim nagazio pedale do daske, sustigao žensku i zgrabio torbu. U zao čas! Umjesto daje glatko istrigne iz ženinih ruku, izgubio je ravnotežu i pao s bicikla sveudilj držeći u šaci remenje torbice koja kao daje bila srasla s vlasnicom.

Videći daje prevaren i da mu se možda može dogoditi i štogod gore, Džek je ispustio torbicu, brzo ustao i stao bježati.

— Stoj ili pucam! — viknula je za njim ženska užasno grubim i donekle poznatim glasom, ali je Crni Džek i dalje trčao.

Tada odjeknu pucanj.

Dobri, stari Crni Džek, cvijet zagrebačkog podzemlja, pade u cvijetu mladosti i ostade ležati nasred ulice, sam, napušten i nepomičan. A Dunjin otac puhne u cijev revolvera, polagano ga spremi u futrolu i zadovoljno se uputi do lesa.

Čim je iza spuštenijeh trepavica vidio da Žandar više nema revolver u rukama, neozlijeđeni Crni Džek skoči u zrak ko ljukava lisica i strugne preko niskog plota u spasonosni mrak.

Žandar zaurla i pokuša ga slijediti ali se posklizne na drek nekog cucka i zarije organ za njušenje u vlažnu zemlju dok mu se kiklja digla visoko preker izazovne stražnjice.

— Galamiti Jane — caklile su oči pijancu Flaši koji se vraćao istim putem. — Joj kak eksplozivna ženska!

A onda se sve smirilo.

Pošteni građani su mirno gledali televiziju, pa tako i pošteni Vrageci sve dok Bongu nisu zasvjetlucale oči.

— Neko nas gleda — rekao je tiho.

— Jel? — zainteresira se Pero.

— Ma daj, Bongo, nemoj me plašiti. Prvo ta pucnjava a sada i... — lecnula se majka Vragecovih.

— Iskustvo veli: kad Bongo nekaj špika, treba ga poslušati — ustao je Pero, odgrnuo zavjesu i zagledao se u mrak. Ništa. Zatim je prislonio nos uz staklo i trgnuo se jer je s druge strane prislonio nos uz staklo nesuđeni mrtvac Crni Džek.

— Niš ne vidim — rekao je Pero majci i Bongu. — Idem van pogledati.

Pred vratima je klečao Crni Džek u stanju totalne hysterije na rubu živčanog sloma.

— Milost! Pero, ja nemrem više. Neki drot me je skoro upucal, pogle ancug — pokazivao je rupu na rukavu.

— A, to je bilo. Mislil sam daje neka svadba — nasmiješi se Pero.

— Je vruga svadba! Sprovod! Zišel bum iz Naselka s nogama napred.

— Dobro, dobro — umilostivio se Pero —
ionak mi je već glupo vraćati torbe babama.

— Pero, ti si pravi kit — ljubio mu je Džek
ruku.

— Reci Ireni da sam za sporazumni.

— U rukicu te ljubim — žvalio je Džek
cmokćući preglasno, stoje privuklo pažnju upor-
nog Žandara koji je i dalje tiho štraftao po Na-
selku. Nemajući kud, Crni Džek se baci među
Bucine prasce a Pero mirno zapali cigaretu i
uputi se prema dvorišnim vratima.

— Tko je tamo! — prijeteći upita Žandar.

— Miss Piggy, gospodo — javi se Pero tan-
kim glasom.

GOVORI O TOME KAKO NEKI LJUDI NEMAJU
SREĆE I O LEGENDARNOM SKOKU S TORNJA
POSLIJE KOJEGA SE NOSONJA VIŠE NIKADA
NIJE POJAVIO NA POVRŠINI BAZENA

»Međunarodni vlak za Miinchen, Frankfurt, Hamburg i Kopenhagen polazi s prvog perona«, krkljao je nerazgovijetan glas iz razglasa kad je Dunja dotrčala do vagona.

— Pa gdje si ti, mala? — ljutila se starija glumica na prozoru.

— Zaćorila sam.

— Hajde, ulazi — reće glumac koji je bio zaljubljen u Dunju — možeš spavati do Danske. »O nebesa! Je li moguće daje pamet mlade djevojke toliko smrtna koliko i život starca« — patetičnoo je citirao Shakespearea.

Vlak je cuknuo baš u trenutku kad je s istoka ušao u stanicu brzi iz Skopja, Niša, Beograda, Slavenskog Broda i Novske ter se zaustavio na

drugom peronu a iz njega ne časeći časa iskočio nestrpljiv, mlad vojnik.

Živahno je odgiljao prema Tomislavu pjevušeći »Vraćam se Zagrebe tebi«.

Inteligentan čitatelj pogađa daje vojnik bio Mazalo Vragec. Neki ljudi nemaju sreće, to ti je.

Uskočio je u taksi, iskočio iz taksija u Naselku, poljubio majku, zagrlio braću a onda se mašio telefona da nazove Dunju. Svi su ga čudno gledali i na kraju mu oprezno objasnili što se dogodilo.

— Ma nije moguće! — srušio se na stolicu.

— Je. Baš te neće lopta — žalio gaje Pero.

— Pa je... — jedva se savladao Mazalo da ne prokune pred majkom — ... je... jednu minutu prije mene!

— A zakaj se nisi javil, Rambo? — logično je pitao Dragec.

— Tak, da bude iznenađenje.

— I ispalo je — reče Pero.

— Daj pojedi nekaj, Mazalo, sada ne možeš ništa — praktično je reagirala majka Vragecovih.

— Odrezat ću si uho — lupao je Mazalo šakama po stolu.

— Radije si odreži komadić šunke — reče majka. — A kak ti je inače tam?

— A kak bi bilo — zgrabi Mazalo nož i odreže dobar komad — vojska ko vojska. Ovo mi je nagradni kaj sam naslika! Marksa i Engelsa.

— I kolko ti traje? — upita Pero.

— Pet dana.

— Fijuuu — zvizne Dragec — a Dunji no gostovanje sedam... Ajde, ajde — nastavi kad vidje da su se Mazalu pojavile suze u očima — pa i tak se skoro skidaš.

— Daj, nemoj se faulirati — pritrčao je Pero kad je Mazalo počeo udarati čelom po stolu i vikati: — Dunjaaaaaa!

— Siromak moj mali — rekla je majka a uto se otvorila vrata i utrčali Buce i Bongo.

— Vratil se Cucak Drugi! — veselio se Buce.

— I to s ovčarkom — dodao je Bongo.

Majka i Dragec izidoše u dvorište da vide u kakvom su stanju dlakavi pustolovi a Pero potapša Mazala po ramenu i reče:

— Svi cucky se polako vraćaju dotna.

Mazalo bijesno zareži i ugrize ga za ruku konjskim zubima.

— Dobar! Šeni! — odskočio je Pero smijući se.

Cucak li je vukao nogu, dlaka mu bijaše slijepljena i ružna, ali je njegovo duševno stanje

bilo vrlo stabilno i moral na visini za razliku od Mazala koji je potišteno sjeo na prag i gledao kak Cucak i ovčarka halapljivo gutaju klopu. Kad bi se malo oprala bila bi prekrasna nevjesta.

— I kaj sad, imamo ih dva — razmišljao je Buco.

— Zoološki vrt — kimnuo je Pero.

— Nju će uzeti Lorina mama — odluči Bongo što je bilo najbolje rješenje jer će tako ostati u susjedstvu.

— Ona? Ne znam baš — nije bila sigurna majka Vragecovih kojoj se Lorina nedruštvena majka nije previše sviđala.

— Ak ju ja zamolim... — lukavo se nasmiješi Bongo.

— Samo da ju ne vidi Katica — bojao se Dragec.

— Ma kaj se ona razme. Njoj su svi isti kak čevapčići — odmahnuo je Buco na bivšu gazdaticu ovčarke, i tada je preostalo još samo da joj dadu ime. Ne konobarici Katici nego ovčarki.

— Zvali burno je Suzi — reče Buco.

— Jer se vratila po pruzi — dovrši Bongo poznati stih, a bila je to uostalom čista istina.

Tako je ljubavna priča Cucka II i Suzi dobila sretan svršetak a jedna druga se tek rađala, nakon prvih nesporazuma. Naime, Vlasta je za velikog odmora prišla Cobri oslonjenom o zid,

odmakla mu kemijsku knjigu i prijateljski se nasmiješila što je bilo pomalo čudno nakon poznatih događaja s robotom Tomom.

— A, ti si... Ovaj, ne ljutiš se valjda, ono je bila šala.

— Ne ljutim se — izvadila je Vlasta iz džepa široke suknje robotovo uho na užas obližnje skupine učenica. — Vraćam ti uho.

— Fala. Uvijek dobro dode — uze ga Cobra.

— A da se ti i ja ipak nađemo? Zbilja ti, i ja? — zavodnički je šaptala Vlasta.

— Ti nikada ne odustaješ?

— Ne — ugura ga Vlasta u nišu kabineta i poljubi mu usne. — Nije loše, ha? — upitala ga je poslije.

— Uopće — priznao je.

— To još nije ništa. Ostalo na nasipu.

— Kakvom nasipu?

— Savskom... Večeras.

Bilo je nešto čarobno privlačno u tom poljupcu, blag električni udar zatresao je tijelo okorjelog izumitelja Cobre i u njemu se napokon probudio muškarac.

— Večeras — ponovio je no to ne bijaše više nezainteresirani glas blaziranog ljepotana nego prava prašumska strast.

— Na mojoj splavi — progurala je Vlasta vršak jezika između zuba.

— Ti imaš splav?

— Ja imam sve — rekla je, a bila je to čista istina.

* * *

Odjednom je tako opasno zatoplilo da su hitno otvorili bazen na Salati u svrhu spašavanja građanstva od silne jare. Ta vijest je izazvala živahna gibanja u Nosonjinu stanu.

— Gdje šu moje kupaće? — tražio je Nosonja kao sumanut, a Mira prekapala po ladicama govoreći: — Ja više uopće ne znam gdje je što.

— Pa da, kad je netko jedan dan u Veneciji, drugi u Barceloni onda je teško snaći se doma — gundao je Nosonja koji se nikako nije mogao pomiriti s novim poslom svoje žene.

— Ne budi zavidan. Misliš daje meni lako — uzdisala je.

— Mama, kak buš dugo bila turistički vodič — pitao je Dado.

— To mi je najbolji posao dosad.

— Ali uopće te ne viđamo.

— Uzeli burno drugu kaj se sekiraš — reče ozbiljno Nosonja. Mira ga poprijeko pogleda a on joj namigne. Je, još su se voljeli. Usprkos svemu.

— Daj, idemo brže na bazen. Pomisli samo, čitavo popodne bez njega — pokazao je Nosonja glavom prema djedu Jozi koji je drijemao u pokretnoj stolici.

— Bez koga? — vrisnuo je djed Jozo.

— Djed ide s nama, treba mu sunca i zraka — odlučila je Mira.

— Jadni starac. Ma taj puca od zdravlja! Ni muhare mu nisu naškodile — razbjesnio se Nosonja i rekao riječ previše. Ugrizao se za jezik ali bijaše prekasno.

— Kakve muhare? — ustobočila se Mira.

— No,... nije važno.

— Sto se praviš gori nego što jesi — sjeti se Mira. — Djed mi je pričao da si mu pravio izvrsne šampinjone kad sam bila na putu.

— Medicinski fenomen — promrlja Nosonja a onda naglo rastvori šlafrok djeda Joze: — A, sad znam gdje su mi kupače gačice!

Sat poslije sjedio je djed Jozo u Nosonjinim kupaćim i sunčao žilavo tijelo, nedaleko je Mira zabacila glavu a Nosonja oslonio bradu o njezino koljeno i lijenim pogledom pratio limače. Dado i Marina su se kupali, Bongo i Lora sjedili na rubu bazena i nešto šaptali, a Bimbo je upravo uz rub žičane ograde uhvatio hrušta i stavio ga na trbuh najbliže sunčačice što je izazvalo incident većih razmjera jer je sportski građena mačka đip-

nula kao oparena i stala u galopu progoniti jadnog malog Bimbača koji je vrištao od straha i zvao Marinu. Njegova dobro istrenirana sestra izgijala je iz vode i prepriječila put razjarenoj sportašici, ispružila prste i ispustila japanski krik.

Sportašica je odmjeri prokune nešto u sebi i odustade.

— la, ha — smijao se Bimbač, uživajući u pobjeui, ali ga Marina pogodi u stražnjicu dobro odmjerenim kung —fu udarcem i Bimbo uleti u bazen prskajući Loru i Bonga.

— Apage Satanas — reče Nosonja latinski i poljubi Mirino koljeno. — ... Tako je dobro kad si tu — mazio se a Mira mu pokroviteljski stavila dlan na sva rjeđu kosu.

— Vražji je taj Bimbo — prizna Mira. — A Dado mi je nekako previše miran.

— Bome je. Ja sam u njegovim godinama skakao s tornja.

— Ha! S tornja — javi se djed Jozo. — Da nisi s Popovog tornja?

— S tornja, s tornja — kreveljio se pogođeni Nosonja. — Doduše na noge.

— Ma daj... — nije vjerovala Mira, što je Nosonju još jače bocnulo.

— Misliš da lažem? Mogu ja i sada.

— Ha! — rugao se djed Jozo. — Znaš onu priču o žabi i volu.....

— Sad ću vam ja pokazati — razljutio se Nosonja i demonstrativno krenuo prema tornju.

— Dječice, dječice — pozvao je djed limače — dodite k meni, da zajedno gledamo crtić.

Nosonja se doista uspeo na vrh tornja, ali kad je pogledao prema dolje i vidio mrave umjesto ljudi, mravci zebnje i straha uvukoše mu se pod golu, neznatno rumenu kožu. Ali sada više nije mogao odustati.

— Bongo, ja se bojim — rekla je Lora.

— I ja. Nešto će se dogoditi — zabrinuo se Bongo gledajući kako Nosonja prilazi rubu tornja, baca posljednji pogled prema zagrebačkim krovovima i uz taktove arije »Oj zbogom, grade bijeli« skače u bezdan.

Lamatao je rukama, a nogama probio površinu vode, publika je zapljeskala i pojurila da čestita hrabrom momku ali se ovaj nije pojavljivao.

Prolazile su sekunde a od Nosonje ni korova.

Lora se rasplakala, a Mira zagrizla usnu, odlučna Marina skočila u bazen i ronila tražeći Nosonju, samo je djed djelovao zadovoljno. Čak je i pjevuckao »Nema te više, Nosonja...«

— Nema ga — izronila je Marina teško dišući.

— Kako — nema ga? — sledila se Mira.

— Nema ga — ponovi Marina.

— Mama, nestao je — potvrdi i Dado koji je bio skočio odmah poslije Marine.

Bongo je otrčao po spasavaoca, nekog mišićavog momka koji se mogao mjeriti s Conanom.

— Oh, dobro da ste tu... moj muž je skočio s tornja i više nije izronio — suzila je Mira.

— Zato sam tu — kimne spasavalac.

— Supermen — zadivljeno je gledao Bimbač.

— Smiri se Lora, osjećam da nije mrtav — šaptao je Bongo djevojčici koja je voljela No-sonju.

— Jeste sigurni da je skočio na ovu stranu? — počeo je bilder istragu.

— Nego na koju! — ljutnula se Mira i Conan vidje da mora nastaviti istragu u vodi. Polako je navukao peraje, stavio masku, ugasio cigaretu i zaronio.

— Gospodo — reče nakon minute — na dnu nema nikoga. Samo jedna cipela.

Možete zamisliti kako se osjećala tužna grupa na stepenicama što sa Salate vode prema Vončininoj ulici. Svi su šmricali, uzdisali, brisali noseve, cvilili, krkljali, slinili, cmizdrili i naricali.

— Mama, što ćemo sada? — pitao je Dado kroz plač.

— Ne znam, moram razmisliti — zbunila se Mira, još nenaviknuta na ulogu udovice.

— Nosonjaje bio dobar — neutješno je rida-
la Lora.

— Malo trknut, ali gala — potvrdio je
Bimbač.

Negdje pri dnu stepenica zastade pametni Bongo i stade promatrati nedavno nasipanu zemlju obraslu nejakom engleskom travom. Zemlja je sipila. Sipila je sve jače. Zatim su se kao u filmovima strave i užasa ukazali nečiji nokti, pa prsti, pa čitava ruka...

— Teta Mira — pozove je Bongo.

Udovica Mira se okrene, a s njom i ostali.

— Pogledajte — pokaže Bongo.

— Isuse — vrisnula je Mira i prekrila oči prstima, a između kažiprsta i srednjaka ugledala голу ruku koja je nešto otkopavala.

To nešto bijaše Nosonjina glava. Ubrzo se ot-
kopao do pete, otresao sa sebe grumenje i zado-
voljno rekao:

— Ha, kakav skok! ... Kaj je, kaj me gledate kaj da vidite duha? Idemo doma — smješkao se okamenjenoj grupi a zatim zapitao gdje im je djed Jozo.

— Po... pošao je cestom — mucala je Mira u šoku. Sada se opet iz udovice morala prometnu-
ti u udatu ženu.

— Djed je rekel da ide proslaviti — objasni Bimbo koji se najbrže oporavio od iznenađenja.

A djed Jozo je zbilja dobro proslavio Nosonjin nestanak, popio je u birtiji pola litre konjaka a ostatak uzeo sa sobom i upravo se spuštao niz Vončininu tako brzo da je za njim pojurila policijska patrola. »Slijedimo nepoznato vozilo bez registarske tablice«, javljali su radijom u stanicu, »nema motora ili se barem ne vidi, ali ide sto dvadeset na sat.«

O SUSRETLJIVOM CRNOM DŽEKU KOJI JE
MALO MORGEN VOZIO STRANCE I KAKO JE
DJED JOZO ZORNO UVJERIO BIMBAČA DA SU
LJUDI POKVARENI

Pero Vravec je čvrsto odlučio da ide u inozemstvo jer se osjetio zapostavljenim, šikaniranim i prevarenim poslije razgovora u tajništvu Dinama koji mu je otvorio oči.

— A tak, znači niš od stana! — vikao je saznajući od tajnika da ne bu niš od stana.

— Budi pametan Pero, pa vidiš kakva su vremena — vadio se tajnik i nonšalantno zanjihao na stolici. — Pomisli samo kako je ovim dečkima koji dođu u Zagreb i nemaju nikoga svoga...

— Pazite da se ne rasplačem... E ne burno tak! Idem van!

— To bi bilo dobro, prošeći se malo.

— Idem u inozemstvo! Imam već dvije ponude.

— Kojih klubova? — zanjihao se tajnik do opasne granice.

— Kojih? ... A što vas briga! Kad čujete opali bute sa stolca — primakne mu se Pero i šapne imena klubova. Tajnik se uozbilji a Perina ruka na njegovu ramenu poremeti ravnotežu, čovjek zamlatara rukama i rikne skupa sa stolicom.

— Tak vam i treba — reče Pero i ode. Kad se vozio automobilom pokraj kuće gospođe Krištof zirnuo je prema prozorima i progundao: — Baš me ništa više tu ne drži.

A u kući Flekove žene stvari su dobivale dramatične dimenzije jer kinte više nije bilo ni za lijek. Kuhar, sobar i konobar Kumpić sve je teže pronalazio jestive sastojke.

— Sto je to, Kumpić? — čudila se gospođa Krištof kad je spustio na stol dvije zdjele a iz obje se čudno pušilo.

— Dobro je, kušajte — reče Kumpić.

— Fuj, kak je to sluzavo — napiknula je Irena ljigavu smjesu.

— Kumpić, otkud ti to? — oštro upita Crni Džek.

— Iz vrta, guzda.

— Pa to su puževi — dosjeti se Flek. — Skandalozno! A kućice si sam pojeo, ha?

— A ovo je obična trava — pokaže Irena na drugu zdjelu.

— Je, kad mi niste duli luvu za dućan — brani se Kumpić.

— Ima pravo — reče gospoda Krištof usiljena lica — ovako ne možemo dalje, moja štedna knjižica je prazna a ima nas puno ko u studentskom domu. Nešto moramo učiniti.

— Je. Dok Bongo i ja ne nađemo naftu — složi se Flek.

— Džekica, srce, a zašto se ti malo ne bi bavio onim čime si se prije bavio? — zagrli Irena svoga dragoga.

— S čim, amore mio?

— Ajde, ajde, lopove jedan šarmantni — poljubi ga Irena i zapečati Džekov povratak u prvu ligu zagrebačkog podzemlja.

Cijelo popodne su Džek i Kumpić dumali i na kraju se dogovorili za posve novu metodu brze, efikasne i dosta bezopasne krađe.

Prvo su maznuli auto a zatim se odvezli do izlaza iz grada i zastali kraj ispruženog palca mladog, kovrdavog autostopista koji je djelovao kao stranac. Čak je i bio stranac.

— Olrajt, nabaci to bek — reče Džek susretljivo.

— Thank you, Sir — razveseli se mladić.

— Još bek — objasni mu Džek pokazujući prema prtljažniku. Autostopist podigne otključana vrata prtljažnika i ubaci lijepu i punu naprtnjaču a onda se pokuša uvaliti na stražnje sjedalo. Džek je međutim već startao, te momak ostade na cesti vičući i mašući rukama.

Eto, u tome se sastojala nova metoda.

Crni Džek i suvozač Kumpić skrenuše na sporednu cestu da pogledaju sadržaj naprtnjače. Nije bilo loše, našli su čak i nekoliko funti.

— Opet šljakamo za čavle — rastužio se ipak Džek i bijesno pokrenuo motor ali mu sitne oči zasvjetlucaše kad je vidio taksi na raskršću. Ispod podignutog poklopca dimilo se kao u paklu a taksist je izbezumljeno trčkarao s aparatom za gašenje požara u rukama. Nije ta nezgoda radovala Crnog Džeka sama po sebi, nije on takav, nego mu je srce ispunio radošću par turista kojima se očito žurilo.

— Bitte... Zagreb... Flughafen — mahao je Nijemac Crnom Džeku... sprechen Sie deutsch?

— Jafol — reče Džek.

— Wir miissen punkt im zehn Uhr dort sein.

— Kajn problem — nasmiješi se Džek i namigne Kumpiću — di vam je bagaža, koferi?

— Natiirlich, ein Moment bitte — veselio se Nijemac i pozvao ženu da zajedno prebace kovčege iz taksija u prtljažnik Džekova automobila.

Kad su to uradili Džek i Kumpić krenuše. Bez turista, naravno.

— Hilfe! Riiuber! Stop! Stop! — urlao je Nijemac.

— Malomorgen — progundāDžekglćdajući u retrovizor.

**

Proljeće je odmicalo i u Zagrebu se već osjećalo toplo tajanstvo ljeta, djeca se svlačila i presvlačila u sve kraće hlače, bubali su smogovci posljednja poglavlja udžbenika a odrasli trčali za lovom i slavom.

Nekada sretna obitelj Vravec polako se raspadala. Pero je nervozno čekao menadžera da se proda u inozemstvo. Mazalo se vratio u vojsku a Cobra Vravec je jednostavno nestao tako temeljito i neobjašnjivo da ni Žandar nije mogao pomoći.

Samo je Vlasta znala što se dogodilo one večeri na Savi.

— Sad vidiš što si sve propustio u životu — ljubila se na splavi s Cobrom a on je priznao da nije sve kemija.

— Moj pronalazaču — šaptala je Vlasta strastveno — treba pronaći samoga sebe... Hej! — naglo je ustala — nešto lupka! Da vidim jel' splav dobro pričvršćena.

Cobra ju je pustio da provjeri vez, ležao je i smješkao se kao zaljubljena ovca gledajući svjetla novoga dijela grada.

A onda su se svjetla stala micati. Kao da je grad krenuo udesno.

Vraga! To je splav krenula ulijevo, niz rijeku jer je Vlasta odvezala konopac i odgurnula balvane nogom.

Cobra je ustao i visoko podigao stisnute šake.

— Varalice, ja te volim! — vikao je.

— To ti je za robota! ... I čuvaj se kroz Đerdapsku klisuru — smijala se osvetnički.

5JC *

Dok su Vrageci bili zabavljeni potragom za Cobrom, a Dragec već treći put stavljaog oglas u novine s detaljnim opisom izgubljene ovce, dva zločesta kita iskovali su trajno i čvrstvo prijatelj-

stvo. Ne mislim na Džeka i Kumpića, nego na djeda Jozu i Bimbača koje se sve češće viđalo zajedno.

— Znaš li ti moj Bimbo zastoja tebe volim?

— promatrao je djed dječaka koji je lizao sladoled.

— Ne znam — reče iskreno Bimbač.

— Zato jer si zločest i to ne skrivaš. Drugi se prave dobri, pametni, velikodušni a sve je to laž. Čovjek je takav kakav je — slab, zao i gramzljiv.

— Da, djede — kimne Bimbo.

— Sada ćemo to i dokazati — reče djed Jozo vireći iza ugla zgrade prema mjestu gdje je na tlu ležela novčanica od sto starih tisuća.

— Pazi, ide jedan — povuče se djed Jozo.

Prolaznik je čitao novine ali tako nekoncentrirano da je krajičkom oka primijetio novčanicu. Nije se zaustavio odmah. Onda je ipak zastao i napravio nekoliko koraka unatrag sveudilj čitajući fol novine, pa se naglo sagnuo da neopazice pokupi novčanicu.

Ali novčanica je bila povezana gotovo nevidljivim koncem, čiji su drugi kraj držali djed Jozo i Bimbo. Nisu povukli jako, samo petnaestak centimetara pa je prolaznik pomislio da vjetar nosi papir i žudno se bacio na stohiljadarku koja

tada hitro nestade iza ugla odakle se začu smijeh i ruganje.

— Sramota! — shvati prolaznik da je nasamaren. — Nemate drugog posla!

Na isti štos digli su zločesti kitovi još nekoliko ljudi, a posebno smiješna bijaše domaćica koja se s cekerima vraćala s placa, odložila ih i pokušala dohvatiti novčanicu, ali se previše istegla kad je papir dobio noge i pala preko cekera. Djed i Bimbač vrištali su od smijeha još nekoliko minuta a tada Bimbo opazi Nosonju.

— Ma da... Nosonja! — razblažio se djed Jozo. — Pa to je divno — trljao je ruke od zadovoljstva.

Nosonja primijeti stohiljadarku, pogleda unaokolo i stade kružiti kao tigar oko plijena. Najednom zastade i energično pritisne cipelom jedva vidljiv konac, uhvati ga rukom, prekine i podigne novčanicu te se uputi prema Neboderu fućkajući.

— Vрати mi moju lovu! — vikao je djed.

— Drž'te lopova — vikao je Bimbač.

Nosonja se napokon osvrne i reče: — Di ste vi bili klinci kad sam ja dizal rulju na te fore.

Uopće, nikom nije išlo sjajno. Kad se Dunja vratila s gostovanja u Danskoj sastala je Peru Vrageca i ovaj joj je objasnio da se Mazalo nalazio na gostovanju u Zagrebu', našto se djevojka zanjihala i pala bi daje Pero nije pridržao.

— Kaj možeš — rekao je — poema o ukletim ljubavnicima.

— Pa to je grozno — mucala je Dunja u Perinim rukama. — Nikak da se sastanemo... Pusti me, što će ljudi pomisliti — ljutnula se shvativši da bi prolaznici mogli krivo protumačiti njezin privremeni boravak u Perinu zagrljaju.

I zbilja, postolar Miško se duboko naklonio i podlo rekao: — Dobar dan. Neću vas pitati kak vam je... vidim daje dobro.

— Budala — odmahne Pero dok se Miško gubio prema birtiji na rubu Naselka. — A opet... znaš, ne bi mi bilo krivo daje istina — zirnuo je zavodnički prema lijepoj curi svoga brata.

— Pero! Ti si oženjen — odvojila se Dunja.

— Rastao sam ^e.

— A tako. Nisam znala, A Mazalo?

— Koji Mazalo? — frkne Pero.

— Ne! Ja sam mu vjerna — pobunila se Dunja ali je Pero imao osjećaj da igra na dobru kartu. Njezin otpor ne bijaše prejak.

— Dobro... dobro... nego, čuj Dunja ja se i tak zafrkavam, idem skoro u inozemstvo.

— Igrati?

— A kaj drugo znam? Jedino mi fali poznavanje jezika, kužiš? Bi mi ti mogla davati satove iz engleskog?

Dunja razmisli, obliže jezikom usne i reče: — Pa, to bi već išlo.

PRIČA O ČUDNOJ NAPRAVI ZA SISANJE KINTE,
O LAŽNIM ŽELJEZNYM ŠIPKAMA U PERINIM
NOGAMA I KAKO ZAGREPČANI GOVORE
HRVATSKI

Puževi i trave bijahu sad već žalosna prošlost. Na stolu u kući gospođe Krištof pušile su se hrenovke i rumenila rajčica.

— No, situacija se malo popravlja, ali je to daleko od standarda na koji smo mi navikle — prihvatila je gospođe Krištof viršl i elegantno ga umočila u majonezu.

— Mama je apsolutno u pravu. Džekica, treba i dovršiti bazen — dodala je Irena.

— A kaj dela Flek? — smračio se Džek.

— Pardon — reče Flek — ja sam opet bio kod direktora »Nafta i plina«, za par dana dobivam akontaciju.

— To je za par dana, a što u međuvremenu?

— žvakala je gospoda Krištof i streljala očima.

— Guzda, da prubamo opet Manduševac? — predloži Kumpić.

Džek ga krvoločno pogleda.

Ali kad mu je Kumpić izložio plan, Crni Džek naglo promijeni mišljenje o Kumpiću i Manduševcu te su se oko dva u noći dva lopova dosmucala na prazni trgač s kovčegom čudna, duguljasta oblika.

— Kumpič, isfuraj tehniku — reče Džek pažljivo se osvrćući, a pomoćnik rastvori kovčeg i izvadi iz njega usisač za prašinu.

Bijaše to genijalna ideja. Usisati novac s velikog kamena u Manduševcu!

— Kam burno ga uštukali, guzda? — pitao je Kumpić.

— Tebi u usta, idiote. To se ne šteka, tranzic princip, kužiš?

Crni Džek uključi usisač i uperi cijev prema kamenu.

— Guzda, ide ko po luju — veselio se Kumpić. — Opet ste pravi Crni Džek.

— Ne kenjaj i spusti rolo na menzu — opomenu ga Džek premda mu je pohvala godila.

Tako je u kući gospode Krištof opet bilo ponešto love, ali se glavni zgoditak očekivao od Fleka i njegove nafte, pa je ujaku naređeno da ubrza pregovore s Bongom.

— A, baš dobro da si došao, moram porazgovarati s tobom — rekla mu je majka Vragecovih kad gaje ugledala na vratima.

— A ja s Bongom — odvratio je Flek.

— To može pričekati — odrezala je mama Vragecovih koja je od svoga sumnjivog brata tražila savjete samo kad se radilo o nogometu. A sad se baš o tome i radilo. Ispričala je Fleku sve o zadnjim namjerama njegova nećaka Pere, a kako je imala osobna gastarbajterska iskustva uopće se nije radovala sinovljevim čežnjama za Evropom.

— Ja znam što je tuda zemlja, nije to za njega — zaključila je.

Flek ju je pristojno saslušao pa rekao:

— Ako hoće ići, neka ide. Ja više nisam njegov menadžer

— E, baš o tome se i radi. Jedan ga dolazi gledati, a znaš što bi ti mogao učiniti za svoju sestru, Flek?

— Ne.

— Dođi da ti šapnem.

— Ali to je podlo — uzviknuo je Flek kad je odmaknula usta od njegova uha.

— Glavno da Pero meni ostane ovdje — rekla je sebično.

" Dobro, ali usluga za uslugu. Ti nagovori Šonju i Drageca da puste Bonga sa mnom na more.

— Važi — osmjehne se majka Vragecovih, a Flek se uputi prema Maksimiru i pokuca na vrata tajništva Dinama.

— Flek! Ko poručen! — razveselio se tajnik, a Flek znenadio jer je očekivao hladan doček i kopačku u stražnjicu.

— Jel' tu možda jedan stranac? — upitao je rukujući se s tajnikom.

— Je. Baš zato te i trebam. Flerr Schickelgruber hoće angažirati Peru, a Pero i nama treba.

— I? — brzo je razmišljao Flek, postavljajući pitanje samo da dobije na vremenu.

— Flerr Schickelgruber zna da si ti bio njegov menedžer, tebi će vjerovati.

— Sto da mi vjeruje?

— Reci mu da više nije dobar.

— Pa to je podlo.

— Za deset milja.

— I to je podlo.

— Za petnaest milja.

— To je manje podlo — reče Flek. — Ispričat ću mu daje Pero bio na osam operacija i toliko je pun sipki da na rentgenu izgledalo roštilj:

Može.

Tajnik otvori vrata druge sobe i reče: — Herr Schickelgruber, hier ist Onkel von Pero.

— Pero, oprosti mi — uzdahne Flek tiho i ude.

** *

Flek je toga dana još stigao na svečano otvaranje bazena u vrtu gospode Krištof. Irena je velikim vrtnim škarama prerezala vrpcu koju je pridržavao Kumpič i usput mu odrezala nokte. Onda su se svi bacili u bazen i brčkali, osim Kumpiča koji nije znao plivati a Crni Džek je duboko u noći odlučio da još jednom zapliva. Kako je bazen bio svega nekoliko metara udaljen od zida kuće, Džek je došao na ideju da skoči kroz prozor i u elegantnom luku uroni u bazen. Uzeo je dobar zalet i ohrabren Ireninom podrškom izletio kroz prozor ne znajući daje Kumpić kasno navečer nogom zapeo o lanac i izvukao čep iz otvora bazena te je voda naravno iscurila. Zbog toga je Irena umjesto očekivanog pljuska čula samo tup udarac i jurnula prema prozoru.

— Džek! Džekica — vikala je ali odgovora nije bilo.

Samo je Kumpić, otvorio okno svoje sobice iza kuhinje i upitao: — Guzdurice, kaj je to bubnulo?

— Jadni moj Džek — rasplakala se Irena, zapalila cigaretu i pročitala nekoliko stranica romana, a onda nazvala hitnu pomoć.

Bijaše teška noć.

I za Dunju koja je ujutro imala ispit na Akademiji, i to važan ispit pred profesorom od kojega su se brucosi tresla koljena. Zaspala je tek pred zoru, a u devet već govorila stihove pokušavajući usput i ponešto odglumiti.

»O, kakav plemenit je um tu uništen!

Mač, oko, jezik učenjaka, dvoranina,
Vojnika. Nadanje i ruža lijepe zemlje,
Ogledalo za modu, uzor vladanja,

Od čašćenika čašćen — posve, posve skršen!

A ja od gospa sviju najtužnija i jedna... «, nastavljala je a profesor je zario lice u dlanove tako da mu je virila samo razbarušena kosa.

Nije se pomaknuo ni kad je dovršila. Moglo je to značiti samo jedno pa se Dunja pokunjeno uputila prema vratima.

— A kamo ti ideš, molim te! — viknuo je profesor za njom.

— **aopaasam,ne**

— Opala, opala! Pala! Kad ćete vi Zagrepčani naučiti hrvatski!

— No dobro, opala ili pala, svakak sam vrisnula — reče Dunja rezignirano.

— Nisi! Prošla si ali samo zahvaljujući tome što vas ja sve volim iako bih vas najradije s tim akcentom poslao na Hreljić a ne u teatar. O glumi da i ne govorim. Bolje glume prodavači automobila na sajmu kad žele ovci uvaliti staru kantu.

O POTRAZI ZA NAFTOM, SIRENAMA I ILIRSKOJ
KRALJICI TE KAKO JE FLEK PRIJETIO
LIMAČIMA DA ĆE ZAVRŠITI U RALJAMA
MORSKOGA PSA

Jedan je motorni čamac štektao kroz zlatnu paučinu podneva nastojeći da ga morske struje ne odvuku prema pučini. Posada se sastojala od tri člana, to jest dva člana ijedne članice koja se zvala Lora. Pažljivi Čitatelj brzo će zaključiti da su preostali pomorci mali, pametni Bongo i stari, lukavi ujak Flek koji je poveo djecu u znanstveno — istraživački pothvat, očekujući značajnu novčanu dobit.

No umjesto da ispituje morsko dno i traži naftu, Bongo se kupao, sunčao, lješkario, mazao Loru kremom za sunčanje i na još stotinu načina istezao živce jadnomu Fleku koji je osjećao da ga mali vuče za nos jer mu se svidjelo ovo nepredviđeno ljetovanje, a bogme i Lori.

— Bongec, srce — pogleda Flek dječaka zlim očima— ne bfti malo pronjuškao jel ima nafte?

— Njuškam, ja, njuškam — namignuo je Bongo Lori a onda ozbiljno rekao: — Mislim da je iza onog otočića.

— Tako misliš već tri dana.

— Ali sada sam siguran. Čak ju mogu namirisati.

— I ja - reče Flek žalosno gledajući isluženi motor koji je starački hroptao i pijuckao kapljice nafte. Ujak je ipak sjeo za kormilo i upravio čamac prema obećanom mjestu.

— Oho, oho, oooo — razveselio se Flek kad su obišli rt otočića, jer je ugledao tri polugole djevojke u gumenom čamcu. Sirene su mahale i vikale pa je Flek zaustavio čamac pokraj njih i uhvatio kraj dobačenog konopca.

— Pokvario vam se motor? — pitao je Flek gutajući ih očima.

— Već satima plutamo — rekla je plavuša.

— Vidim, vidim. Sunce vam je spalilo gornje dijelova badekostima, jel? — zafrkavao se Flek i izjavio da se baš ne razumije u motore ali kad ih vidi tako bespomoćne, prepuštene na milost i nemilost burama i olujama a možda i požudnim, krvožednim gusarima, rado će pomoći.

Prebacio se u gumenjak i stao prčkati oko motora, tvreći da će dati sve od sebe. Bongo je samo to i čekao. Čim je Flek sagnuo glavu, dječak odveže konopac gumenjaka i pokrene motor.

— Bongo! Bongo! Da si se vratio! — urlao je Flek.

— Za pola sata — doviknuo mu je Bongo koji se htio na miru okupati s Lorom. Flek je zaustio da još nešto kaže a onda se predomislio i pomirio sa situacijom koja i nije bila tako loša. Liznuo je usne, promotrio djevojke i povikao za Bongom: — Možeš i dalje.

Lora se veselo smijuckala držeći dlan na čvrstoj ruci svojega Bonga i mislila da nema sretnije djevojčice na svijetu. Kakva promjena! Još nedavno bijaše slijepa a sada se vozi s tim čudesnim dječakom kroz rasuti smijeh prirode što ga ljudi tako tvrdo i šturo zovu Kornatima.

Tada Bongo ugasi motor.

— Zašto smo stali? — upita Lora.

— Pssst. Tu ima nečeg.

— Nafte?

— Ne — promrmlja Bongo tajanstveno, uze udicu, optereti najlonski povraz i hitne ga u more. Zatvorio je oči kao da spava a zapravo je na monitoru u svojoj glavi pretraživao dno.

— Imam ju — reče zatim.

— Ribu, ha?

— Ma ogrlicu — nasmiješi se Bongo i doista je izvuče, očisti od algi i stavi Lori oko vrata.

— Sada si ilirska kraljica — reče, a Lora je stajala uspravna i dostojanstvena kao mlada

Teuta, čula je zveket bitke i zvuke nježnosti, približila se Bongu i poljubila ga za nagradu.

**

Vratimo se načas iz dirljivog svijeta marenostrumske romantike u tamne predjele naturalizma, dakle u Zagrebačku kuću gospode Krištof gdje se Džek nalazi u prilično lošem stanju. Nakon što mu je Irena slomila srce, sada je slomio i ruku u neopreznom sudaru s betonskim dnom praznoga bazena.

— Tako, papaj jadni moj mali — hranila je Irena zagipsanog Džeka.

— Zakaj mi sve daješ na žličicu, amore mio? — gundao je Džek srćući tanku juhicu.

— Da ne postaneš razuzdan i bahat, srce. Osim toga za veće žlice i nema kinte otkad si ti izvan... hm, posla... a od Fleka ni glasa. Kao da gaje more progutalo.

— Točno — reče Džek. — Danas idem šljakati.

— S tom rukom?

— Aha. Baš u tome i je fora.

Kad su se okupali, Bongo i Lora se vratiše po Fleka koji je u međuvremenu popravio pentu i nerado se uspentrao u motorni čamac ne primjećujući da se djevojke podrugljivo gurkaju.

— Hvala, striček — doviknula je plavuša, što gaje prilično oneraspoložilo.

— Striček... striček... joj da ti ja pokažem stričeka — gundao je a onda iskalio bijes na Bongu: — Dobro, Bongec! Dostaje bilo zabave i uživanja. Gdje je nafta!

— Samo ti vozi — hladno odvrati Bongo, dajući znak Lori da bolje spremi ogrlicu u plastičnu putnu torbu, jer se bojao Flekove pohlepe.

— U kojem pravcu?

— Prema pučini.

Kad su dobrano odmakli od Kornata, Bongo podigne ruku i vikne: — Stoj! Tu je.

Flek ga podigne i oduševljeno poljubi, a zatim kemijskom olovkom ucrtava na pomorskoj karti debeli plavi križić.

— Tako. A sada mi reci, Lorice, otkud ti ovo? — sagne se Flek i izvuče iz njezine putne torbe ilirsku ogrlicu.

— Dao mi je Bongo — reče Lora.

— Mislite da nisam primijetio, a lukavci? ...

Bongo, ima toga još?

— Ima — kimne Bongo.

— Pokaži mi gdje.

— Neću. Mi imamo dogovor samo za naftu.

Flek se ljutio, urlao, prijetio, ucjenjivao, plašio djecu morskim nemanima i jednookim čudovištima, opasno mahao veslom i dozivao morske pse ali mu ništa nije koristilo. Bongo se samo smijuckao, a Lora je drsko plazila jezik.

— Dobro, dobro — predao se Flek plačnim glasom. Mogu ja od Crnog Džeka naručiti i otmicu.

**

Crni Džek se međutim bavio drugom vrsti kriminala. Upravo je upao u prepun tramvaj i govoreći lijevo i desno: »pardon, pardon« nastojao stići do sredine a ljudi su se uklanjali jadnom momku sa slomljenom rukom.

Progurao se i stao do apartne ženske s dugim, lakiranim noktima i obećavajućom torbicom prebačenom oko ramena. Džek se jednom rukom objesio o rukohvat, druga ruka bijaše mu kao što je rečno u gipsu, no odakle mu se pojavila treća ruka i krenula prema torbici? Ma pazite: ta treća ruka bila je zapravo druga ruka, a gips bijaše prazan jer se druga ruka već toliko oporavila daje mogla i bez njega. Štoviše! Ta je druga ruka vrlo spretno otvorila torbicu i izvukla novčanik.

Džek siđe na prvoj stanici, izvadi kintu iz novačnika, baci buđželar u šaht a lovu spremi u džep izrazito zadovoljan obavljenim poslom.

Neko vozilo zacvili iza njega i naglo se zaustavi a Džek protrne misleći da je milicijska patrola. Bijaše to međutim kamion rumunjske registracije a iz njega je izišao nitko drugi do Cobra Vragec. Rukovao se s vozačem i uputio prema tramvajskoj stanici.

— Šverceri — progunda Džek za sebe i gadljivo otpljune.

Povratak Cobre Vrageca izazvao je u Naselku burno oduševljenje i brdo pitanja. Gdje, kako, kada, zašto, tko i tako dalje.

— Nemoj mi reći — čudio se Pero. — Bil si čak u Rumunjskoj! A ja nikak da se dočepam inozemstva.

— Fino te nasanjkala — ozbiljno je kimao Dragec.

— Zaprav te je nasplavila — zafrkavao se Pero. — Joj da je to meni napravila ta... kak se zove...

— Vlasta — promrsi Cobra. — Čujte, ovo je ozbiljno.

— Pa jasno daje, moraš se osvetiti — smračio se Dragec jer nitko nije volio da netko tako otkvači jednog Vrageca ter se taj ne zaustavi do Đerdapa.

— Imperija Vragecovih uzvraća udarac! — vikao je Pero.

— Ma ne kužite — meko reče Cobra. — Ja nju ozbiljno volim.

— I nakon svega! — poviče Dragec.

— Još više — osmijehne se Cobra.

— Ti nisi normalan — zaključi Pero i ode na trening Dinama. A kamo bi inače? Onaj menedžer nije htio ni razgovorati s njim, tko zna što su mu napričali...

Cobra se osjećao dobro. Opet je bio kod kuće, slušao roktanje prasaca i plač male Lane, a bio je tu i robot Tom.

— Tom, jesi li živ? — radovao mu se Cobra.

— Tom živ ali uvrijeđen — reče robot.

— Ti! A ono — fuj osjećaji? Ha?

— Tom napušten i dosadan.

— Hoće reći da se dosađivao — protumači Stefek. — A daje bil dosadan, to je.

— Tom traži drugog partnera. Bok — reče robot i demonstrativno izide. Na dvorištu se još jednom okrene, zaprijeti željeznom šakom i vikne: — Nije Tom još za staro željezo!

U KOJEMU MARINA SREĐUJE ZLATNE MOMKE
KIJNG FUJ UDARCIMA A CRNI DŽEK I KUMPIĆ
PRODAJU TUĐU MAKINU NA SAJMU
AUTOMOBILA

Ljeto je zakucalo na školska vrata, predstavilo se i reklo: »Pustite jadne male smogovce dok se ne razljutim«. I tako ih pustiše.

Razred Dade i Marine pretvorio je prirodoslovni kabinet u diskač te se školska zgrada tresla u ritmu rocka od kasnog popodneva do krupnih večernjih sati. Na tamnom nebu pojavio se žuti srp i požnjeo oblake da bi žmirkave zvijezde bolje vidjele dva mala bića na zidu pred školom.

— Reci mi nešto, Maca — šaptalo je malo debelo biće po imenu Buce.

— Ti si moje prase — reklo je malo žensko biće s naočalama.

— Pa ti onda mene vooliš, ha — živnuo je Buce.

— Ne znam. Još razmišljam.

— Idemo se mi oženiti pa zapalimo iz grada, hoćeš?

— A gdje?

— Na selo. Burno imali farmu svinja. Meni škola i tak ne ide — predloži Buce koji se jedva provukao.

— Ali meni ide.

— Pa kaj? Kolike su žene žrtvovale karijeru radi muža, ne?

Kroz otvorene prozore iznad glava Mace i Buce treštala je glazba a netko je promuklo pjevao: — »Kakva noć!« Dado je bio nevoljko došao na taj završni ples ali gaje natjerala Marina. I sada ga je vukla na podij, zibala se, skakutala, klimala i mlatarala tako oštro i dražesno da je privukla pažnju dječaka iz viših razreda koji su nešto trgnuli za kraj godine pa se nesigurno kliberili i došaptavali.

— Gubica, ha? — rekao je mršavi.

— As kakvim majmunom — podrignuo je drugi misleći pri tom na Dadu, naravno.

— Da se nabacimo? — upita crnooki ljepotan i zagladi već zalizanu kosu.

Tako se njih trojca ubaciše između Dade i Marine u ritmu rocka a mršavi kao slučajno odgurne Nosonjina sina.

— Ne guraj se — reče Dado pristojno.

— Kome si to rekao? — Očeš u Vinogradsku ili na Rebro — pokaže podnapiti obje šake. — Hej, ovaj se oće tući — pozove u pomoć preostalu dvojicu.

Nekako u to vrijeme prolazili su kraj škole Nosonja i Mira i živahno razgovarali s Marininim roditeljima kojima se Nosonjim ljetni plan uopće nije svi ao. A lukavi Nošnja imao je prljavu namjeru da fol pozove što više djece na svoju farmu pa ih zatim nezaštićene i bespomoćne upotrijebi kao besplatnu radnu snagu na gradnji kolibe.

Marininim roditeljima rekao je, naravno, da će se mala igrati, lješkariti i fino zabavljati.

— Ne dolazi u obzir — gundao je Marinin otac.

— Oni su još mali — rekla je Marinina majka.

— Joj, opet ista pjesmica — pjenio se Nosonja. — Pa kaj bu im falilo na zraku, pod šatorom. I uopće nisu mali, gospođo, nego su naprotiv žirafice.

— Ja sam u njihovim godinama spavala na sjeniku u Stubakima — reče Mira.

— Ja nisam — naduri se Marinina majka. — Ja sam iz fine familije.

— Tko zna što se sve može desiti... — brinuo se Marinin tata ali ga Nosonja više nije slušao. Opazio je Bucu i Macu na zidu i doviknuo dječaku da mu pošalje Cobru.

— Marina je tako krhka, a tamo kod vas je ipak šuma i vlaga — nastavila je trući Marini-
na majka.

— A može biti i manijaka — podrži je muž.

— Da, što ako je netko napadne!

— Ma dajte — odmahne Mira — Dadoćeje
braniti.

— Jasno — potvrdi Nosonja. — ... Kakva je
to gužva? — uzvikne gledajući kako daći kuljaju
kroz školska vrata navijajući za Marinu koja je
karate i kung fu udarcima dovršavala nasilnu
trojku. Poraženi dječaci otkotrljaše se niz ste-
penice, a hrabri mršavko dovikne ortacima: —
Brišite, ova nije normalna.

Dado je samo statirao, diveći se Marininoj
vještini.

— A tako — pogleda Marinin otac Nosonju.

— Dado će ju braniti.

— No da — počеше se Nosonja po nosu —
Dado ulazi u tamburu samo kad ih ima više
od tri.

Sutradan je Cobra posjetio Nosonju i slikar
ga obavijesti da ima namjeru definitivno ući u
društvo svjetskih velikana u čemu će mu pomoći
izložba i Cobra.

— Pazi Cobra, ti znaš da su mi slike genijalne
— rekao je Nosonja skromno.

— Zgodne su — odvrati Cobra — iak su se
meni više sviđali vaši crtici.

— Nisam te ništa pitao. Nego pazi, ti ćeš
smućkati nešto čime mogu premazati slike da
traju vječno, kužiš?

— Hm — zamisli se Cobra.

— Ne hmkaj nego mućkaj!

^vN.KvrvyUjw~u* jR* vKvp~/t/cvmvuv/ uu vv pui\ouuu.

NjfcI⁻ ci[·] ic[·] I¹ ^LJ nnrⁱ i

Naselak sreo je zadovoljnog Fleka koji se baš
vraćao s kraćeg i srdačnog razgovora u »Nafti i
plinu« koji je tekao otprilike ovako:

— Već prvo bušenje dalo je sjajne rezultate
— radovao se direktor.

— Ja sam vam rekao da Bongo i ja nismo šar-
latani — zapalio je Flek ponuđenu cigaru.

— Sada mogu tražiti od upravnog odbora još
novaca za vaša istraživanja. Ako ste u četiri dana
otkrili četiri izvora, koliko ćete tek u deset dana!
I s boljom opremom!

— Izvrsno — rekao je Flek i pružio ruku. —
Međutim, već i sada bi mogla pasti kakva akon-
tacija, ne?

— Naravno — posegne direktor u pretinac i
izvadi ispisan ček. — Ovdje je tristo milijuna za
buduću suradnju, na vaše ime. Vi ćete polovicu
dati dječaku.

— Sigurno — potvrdi Flek i podmuklo se osmjehne.

Eto, tako je to bilo i zato je Flek veselo pjevušio »Ninetu« ulazeći s Cobrom u dvorište Vragecovih gdje su Bongo i Lora čitali strip o gangsterima koji otimaju novac maloj djeci.

— Bok Bongec, srce, kako si Lora? — pjevuckao je Flek od sreće. Oni mu uljudno odzdraviše.

— Bongec, uspjeli smo! Tamo ima nafte! — poljubio gaje Flek.

— Jasno da ima — reče Bongo hladno i rupčićem obriše obraz.

— I dobio sam nešto novaca. Ha! — reče Flek. — Nije puno ali... evo ti uostalom odmah tvoj dio. Možeš si kupiti beemiksaća.

— Hiiii! Koliko novaca! — raširišese Lorine ionako već velike, plave oči.

— Malo — reče Bongo.

— Kako malo Bongec, srce, toliko je ostalo i meni — pokvareno poviče Flek.

— Ujak Flek, pogledaj me u oči — naredi dječak. Flek pokuša skrenuti pogled ali ga neka nepoznata sila usmjeri prema tajanstvenim očima maloga Vrageca.

— Ovaj — promuca Flek osjećajući da je pobijeden — ovaj, tvoj dio je stopedeset milja.

— To bi već štimalo — kimne Bongo i ispruži ruku.

Toga popodneva Zagrepčani su zgranuto gledali kako neka bogataška dječurlija plovi trgačem u malom benzincu nalik na oldtimere, dok su mesingani ukrasi blještali na suncu.

— Bongo, odvezi me na sladoled — rekla je Lora vozaču — a poslije idemo u butik kupovati haljine.

Bongo je ozbiljno klimnuo glavom i zaustavio automobil pred »Gradskom kavanom«.

**

Eto i usred krize nekima dobro ide. Flek je bio oduševljeno dočekan i izljubljen u kući gospode Krištof kad je istovario na stol sto milja. Pedeset je prešutio i stavio na knjižicu.

— Sad vidiš da si se dobro udala, ne srce? — blistao je nad hrpicom gledajući razgaljenu gospodu Krištof.

— Samo daje tako svaki dan — otpjevala je gospođa.

— Bit će, bit će. Ovo je samo jedna ciglica, zlato. A gdje su ona dva gangstera?

Gangsteri bijahu na poslu daleko preko Save. Upravo su na sajmu automobila provodili u djelo grandiozan plarr rođen u zločinačkoj glavi Crno-

ga Džeka koji je i dalje paradirao s praznim gipsom na lažnoj ruci.

— Ni luše, ni luše — kimao je Kumpić glavom dajući do znanja da su pregovori sretno završeni kraj, što je neobično radovalo sredovječnog prodavača iz provincije koji se od jutra cmario na suncu.

— Evo ruka — pruži Crni Džek nezagipsanu desnicu prodavaču. — Tak. Sad vas dva odgiljajte na šalter potvrditi ugovor.

— Dobro — kimne prodavači doda: — Samo da uzmem ključeve.

Sagnuo se da iščupa ključeve, jer nije bio baš tolika ovca.

— Ma ostavite ključeve, ja z gipsom sigurno nemrem odrajfati makinu — nasmije se Džek pošteno.

Prodavač razmisli, shvati da je njegov oprez pretjeran i ostavi ključeve u bravi motora.

— Čekite, imate prometnu dozvolu? — upita Džek prodavača.

— Imam — potapše se prodavač po stražnjem džepu hlača i kad je već mislio da se može upustiti u zadnju fazu prodaje onaj smiješni fufljavac Kumpić postade nesiguran i reče:

— Guzda, ja bi juš jumput pogledal kurburator.

— Ma kaj gnjaviš... no ajde, za svaki slučaj...
— preko volje odobri Džek.

Prodavač preko volje otvori haubu i svi se zainteresirano nagnuše nad motor. Uto proviri treća ruka ispod crne jakne i klizne u prodavačev džep.

— Ma sve je O. K. Smo ljudi, ne? — velikodušno je prekinuo razgledavanje kad se prometna dozvola našla u njegovim hlačama.

— Onda idemo? — upita prodavač s olakšanjem.

— Udmah — složi se Kumpić jer mu je Džek namignuo. Izgubiše se prema udaljenoj kancelariji hodajući žustro između parkiranih automobila.

Džek je samo to i čekao. Naslonio se na automobil i pecao žrtvu koja se uskoro pojavila u liku kratkonogog obrtnika.

— Pošto ga dajete? — upita obrtnik, misleći daje Crni Džek vlasnik, a Džek se tako i ponašao.

— Tristo milja.

— Samo? — zgrane se obrtnik i podigne haubu. Sve bijaše na mjestu.

— Smrtni slučaj u familiji, hitna stvar — objašnjavao je Crni Džek.

— Kupujem odmah! — Dobro. Vi meni lov, ja vama prometnu dozvolu i auto. Ključevi su un-

utra. Ugovor može i naknadno, žuri mi se...
smrtni slučaj, znate...

Kupac otvori taškicu i izbroji kintu, sjedne za upravljač i pokrene motor blistava lica kao daje dobio na lutriji.

Džek brzo spremi lov u hlače, protrči između redova automobila, preskoči žicu i izgubi se u kukuruzu.

Nekako istodobno i Kumpić se riješio naivnog prodavača. Počeo se grči ti i tvrditi da ga boli trbuh, da mora skoknuti do zuhoda, ušao je u zahod i izišao kroz prozorčić pa se pridružio Džeku.

— Ste ga frknuli, guzda? — pitao je.

— Aha, za sto milja — reče Džek lukavo.

— Unda meni dvadeset milja.

— Si normalan, idiote! — sad smo familijarni ljudi. Evo ti za gemu i budi hepi.

KAZUJE KAKO SU PERO I DUNJA UČILI
ENGLESKI NA JARUNU SA SNAŽNIM
LJUBAVNIM AKCENTOM A NOSONJA OŽIVIO
IDEJU O ROTKVICAMA I KOLIBI

Kao što znate, Zagreb ima sve. Ima čak i jezero Jarun veliko kao omanje more a na tom moru pomirili su se napokon Vlasta i Cobra tako temeljito da su sada ležali na deki i valjali se od smijeha. Cobra je pričao o velikom uspjehu kemikalije kojom je premazao Nosonjine slike uoči otvaranja izložbe. Ali kad je izložba svečano otvorena i publika ušla u galeriju da razgleda djela autentičnog predstavnika figurativnog slikarstva, u okvirima bijahu samo raznobojne mrlje. Cobrina kemikalije je izgrizla figure! Nosonja se zgranuto zagledao u te šarene svinjarije i hrop-tao tražeći Cobru da ga zadavi ali je odustao od ubojstva kad je čuo oduševljeni glas poznate kritičarke: »Prvorazredno, prekrasno, pa to je genijalno..^__

Vlasta se smijala a začarani Cobra gutao njezino lijepo, vitko tijelo u kupaćem kostimu.

— Znači, uspjelo je — pljeskala je rukama.
— A ti s upisom?

— Kemijski smjer — reče Cobra. — Upal sam bez frke. A kaj je s tobom?

— Ja nisam nigdje — uozbilji se Vlasta. — Ali upisat ću se u Centar za pravosuđe.

— Kakve ti veze imaš s pravom? — Nikakve — nasmiješi se Vlasta i poljubi ga — ali tata ima dobru vezu... Cobra, više ne misliš na robote?

— Ne — prijeđe Cobra rukom preko njezinih bokova i zaustavi dlan na glatkom truhu — Cobra voli ženske humanoide.

Bio je narančast ljetni dan.

Na drugom kraju Jaruna sjedili su na drugoj deki neki drugi humanoidi i učili engleski. To jest, Pero je učio a Dunja ga podučavala premda joj se činilo da je Mazalov brat više zainteresiran za nju nego za strane jezike.

Bila je sasvim u pravu.

A Peri se činilo da ona zna i bio je sasvim u pravu. Jedva je čekao da sunce aterira u Hrvatsko zagorje.

— Hajde ponovi — reče Dunja i odmakne njegovu ruku sa svoga koljena.

— Every Saturday they...

— Nije »fej« ni »zej« ni »dej« nego staviš jezik medu zube i kažeš: they...

— Daj još jedanput — zamoli Pero.

— They — reče Dunja stavljajući jezik medu zube.

— Baš zgodan jezik — oduševi se Pero.

— Nemoj se zezati... Ajde ispočetka.

— Every Saturday they go to football match.

— Tako nekako... Dalje. »England was playing against Germany.«

— England... ne mogu...

— Možeš.

— Ne mogu više ovako. Dunja, otkak smo svaki dan skupa ja sve više, razmeš... — polako je približavao glavu njenoj.

— Ne. Nemoj Pero, to nema smisla — rekla je Dunja ali nije odmakla glavu a oči joj se zamutile kao Sava.

— Jedino to još ima smisla — reče Pero drhteći na plus trideset.

— Ne smijemo...

— To je jače od nas, Dunja...

— Da smo se barem...

— Ranije... — šapne Pero i još je nedostajao samo milimetar pa bi im se usne spojile da nešto nije uzburkalo vodu pred njima. Iz zagrebačkog

mora izronila je Mazalova glava prekrivena kapom od lopoča.

— Mazalo! — vrisne Dunja.

— Oduševljena, ha? — opasno upita bivši vojnik streljajući očima brata svoga Peru i nevjernu Dunju.

*

Bok i bogme, život piše romane. Ma i sve ovo što se do sada dogodilo smogovcima moglo bi lijepo ispuniti korice romana debelog kao Bucini pajceki. Romančine!

A bogme postoji i netko tko će napisati tu romančinu i to onaj koji svih ovih godina nije pokazivao ni mrvicu bilo kakvog talenta, za razliku od mnogostrano nadarene braće Vragec.

Da, Dado nije odustao nakon prve stranice.

Od onoga dana kad je ljetno izvuklo djecu iz škole i spasilo ih ritualnih svakodnevnih giljanja na nastavu, Dado je po nekoliko sati dnevno duboko zamišljen sjedio nad pisaćim strojem na kojem je Mira obično tipkala svoje turističke izvještaje. A kad bi domislio, stao bi lupati po tipkama kao da se sprema za pijanistički koncert. Djeda Jozu uopće nije smetala buka, ni mamu Miru, ali je Nosonja dobivao lakše i teže živčane

sломove, trzao mu se desni obraz i žmirkalo desno oko.

— Živci na hozntregere — komentirao je djed Jozo likujući u sebi kao i uvijek kad bi netko kinjio Nosonju.

Nosonja ga prezrivo pogleda a onda bijesno zirne prema Dadi: — Romanopisac! Ti bokca, još jedan bogec u familiji.

— A o čemu pišeš, Dado? — pitala je Mira, napokon zainteresirana.

— O Naselku, o svemu kaj se tu dogodilo otkak se sjećam.

— To ti je najbolji način da završiš u ludnici... tam su ti već Ante Kovačić, Vidrić, Harambašić — nabrajao je upućeni Nosonja žuti hrvatski Parnas.

— A ima i slikara — dometne djed Jozo ne bez određene doze zlobe.

— Ma pustite dijete na miru — vikne Mira.
— Dado, imaš već naslov?

— Aha. Zval bu se — »Smogovci«.

— Jako originalno, jako — progunda Nosonja — ali se razveseli zvoncu na vratima jer je znao da Marina obično dolazi u ovo vrijeme i odvodi Dadu, a s Dađom odlazi i buka.

— Kako možeš, umjesto da ga malo ohrabriš — ukorila je Mira Nosonju kad je Dado otrčao u predsoblje, a Nosonja se pokunio i odšutio znajući da mu pedagogija nije baš jača strana.

Marina je pozdravila i rekla da Dado i ona idu u kino, našto se Nosonja opet naoko blesavo umiješao tvrdeći daje kino zabava za sirotinju i pažljivo gledao za sinom koji je otišao u svoju sobu.

— Marna, nestala mi je ona lova koju si mi dala — vratio se Dado uzbuđeno gestikulirajući.

— A jel? Postoje samo dvije mogućnosti — pogleda Mira prema Nosonji i djedu Jozi koji odjednom dobiše onaj odsutni izraz lica ljudi kojih se sve to uopće ne tiče.

— Samo jedna — reče Nosonja i uperi prst prema djedu Jozi u isti tren kad je ovaj uperio svoj kažiprst prema Nosonji i rekao: Samo jedna! ... Fuj, krasti od djece. Vidio sam te, Nosonjo!

— Lažeš!

— Ja lažem? — okrene se djed Jozo prema Miri i djeci. — Fol ide po noći na zahod i onda mariše limaču kintu.

— Aha, tu smo — zaključí Mira.

-- Je, tu smo — odluči Nosonja da prizna krađu. — Inače danas ne bi ručali. Hajde, zovite policiju, zatvorite me, streljajte me, pucajte... — Raživčanio se Nosonja, razdrljio košulju i pao na

koljena. Tako je dobro izveo predstavu da se preplašena Marina povukla prema ulaznim vratima, spremna da strugne ako Nosonja do kraja poludi.

Istini za volju moramo reći da je novčano stanje obitelji bilo katastrofalno otkako je Mira opet bila kod kuće. Jer, posao turističkog vodiča bijaše privremen. Zapravo je Mira mijenjala neku drugu stalnu vodičicu dok je ova bila na porodijskom dopustu, a nedavno se sretna majka vratila na radno mjesto.

Nosonja pak već dugo nije prodao ni jednu od svojih genijalnih slika, niti je napravio bolji crtić.

Bauk krize nadvio se nad Neboderom.

— Sve je danas privremeno — vikao je Nosonja aludirajući na Mirin izgubljeni posao. — Jedino stoje sigurno jest zemlja! Treba se vratiti na zemlju! Prelazimo na plan »B«.

— Kakav plan »B«? — upita djed Jozo.

— Krumpir, rotkvice, paradajz u vlastitoj režiji. Farmu imamo, još samo kućica i nekak burno isplivali.

Mira je ozbiljno kimala glavom ali ju je brio pokusni razgovor s Marininim roditeljima. Ako svi očevi i majke budu tako reagirali, ništa od kućice.

— A tko će ti pomoći da podigneš kolibu? —
zanimalo je djeda Jozu.

— Ti — reče Nosonja. — I klinci. Zakaj ne?
Sad nemaju školu.

— Fuj, protuustavna upotreba dječje radne
snage — citirao je djed Jozo

pijuckajući gadljivo. — A što se mene tiče,
imam potvrdu od reumatologa.

— Dobro, dobro... ali limačima je to zabav-
no — nije odustajao Nosonja. — Marina, s tvojim
starcima sam već pspikal.

— Znam — reče Marina bez oduševljenja.

— Buju mrtvaci i dalje delali probleme?

— Ko uvijek... Ali računajte na nas. Mislim
na mene i Bimbača.

— Bimbača? Onda idem i ja — živne djed
Jozo.

— Izvrsno — zaključí Nosonja. Još malo
Vrageca i imamo ekipu za prvu ligu.

O MASOVNOJ OTMICI DJECE IZ KRILA
UCVILJENIH RODITELJA I MRAČNOM
NOSONJINOM NAGOVJEŠTAJU SVIJETLE
BUDUĆNOSTI ZA ŽUSTRE DOBROVOLJCE I
DJECU NJIHOVE DJECE

Onoga dana kad je konvoj naivne djece različitih uzrasta krenuo na Nosonjinu farmu, onoga dana kad su bezazleni limači otrgnuti od ucviljenih roditelja, onoga dana kad su se namamljeni lažnim obećanjima i prijetvornim riječima Nosonjinim uputili na fol bezbrižno šumovanje a ustvari na dobrovoljne radne akcije — toga nesretnog dana okupilo se pola Naselka da isprati cirkusku karavanu koja se sastojala od Nosonjina automobila punog dječurlije i kamioneta privatnog autoprijevoznika iz kojeg su zlosutno virile daske i grede. Na krovu Nosonjina automobila bijahu konopcima privezana kolica i u njima nestrpljivi djed Jozo koji je energično pokazivao štapom prema sjeveru kao svojedobno ban Jelačić na trgaču. -

Oko cirkuskih kola motali su se zabrinuti roditelji, s prozora Nebodera mahali Slon i njegov tata trener, tračali konobarica Katica i postolar Miško, kesio se pijanac Flaša i trućali Marinini starci nezadovoljni što im se kći skupa s Dadom vozi u otvorenom kamionetu.

— Uzmi, tu imaš hrane za pet dana — pokušala je majka kradomice dobaciti kćeri debeli provijant.

— I nemoj to dijeliti ni s kim — savjetovanje otac.

— Ni s Bimbom? — lukavo upita Marina.

— Ma s njim možeš, jasno — reče majka i otputi se do Nosonje frkćući: — Čujte, malu će nam gore propuhati.

— Kaj? — pravio se Nosonja gluh. — Niš ne čujem, trebalo bi mi propuhati vuha... Onda, jesmo li spremni? — povikao je a jadni klinci radosno potvrdili.

— Kaj ideju u Afriku? — pitala je Katica, a Flaša se preplašio da ga ćopava delirij jer mu se činilo da vidi čovjeka na krovu automobila.

Majka Vragecovih je pustila suzu, Šonja poljubila Bonga, Nosonja sjeo za upravljač i ispustio krik narednika američke konjice, djed Jozo zatrubio u trubu i kolona se pokrenula uz zlosutnu škripu dasaka.

— Misliš daje bilo pametno kaj smo ih pustili? — pitao je Dragec Šonju kad je i posljednja daska nestala iza ugla.

— Ne znam — reče Šonja — ako im Bongo ne pomogne, propali su.

I tako se potišteni odrasli Vrageci vratiše kući gdje ih ie čekao pogrženi Mazalo kojemu nije bilo ni o čega otkako se na svoje oči uvjerio da se Dunja skompala ni s kim drugim do njegovim rođenim bratom Perom.

Najradije bi se ubio. li i vratio u vojsku.

Alije Mazalo svoje odslužio pa ga ionako ne bi primili.

— Jedi, jadni moj mali... nutkala ga je majka Vragecovih koja je u takvim situacijama hranu suprotstavljala očaju.

— Ma nije mi do klope, mama.

— Mislila sam da ćeš se veseliti kad dođeš.

— Srmo kaj ne skačem u zrak od sreće — mračno re'če Mazalo.

— Poslije ćemo zajedno nahraniti Bucine pajceke, hoćeš?

— Može. To mi je cijela perspektiva do jeseni — prekrije Mazalo oči prstima ali se između prstiju pojavi Pero Vragec koji se spustio niz stepenice pun dobre volje i dobrih namjera.

— Ima i za mene? — pokazao je na klop, ali Mazalo naglo odgurne stolicu i demonstrativno izide iz kuhinje.

— Šta mu je? ... Takav je otkako se vratio iz vojske — čudila se zabrinuta majka Vragecovih.

— Ne znam — odglumio je Pero neupućenog nogometaša. — Možda ga je tam nekaj pogodilo.

— Pogodilo?

— Je kakav zalutali metak... Znaš kak prašti na manevrima.

* * *

Sunce se nabolo na daleke kolce vinograda kad su li maci razapeli šatore i uvukli se u vreće za spavanje. Jadni mali gradski smogovci okruženi neprijateljskom prirodom punom puhova, sova, polubijesnih lisica a možda i vukova.

Drugoga jutra ustao je Nosonja uydk zore, išetao iz zapovjedničkog šatora na brežuljku i dao znak djedu Jozi da trubom digne na noge pospanu dječurliju.

— Idemo, već je osam sati — vrištao je kao kapo u logoru, iako je bilo pola pet ujutro.

Naivni limači navukoše ono malo odjeće i istrčaše s lopatama, krampovima, motikama,

sjekirama i pilama, žustri kao omladina u filmskim žurnalima početkom pedesetih.

Postrojili su se i čekali daljnja naređenja zapovjednika Nosonje koji je oštro zirkao preko idejnog nacрта kolibe, važno šuškao papirima, kopkao nos a zatim viknuo:

— Mirno! Pm) — kopanje temelja. Na posao, ako nitko nema pitanja.

— Ja imam — javi se Bucu.

-- Qqmn lz- ro f-lz-/\) f
IVIC4LIVV-f.

— Nismo niš fristikali.

— Kako niste, svakom jedan jogurt!

— S tim se nemre delati — reče Bucu. —

Treba nekaj jačega.

— Bit će... ovaj, bit će bolje. Kad to izgradimo čeka nas svijetla budućnost. Na šljaku!

Ostali bijahu zasada zadovoljni jogurtom i baciše se na posao. Samo je Mira štihala nešto podalje, nastojeći pripremiti komadić zemlje za povrtnjak, a djed Jozo puhao u vatru ispod velikog kotla.

— A Nosonja? Nosonja je odšetao prema zapovjedničkom šatoru, sjeo u ligeštul, popio malo vina i proučavao nacрте.

—Nosonja... — začuo je poznat glas iza leđa.

— A, to si ti — reče ne okrećući se prema Bongu koji je preko njegova ramena promatrao papirev ----- *

— Tak bu to zgledalo? — upita Bongo oprezno.

— Aha. Ipak sam ja bil dve kvрге na arhitekturi. Kaj veliš, sjajno ne?

— Ne — reče Bongo.

— No i ti se razmeš — uvrijedi se Nosonja.

— Tu nekaj ne štima, striček Nosonja.

— Ma daj, kaj mi pričaš gluposti, zabušant jedan — ustade Nosonja bijesno. — Na šljaku!

Bongo slegne ramenima, podigne lopatu i pridruži se Lori govoreći: — Ja sam te upozorio Nosonja. Ali ga zapovjednik kampa nije slušao.

— Mira, dublje to. Dublje. — savjetovao je svojoj ženi.

— Možda bi ti mogao dublje — pogleda ga Mira pakosno. — Pokušaj skočiti kao onda na Salati.

Alije Nosonja više nije slušao. — Djede Jozo, kako ide ta juha? — pronašao je novu žrtvu.

— Ko kaže da je juha? — odgovori Jozo protupitanjem.

— Nego!

— Čaj. Za juhu treba mesa... Ajde, skoči ti u kotao.

— A1 si duhovit — ljutio se Nosonja. — Ali ste svi duhoviti. Pa nabavili burno mesa, valjda tu ima kakve divljači... Možda jelena, ne?

— Vidjela sam kornjače — javi se Mira. — To je jedino što ti možeš dostići.

Nosonja šmrkne i uđe u šator. Kad se opet pojavio, imao je u rukama jelenje rogove a uglavi razrađenu ideju kako da prehrani dječji vrtić.

— Samo vi radite, Nosonja se pobrinuo za alat — govorio je glasom čovjeka kojega ništa ne može iznenaditi. — Za večeru imamo srnetinu, limači.

I izgubio se u šumi.

— Rogonja — viknula je za njim Mira, ali je on nije slušao. S rogovima pričvršćenim na glavu, sjekirrom u jednoj a rogom za vabljenje jelena u drugoj ruci, oprezno se prikrađao šumskoj čistini i sakriven lisnatom šikarom krvoločno promatrao kako dvije srne mirno pasu travu.

Zatim je puhnuo u rog.

Srne su iznenađeno podigle glavu i onjušile zrak, a jedna radoznalo pode prema Nosonji koji je već podigao sjekiru da zvekne nesretnu životinju.

Ali se u tom se trenu začuo pucanj.

Srna je preplašeno odskočila a Nosonja bolno vrisnuo i uhvatio se za stražnjicu. Ispustio je sjekiru i dao se u bijeg, sveudilj držeći dlan na pogođenim predjelima donjeg dijela leda.

Kad se dim razišao i srne razbjegle, na poprištu drame pojavio se lugar i teško prignuo krupno tijelo da razgleda tragove odbjeglog lo-vokradice.

— Oho, jelen manijak — progunda podižući sjekiru i uputi se kroz šikaru slijedeći još svjež trag slomljenih grančica.

U KOJEMU NOSONJI VADE STAKLO I SITNU
SAČMU IZ DONJEG DIJELA LEĐA, TE O GLADI I
NEIMAŠTINI I SLUTNJAMA OTVORENE POBUNE

U Zagrebu se međutim odvijala neka druga drama. Ljubavna. Oh kako se Dunja kajala zbog onog trenutka slabosti kad su joj se usne gotovo spojile s Perinima, oh kako joj je bilo krivo što se Mazalo pojavio baš tada a godinu dana ga nigdje nije bilo, oh kako je željna izmirenja i Mazalovih zagrljaja nesretna lutala Naselkom sve u nadi da će naići Mazalo, da će je privući sebi i poljubiti, da će sve biti kao nekad, u dobrim starim vremenima. Ali je vidjela samo Cobru i njegovu Vlastu oslonjene na vrata vrta pokojnog Papirusa i bilo joj je još teže jer se sjetila kako su ona i Mazalo strasno priljubljeni provalili vrata i pali u dvorište, on na njoj a ona pod njim.

Nije se usuđivala ući u kuću Vragecovih. Podizala je vlažne oči prema zvijezdama očekujući pomoć s neba—

Ali pomoć uvijek dolazi sa zemlje. Od drugog čovjeka. A taj čovjek bijaše majka Vragecovich kojoj se tajanstveno ali snažno neprijateljstvo dvojice njezinih sinova uopće nije sviđalo pa je odlučila proniknuti razloge te nove i čudne mržnje.

— Mazalo, dodi tu — rekla je energično kad je Mazalo vidio Peru u kuhinji i htio se povući.

— Samo ako ovaj ode — pokazao je Mazalo na Peru kao da vidi krastavu žabu.

— Ne, baš vas hoću na kupu. Dobro, dečki moji što je to s vama.

— Nije važno — durio se Mazalo.

— Nema veze — reče i Pero. — Malo štemanje.

— Osjećam da je nešto krupnije — nije se dala nasanjkati majka Vragecovich. — Toga nikada nije bilo u našoj kući! Bilo je i rata, i gladi i svakakvih... kak vi to velite...

— Frka — pomogne joj Pero.

— Da. Ali smo uvijek bili složni i nismo se kefali... Ajde, popijte nešto.

I zbilja je izvadila bocu rakije, ona koja im nikada nije dopuštala da piju žestoka pića!

Nevoljko su se dovukli i ispili po čašicu.

— Tako, još po jednu — naredi majka.

— Ja sutra imam trening — otklonio je Pero, ali je majka bila uporna.

— Još po jednu!

— Kaj nas odeš spremi kod Hudolina? — čudio se Mazalo ali je popio, kao i Pero. Oda još jednu, pa još jednu. Majka je za to vrijeme oprezno iskapila samo jednu i rekla: — Tako. A sada da zapjevamo onu našu »Kaj nam pak moreju, kad smo složni.«

Mazalo i Pero pogledaju se mutno i popri- jeko, ali su ipak zaroktali preko volje, da ne uvri- jede majku.

— A sad si dajte ruke — reče ona.

Oni pružiše ruke jedan drugom bez imalo srdačnosti. Mazalu se doduše zaiskriše oči, ali lu- kavo.

— Evo, da ti dokažem kak se ne srdim, opral bum ti auto — reče on Peri.

— E, takve vas volim — likovakla je majka Vragecovih, smatrajući da je nesporazum otklo- njen i da se mir i ljubav vraćaju pod krov Vra- gecovih.

A pred Nosonjin zapovjednički šator vratili su se krik i bijes. Trknuti slikar i autor proslav- ljenih crtiča ležao je na truhu urlajući u lju- bičasti sumrak dok mu je supruga Mira vadila komadiće stakla i sitne sačine iz debelog mesa.

Klinci su petrolejkama osvjetljavali poljsku bolnicu i zurili u Nosonjinu stražnjicu kao u televizor.

— Aaaaaaa! Mamaaaa! — vrištao je Nosonja kad god bi mu Mira šestarom dotakla bolno mjesto.

— Šuti, rogonjo — ljutila se Mira.

— Hoću narkozu — vikao je Nosonja.

— Da ga puknemo po piksi s ciglom? — pitao je djed Jozo Miru.

— Ne treba. Još samo jedan komadić... evo ga, dobro je, a sada ti, Dado, zalij jodom.

— Neeeeee! — preklinjao je Nosonja ali ga Dado nemilosrdno zalije. Nosonja skoči kao oparen i stade dipati uokolo navlačeći hlače i zavijajući kao vuk. Odskakutao je do grmlja ali se iz tame pojavila duga, svjetlucava cijev i neki dubok glas rekao: — Stoj. Ruke uvis!

Nosonja podigne ruke a nezakopčane hlače spuznuše na travu.

— Tako ptičice... — reče glas i ogromna lugareva sjenka izide iz grmlja. — A, pa to ste vi... Nosonjo, ha? — izmijeni mu se glas kad je prepoznao slikara. — Dobra vam večer — pozdravio je Miru i djeda Jozu, a onda zagrlio Dadu i

Marinu koje je prije podosta godina spasio od strašnih robijaša.

— Sto ste porasli — tapšao ih je... i koliko tu samo ima djece! Stoje ovo? Snjeguljica i sedam patuljaka?

— Naši pomagači — reče Mira. — Gradimo kolibu.

— Da, gradimo kobilu, ovaj kolibu — brzo upadne zbunjeni Nosonja zakopčavajući hlače. Već mu se bilo činilo da ga je lugar pročitao, ali mu se sada činilo da ga ipak nije proaktao i bijaše vrlo zadovoljan a i jod je ishlapio.

— Fino, fino — smješкао se lugar. — Nego, jeste li možda vidjeli lovokradicu? Malo sam mu potprašio tur, ha, ha, ha.

— Ha, ha, ha — kiselo se smijao i Nosonja. — Nismo ništa vidjeli i nikoga. Jel tako djeco? — pogledao ih je opasno.

— Tako je — rekoše limači puni razumijevanja.

— Ostavio je sjekiru — pokaže lugar.

— O, kako lijepa sjekira — divio se Nosonja kao daje prvi puta vidi. — A daje vi meni ostavite, ha? Baš bi nam dobro došla. Poslije vam vratimo.

— Pa, može — reče lugar. — A imam u torbi dobrih kobasica, da proslavimo naš ponovni sastanak. -

— Klopa! Klopa! — razveseliše se gladna djeca.

— Hrana! — slinio je djed Jozo, a lugar iznenađeno pogledavao Nosonju i Miru.

— Oho, čini se da sam dobro došao — promrmlja.

— U posljednji čas — reče Bongo.

Ж< Н« ^

I tako su prolazili dani. Ponekad je Nosonja odlazio u selo po jaja a samo jednom donio i kokoš, vladala je ljuta glad i silna neimaština ali je koliba rasla poput čudotvornog graha.

— Odlično, izvrsno — pljeskao je* Nosonja.

— Vi se sada odmarajte a mi ćemo podiči poprečne grede.

— Tko mi? — upita Mira.

— Bongo i ja. Zapravo samo Bongo.

— Ti nisi normalan — reče Mira.

— Jesam. Bongo nije normalan. Sad buš vidla kaj delaju psiho i kineza.

— Molim tišinu — objavi Bongo početak predstave, sasvim nepotrebno jer su se umorni klinci svalili na travu. Maca je brisala naočale gundajući protiv Nosonje.

— Mir, šljakeri! — vikne Nosonja. — Da vidite kak um klade valja.

Bongo se koncentrirao i prodorno pogledao grede. Prva se poslušno podigla od tla i odlebdila prema kosturu kolibe. Nalegla je točno na okomite stupce.

— Odlično. Sad drugu — radovao se Nosonja.

— A ne, prvo klopa — mirno reče Bongo.

— Ja sam gladna, hoću doma — cvilila je Lora a njezine suze izazvaše otvorenu pobunu.

— Hoćemo jesti, hoćemo jesti! — vikala su djeca i prijeteći podigla krampove i lopate.

— Kaj je ovo, štrajk! — povlačio se preplašeni Nosonja.

— Štrajk! — podvikne Marina i zauzme karate pozu.

— Tako dakle — žestio se Nosonja uzmičući prema šatoru. — A protiv koga štrajkate? Protiv sebe! Zamislite kako ćemo lijepu, udobnu i toplu kolibu imati u skoroj budućnosti, svijetlu kućicu u kojoj će i vaša djeca jednoga dana...

Ali su djeca već dograbila grumenje i stala gađati Nosonju.

— Demagog! — pridružio se djed Jozo pobuni protiv Nosonje.

— Dobro, dobro, idem u selo... a vi do tada malo zašljakajte — predao se Nosonja.

— Ništa prije ručka — zločesto reče Bimbo, a Mira izvadi novčanik iz ruksaka i dobaci ga Nosonji.

— Idi i kupi, škrstice — reče mu jer je i sama osjećala posljedice nedostatne prehrane, premda je izgledala bolje no ikada, vitka kao pariške manekenke.

* * *

I tako, umjesto da zašljakaju, djeca su zaštrajkala, ležala u travi i šutke čekala Nosonjin povratak. Sunce je odskočilo, crijeva kruljila, a Nosonje nema pa nema. Onda se naoblačilo, u daljini sijevnula munja a djed Jozo zapjevao: »Grmi, sijeva, vrijeme se mijenja, a Ciganke varošake još iz sela nema.«

Kadli se upravo sa zadnjim riječima pjesme pojavi izbezumljeni Nosonja s dvije kokoši u lijevoj i puranom u desnoj ruci. Kretao se nekako prebrzo a nije se zaustavio ni da kaže »Dobar dan« nego nastavio prema grmlju dok su se s druge strane pojavili seljaci i seljanke s vilama i grabljama, sjekirama i srpovima.

Jadni, jadni Nosonja.

Vjerojatno se zableo, spotaknuo i pao jer su seljaci radosno kliknuli i bacili se na nj izgovarajući prilično proste i neodgojene riječi.

Nitko mu nije priskočio u pomoć! Nitko. Dje-
ca su i dalje ležala šutke, Mira grickala slam-čicu
a djed Jozo kopkao zemlju štapom.

— Joj, dosta... no dobro, platit ću — čuli su
Nosonjin vapaj iz grmlja — pa može se čovjek
valjda malo šaliti.

— Vadite peneze, gospon — okrutno je kri-
čao sel' (k.

— tati jedni vikendaški — mahala je seljan-
ka srpom dok je muž uzimao novac iz drhtavih
Nosonjinih ruku i spremao ga u razdrljenu
košulju.

ILI KAKO SU SE POMIRILI DUNJA I MAZALO NA
GRIČKOJ VJEŠTICI, TE KAKO SE SRUŠILA KULA
OD KARATA UZ KOBNE POSLJEDICE ZA
NOSONJINU PSIHU

I dok su tako limači uživali u blaženom hladu bukve i graba, Zagreb se znojio pod suncem mu žarkim. Asfalt se pretvarao u pekmez a auti u visoke peći, ljudi plazili jezike i lizali sladolede do dna korneta. Tek je kasna noć donosila svježinu i stidljivi lahor na kaptolsku Opatovinu gdje su Histrioni davali »Gričku vješticu« a publika spaljena suncem oporavljala tijela izmoždena vrućim mučenjima.

Pod kulturnim vodstvom gospođe Krištof čija su prva dva muža bila znatno

profinjenija od jednostavnog Fleka, predstavu su pažljivo pratili i ostali članovi nedavno osnovane zajednice Irena, Crni Džek plus Kumpić koji je stalno zapitkivao Fleka i gospođu Krištof jer mu se drama sviđala ali je teško pratio sadržaj.

Pozorno je oko moglo u publici primijetiti i Mazala, a na drugoj strani amfiteatra i Dunju. Mazalo je više gledao Dunju nego lijepu vješticu na sceni, no kad bi Dunja zirnula u njegovu pravcu prasio se da ne vidi ništa osim komada.

— Ja bih jedno pivce, Flek — rekla je gospođa Krištof trećem mužu kad je nastala pauza.

— Idi zlato, idi, ja se uzdižem — promrmlja Flek ne dižući oka s knjižice koju mu je kupila gospođa Krištof.

— Idem ja s tobom, mama — ponudi se Irena.

— Kumpić, otfuraj dame na drink — naredi Crni Džek asistentu i primakne se Fleku jer je po licu staroga lisca naslutio da se rada nova ideja.

— Kaj si se hitil u kulturnjake? — zapita ga Džek.

— Pazi što piše — oblizne se Flek. — Ovako... »po nekim zapisima Zagrepčani su za vrijeme požara skrivali dragocjenosti u bunare i katakombe ispod Griča.« Ha?

— Fijuuuu. To bi bil dob.

— Je, sam tu treba znanstveni pristup — ozbiljno reče Flek i duboko se zamisli gledajući prema improviziranom šanku oko kojega se motala publika željna hladnih gemišta i coca — cole.

Mazalo je kupio pivo i odšetao prema slabo osvijetljenom dijelu parka.

— Mazalo — čuo je glas iza sebe, zastao, ali se nije okrenuo.

— Mazalo, stani malo — reče opet Dunjin glas, za tercu viši.

Mazalo nije zastao ni tada, ali Dunja nije odustala. Potrčala je, uhvatila ga za ramena i snagom žene koja rješava svoje životno pitanje okrenula prema sebi vičući histerično: — Ma stani budalo, sve je to nesporazum. Zašto da patimo ako ne moramo.

— Idi na stadion — hladno reče Mazalo u ritmu onog Hamletovog »idi u samostan«.

— Ništa nije bilo između Pere i mene.

— Vjerujem. Čak ni odjeće.

— Mazalo, derište jedno... — ispusti Dunja Vragecova ramena i rasplače se tako gorko da ni očvrstlo srce okorjelog ratnika Mazala nije izdržalo. Te joj kažiprstom podigne mokru bradu i zagleda se u njezine vjerne, vlažne oči.

— Nisi s njim, na časnu riječ?

— Na časnu riječ, nismo se ni poljubili, samo skoro.

— Samo skoro.

— Da, baš onda. Mazalo, ja volim samo tebe i kazališnu Akademiju — zajeca ona a on je zagrlji i stisne na širokogrudna prsa.

Eh, stoje život.

Do jutra su se valjali po travi uz školsko igralište, ljubili, grlili, smijuckali, smijali i pričali. Be skonačno pričali. Dunja je lupkala nogama kad joj je Mazalo ispričao kako se fol pomirio s Perom, kako je rekao da će mu oprati auto a zapravo mu je izvadio motor. Je! Ha, ha, ha, ha. A kad je popularni Pero ujutro sjeo za upravljač i pokušao pokrenuti motor umjesto zvuka dobro održavane mašine začulo se tek skvičanje. Pero je bijesno podigao poklopac i zinuo ugledavši ono čuveno Bucino svinjče koje je imalo »V« izrez na vratu.

Dunja se kotrljala od smijeha. Okretala se s boka na bok a na kraju ju je okrenuo Mazalo.

Što ti je život.

**

A znate već kakav je život u Naselku — uvijek se nekom nešto dogada, uvijek se netko odnekud vraća ili netko nekamo nestaje. Robot Tom ispario je nakon Cobrina povratka iz Rumunjske i nikadkga više nitko nije vidio. Lora je

tvrdila da se vratio u svijet robota koji počinje iza jednih vrata u Oktogonu.

Ali je Tom ostao u svijetu ljudi. Lutao je brdima, skakao preko potoka, brao cvijeće i plašio ptice razmišljajući danima o zagonetnoj ljudskoj prirodi koju nikako nije mogao proniknuti.

Tako je dolutao i u blizinu Nosonjine farme jedne tople noći godine osamdeset i osme i stao pred šator u kome je Bongo čitao raspravu Stephena Hawkinga o termodinamičkoj strijeli vremena a Lora se uspavljivala dječjom pjesmicom.

Baš kad joj je na kapke padala paučina sna, šator je prekrila divovska sjenka.

— Bongo! Bongo! — šapnula je djevojčica — što je to?

Još se više prestrašila kad je i na Bongovu licu ugledala tračak straha. A Bongo se nikada i ničega nije bojao!

— To nije ljudsko biće — objasnio je svoj strah.

Sjenka se povećala. Biće je krenulo prema ulazu u šator! Bongo uze džepnu svjetiljku i odlučno se ispriječi između Lore i opasnosti.

— Tom! — čula gaje Lora kako je uzviknuo s čujnim olakšanjem.

— Robot Tom se hoće vratiti Vragecima, mi-jauuu — reče Tom bez okolišanja. — Tom ima

osjećaj da je nepodmazan i da mu neki dijelovi ne funkcioniraju.

— Ulazi — reče Bongo — sredili burno mi to. A otkad ti imaš osjećaj, ha Tom?

Dobar dio noći proveo je Bongo popravljajući Toma, uz pomoć male Lore koja je pospano dodavala nožice, škare, ulje za podmazivanje, žice i zavoje.

Zaspali su tek pred jutro, to jest Bongo i Lora jer Tom nikada nije spavao, no ionako nisu morali ustati rano budući daje Nosonjina koliba bila dovršena i valjalo je još samo proslaviti završetak radova.

I ostali klinici odmarali su iscrpljena tijela do podneva a onda željno plazili oko kotla u kojemu je djed Jozo kuhao svečanu večeru. Kad je sunce malo smirilo strasti, Nosonja zatakne zelenu grančicu pod krovšte kolibe i naredi da se plješće. Pljeskali su svi osim Bonga, što nije promaklo Mirinom oku.

— Bongo, ti se ne veseliš? — tiho ga je upitala.

— Tu nekaj ne štima — reče Bongo.

— Još misliš?

— Sad sam siguran.

Alije Nosonja vikao: »Pobjeda!« i poveo robove u prostranu unutrašnjost kolibe u kojoj bi-

jahu samo sklepani stol i drvene klupe, ali je bogata trpeza sakrila siromaštvo namještaja. S gladnim urlikom baciše se smogovci na gulaš, sendviče, kobasice i jaja, na sir i vrhnje, na sokove i limunadu, a prednjačio je naravno Nosonja u poznatoj maniri koja bi se najlakše mogla opisati kombinacijom prasca i termita. Uz to je još nalijevao u suho grlo domaće vino, grlio djeda Jozu i kuckao se s njim. Uskoro su obojica bili pripiti i pjevali »Kak golupčeka dva, mi sretni smo bili«, a djed je čak priznao Nosonji da mu je nekoliko puta bušio gume na automobilu.

Oh, što čini dobra hrana. Ljudi su puno sretniji i puno puniji razumijevanja. Možda se zato siti i napiti Nosonja sjetio svoje žene Mire i Bonga.

— Pa gdje su? - pitao je. - Još sumnjaju u mene, u moj projekt! U moje dvije godine arhitekture!

— Bongo veli da bu se srušilo — reče Lora koju je glad natjerala u kolibu.

— Ma on je blesav... Doduše genijalan je ali blesav...

Htio je još nešto reći no u tom trenutku mu nešto padne na nos i on podigne glavu.

— Kaj je to? — primijetila je i Marina kojoj je nešto posolilo gulaš.

— Malo sipi, nije to niš. Pilovina — umirivao ju je Dado.

Ali se odmah zatim začuje zlokobno škripanje greda.

— Rokću ko pajceki — nije se zabrinjavao Buce trpajući u usta drugi metar kobasica.

— Mene je trta — reče Maca.

Tada pade sa stropa jedna daska. Zatim druga. Pa treća. I tako dalje. I sva se koliba stade nekako ljuljati kao daje i ona pila domaće vino.

— Mama! — skoči Nosonja. — Spašavaj se ko može.

A kad su klinci nagnuli prema vratima, gurao se panično vičući: — Prvo odrasli, mjesta!

Dado i Marina spasiše djeda Jozu i doskora su svi stajali oko panja na kojemu je oprezna Mira bila servirala odvojenu večeru za sebe i Bonga. Stajali su i gledali kako se koliba sve više njiše, kako krčka kao brod u oluji, kako se slaže kao kula od karata i kako od velikog, svijetlog Nosonjinog sna ostaje bezlična hrpa. I dim. I očaj.

Otvorena usta, zaprepaštena dječja lica, nepomičan robot Tom, mirni Bongo ijedna avet što trči preko kaosa dasaka, trga sa sebe odjeću, trči prema stablu bukve i penje se spretno poput majmuna.

Bijaše to Nosonja.

— Daj, što to izvodiš? — pozvala ga je Mira kad se malo sabrala.

— Ja sam mala vjeverica, di ja di ja de... — pjevuckao je Nosonja i promatrao smogovce lukavo—zločestim očima s nešto žutog sjaja.

— Isuse — pljesnu Mira rukama — opet su mu popustili tranzistori.

O POTRBUŠNOM PARU NA LUFTIĆU I ČUDIMA
MORA, O GRČKIM BOGOVIMA I KAKO SU
BRADATI KIT I GOLA MAČKA ISPALI OVCE

Možda niste svi dobro čuli da je direktor »Nafta i plina« bio oduševljen pokusnim bušenjima na onim mjestima koje je označio Bongo. Vjerojatno ste ipak čuli. Sada je direktor bio taj koji se telefonom svakoga dana javljao Fleku moleći ga i preklinjući da što prije nastavi istraživanja.

— Ma ja bih odmah — govorio je Flek u slušalicu — ali je Bongo s nekim luđakom na radnim akcijama... Zamislite, tako blistav um betonira temelje! Da, da, javit ću vam se čim mali dođe...

Očekujući Bonga, Flek je usporedo radio i na akciji zvanoj katakombe radujući se što ima posla **na sve, strane._____**

— Džekica — rekao je Crnom Džeku dobro raspoložen — ti ćeš u katakombe, jer ja moram još jedanput s Bongom na more.

— Jel? — nije se oduševio Džek. — Ti na ćiribiribela a Kumpić i ja andergrund, ha?

— Pa vi ste zagrebačko podzemlje, ne? — zezao se Flek i pjevušio »Money makes a world...«

More bijaše uopće fiksna ideja znojnih Zagrepčana ali većina nije imala love za taj luksuz pa je nastavila lizati sladoled u Zagrebu. Dunji se posrećilo daje igrala u prestavi »Trešnje« koja bijaše pozvana na Festival djeteta u Šibeniku a uz nešto simpatičnog smješkanja i nešto manje simpatičnih ucjena, uspjela je ugurati u ekipu i Mazala da fol oslika iskrzane kulise.

On ih je fol oslikao a kad su navečer odigrali predstavu ispred katedrale, ostala su im još čitava dva dana za kupanje, sunčanje, mazanje i maženje.

Dragec je bio posudio Mazalu široki luftić za dvije uže osobe pa su se izvalili potrbuške i pustili da ih laki valovi nose mirnim vodama zaljeva.

— Sad sve opet ima smisla — prebacila je Dunja ruku preko toplog Mazalova vrata. — Nemoj me više nikada ostaviti samu.

— Nikada, Dunja — reče Mazalo Vragec.

— Ma kave nam bure donio život... Obećaj — patetično je zahtijevala Dunja ne primjećujući da se navlače olujni oblaci.

Tada je bljesnula munja. Jedanput. Dvaput. More je poskočilo kao Umaći pod Nosonjinim bičem, valovi dobili krijeste kao pijetao na staroj kući Vragecovih.

Zapuhao je snažan vjetar i otpuhao luftić na pučinu. A zaljubljeni potrbušni par ni tada nije

r\riirni/=*tir\ zlo cz> co ci/nntAm ov 1/A tinK oVijv lwiii KJ IN.O ijiji U-CoIU 1 rn-rnA U/..11V7

dogada.

Hoće li se razbiti o oštre hridi, hoće li im se kosti rasuti morem kao Nosonjina koliba? Hoće li ta velika ljubavna priča završiti na dnu mora među sirenama ili u raljama morskoga psa?

Ne znam. Njihova mi je sudbina zasad potpuno nepoznata, a more šuti o tom žalosnom događaju.

Zna se samo da su nekoliko dana nakon nestanka Dunje i Mazala u Šibenik stigli ujak Flek, Bongo i Lora i naletjeli na Štefeka koji je prodavao turistima svoje drvene figure.

— Gle, Štefek! — razveselila se Lora.

— Mala privreda — reče Bongo.

— Vrageci, Vrageci, uvijek nešto mešetare... Bok Štefek, vidim da ti ide dobro — pozdravio je Flek Štefeka.

— Je, ali su mi opalili porez — tužio se Štefek. — Kaj ima novog u Zagrebu?

— Nosonja je pošaošavil — izvijesti ga Bongo.

— Pa to nije niš novo.

— Imaš pravo — potvrdi Flek — a što tu u Šibeniku ima novo?

— Nestali su Dunja i Mazalo.

Lora i Bongo bijahu još mala, osjećajna i osjetljiva bića, pa se ujak Flek poboja da mu njihov potištenost ne pokvari posao.

— Samo bez panike — reče zato — sigurno su zbrisali da budu sami... Idemo Bongec, srce, čeka nas jahtica.

— Znam ja kako izgledaju tvoje jahtice, ujak Flek — frknula je Lora. — Onaj stari čamac, ha?

— Čamac! Sto ti misliš o meni! — popravi Flek rupčić u gornjem džepu bijeloga sakoa i blazirano se nasmiješi.

Ostavili su Stefeka da se cjenka s turistima i pošli prema luci. Doista ih je Čekala prava pravcata jahta, s pravim pravcatim kapetanom koji je izgledao kao morski vuk iz pomorskih serija.

Gledao ih je sumnjičavo, ali mu Flek reče bespogovornim glasom brodo vlasnika: — Zatvorite usta da vam ne uleti galeb. I pokažite nam naše kabine.

— Da, šefe — reče kapetan — odmah šefe... A judi moji, kakvi su ovo mirakuli — kolutao je

očima prema prvom oficiru Stipi — ma kakva je to ekipa za istraživanje morskog dna!

Da, ovo drugo putovanje bijaše doista luksuzno. Pod sjenkom razapetog platna ležao je Flek i pio rashlađeno piće, puckao lulu i grickao banane promatrajući lijeno kako promiču hridi i uvale.

— Što sad kažete, patuljci, ha? — pitao je Bonga i Loru koji su goli ko od majke rođeni trčkarali prostranom palubom. — Ovaj put sam tražio optimalne uvjete. Op — ti — mal — ne!

— Ja bi jastoga za večeru — reče Lora.

— Stipe! Jastoga za večeru! — naredio je Flek bez oklijevanja.

— Jastoga za večeru — produžio je Stipe poruku u interfon do brodske kuhinje.

— Ja bih grah s kobasicama — zamoli Bongo.

— Bongec, srce — stisne Flek oči — nikad od tebe pravi gospon. Vidiš kako se Lora prilagodila.

— Ja čitam novine — reče Bongo.

— Pa onda?

— Kriza je.

— Je, ali ne za sve — nasmiješi se Flek nadmoćno.

— Ljudi nemaju love za more.

— Ma što nemaju, ma što nemaju... — žestio se Flek — evo ih svugdje, čak i na pustim

otočićima — pokazao je prema školjicu na kojemu su trčakarale dvije prilike i razdragano mahale golim rukama.

Flek im odmahne bez velike srdačnosti i reče:

— Ah ti turisti. Sve više vole izvorne, prirodne ambijente.

* * *

Vratimo se časkom, poštovani mali ili veliki čitatelju, onom kobnom danu i bijesnoj buri koja je odnijela Dunju i Mazala na pučinu. Ako ste potajno očekivali da će se ljubavnici utopiti, moram vas razočarati — uspjeli su isplivati na pusti otok izvan glavnih morskih putova i turističkih ruta, a taj otočić bijaše doslovce nikakav. Onaj Robinsonov bio je prema njihovom hotel »A« kategorije, s izvorskom vodom, bujnim šumama, bananama i kokosima, a ovaj nikakav s nešto makije, podosta oštih stijena i jednom jedinom pećinom. Osim toga, Robinson se dobro opskrbio stvarčicama s potonulog broda, a što brodolomac može izvući iz luftića? Samo zrak.

Pričam vam ovu strašnu priču zato što su one dvije fol razdragane prilike bile u stvari dvije očajne prilike. Mazalo već dobrano zarastao u bradu i skršena Dunja u ostacima kupaćeg kosti-

ma koji je i nov bio neznatih dimenzija a sada se smanjio i iskrzao toliko daje i pramajka Eva bila bolje odjevena.

— Prokletstvo — gundao je Mazalo kad se jahta udaljila.

Da je znao tko je na jahti, sigurno bi ga udarila kap.

— I kaj sad? — sjela je Dunja na kamen.

— A niš, neko bu nas pokupi! prije ili kasnije.

— Je, pokupil bu naše kosti — reče Dunja optimistički.

— Dunja, glavu gore — probudio se u Mazalu poduzetni duh Vragecovih. — Idemo loviti dagnje.

— Fuj, ja više neču. Boli me trbuh od tih sluzavaca.

— Da ne bi gospoda možda janjetine? — zezao se Mazalo, kadli odozgo iz šikare dopre do njih prigušeno blejanje. —

— Čuješ... — ustade Dunja.

— Janjetina!

— Samo da se ne pojavi i Kiklop — oprezno se ogleda djevojka.

Baš su imali sreću u nesreći. Jer mještani većih otoka ponekad ostavljaju ovce na malim, nenaseljenim otočićima, ali ne za kaznu nego zbog ispaše.

Mazalo uze brodski konop, jedinu korisnu stvar koju su pronašli na malom žalu, i pođe u lov na ovcu.

Crveno sunce spremalo se na zapadno kupanje kad se momak vratio vodeći za sobom lijepu bijelu ovčicu, tako dražesnu kao da je još malo prije bila oblačić na nebu. I baš je ta dražest izazvala nov problem, jer ovcu treba ukokati prije nego se odere, ispeče i pojede. Da.

A kako ubiti ovčicu bez revolvera, noža i sličnih sprava?

Mazalo uze veliki kamen i podigne ga visoko iznad glave, u namjeri da razbije glavu. Ne svoju nego ovčičinu. Njegove gladne luđačke oči nemilosrdno su promatrale žrtvu.

— Mazalo, molim te, nemoj — preklinjala ga je Dunja, iako je bila gladna kao i on.

— Moramo nešto pojesti ili smo gotovi. Ona ili mi!

— Ali nemamo ni šibice.

— Pa?

— Pa ak ju i ukokaš ne burno valjda jeli sirovo?

— Pa kaj? — odbijao je Mazalo sve argumente i opasno zanjihao kamen.

— As čim buš ju rastrančiral? ... Ma gle samo kako te gleda, jadna mala.

Tada je Mazalo učinio fatalnu pogrešku — pogledao je ovcu u oči, ovca je pogledala njega, on je pogledao Dunju i... spustio kamen. Ali ne na ovčičinu glavu nego kraj svojih nogu.

— Dobro, odustajem. Ipak nam je to sestra.

— Kak to misliš? — upita Dunja.

— Pa kaj nismo ispali ovce?

U KOJEMU SE OBJAŠNAVA VEZA IZMEĐU
BUCINE RUBEOLE I MANCHESTER UNITEDA I
KAKO SETARZAN PROVODIO U LUDNICI

U Zagrebu se još igralo na dva gola, Pero je dao gajbu u najvažnijem prvenstvenom susretu sezone a još gaje očekivala i međunarodna utakmica na koju će stići i menedžer Manchester Uniteda da napokon vidi tog slavnog Vrageca i odvede ga u Englesku.

Glasno je pričao majci o velikim planovima koji se njoj uopće nisu sviđali. Osim toga i jadnom Buci je trebalo malo mira.

— Psst, malo tiše, Buce spava — rekla je Peri.

— U ovo doba dana?

— Ima rubeolu.

— Je — javio se Dragec iza zida od novina — dobio je od Mace.

Nesretni debeli dječak ležao je u krevetu osipanim crvenim točkicama. S jedne strane kreveta izvalilo se prase s »V« izrezom, a s druge strane

Cucak II i tužno gledao Bucu koji prvi put u životu nije imao teka.

— Evo ti malo špeka — dobacio je Bucu slaninu Cucku — a tebi malo mrkvice — hranio je drugom rukom pajceka lamentirajući: — Samo se vi još hoćete družiti s menom. — Svi su drugi zapalili... Je, prijatelj se poznaje u nevolji...

Da je Barem Bongo tu, razmišljao je Bucu, on bi mu sigurno nekako pomogao. A možda i Cobra može nešto učiniti...

Cobra je doista eksperimentirao u svom laboratoriju, uz Vlastinu asistenciju. Prvi put je vidjela njegovu radnu sobu, njegove cjevčice, re-torte, grijalice, kaveze s pokusnim kunićima, žabama i strujnim krugovima.

— Pa ti si zbilja genijalac — priznala je.

— Nisam — reče Cobra — Bongo je genijalan, ja sam samo talentiran.

— I zgodan — pogleda ga Vlasta s neskrivenim obožavanjem.

— Pa kaj ti vidiš na meni? — baš je zanimalo Cobru.

— Žabu.

— Molim? — uvrijedi se Cobra.

— Pogledaj si desno rame.

Cobra pogleda, naglo ustane i s nelagodnom otrese žabu koja je tko zna kako iskočila iz staklenke.

— I što sad radiš? — upita ga Vlasta dok je spremao žabu.

— Na lijeku protiv side — ozbiljno reče Cobra.

Toga trenutka pojavi se na vratima osipani Buce.

— Isuse! — poviče Vlasta i stade se povlačiti u kut laboratorija.

— Cobra, daj pronađi nekaj za rubeolu — molećivo prošapće bolesni dječak.

Tako bijaše u Naselku, peh do peha.

Buce se vratio u sobu i žalosno gledao kroz prozor kako Mira, Dado, Marina i Bimbo fino skužirani odlaze u posjet Nosonji koji je poslije kraha kolibe sasvim popustio pa je na onu gomicu dasaka ispala i jedna iz njegove glave. Otvoreno govoreći, Nosonju su ravno sa farme otfurali u ludnicu.

— Došli smo vidjeti Nosonju — rekla je Mira kad su ušli u žutu kuću.

Bolničar ih propusti u zatvoreno dvorište i krene dalje za svojim poslom.

— Čekajte, ovaj... vi ćete ga dovesti ovamo? — pitala je Mira.

— Ne, on je već tu — ozbiljno reče bolničar.

— Gdje tu? — upita Dado.

— A to ne znam. Negdje je, već će vam se javiti.

Mira pogleda klince, klinci pogledju Miru, Mira slegne ramenima i stavi ruku na Dadino rame. Sjeli su na klupu i čekali. Čak je i Bimbo bio nekako miran i uplašen. Marina je stiskala u ruci vrećicu s bananama koje su kupili za Nosonju, kadli odjednom netko potegne vrećicu a djevojka vrisne od straha.

S pobjedničkim urlikom vraćao se Nosonja na stablo pjevajući: »Mister Taliman, tali mi banane...«

— Tata! — ustao je Dado.

— Daj sidi da porazgovaramo — zvala gaje Mira, ali joj Nosonja pokaže dugi nos i oljušti bananu.

— Dado, pa on je zbilja poludio — šapne Marina Dadi.

— Ma daj, zafrkava se — reče Dado, premda mu nije bilo lako pri duši. Bimbo se htio popeći na drvo i skakati s grane na granu kao Nosonja, ali mu Marina nije dopustila.

— Daj se saberi — govorila je Mira svom mužu Nosonji — pa nije te ta drvenjara valjda toliko skrenula.

Našla mu je bolno mjesto. Nosonja se ukoči, ispusti koru banane i rasplače se.

— Čiča Nosonjina koliba, aaaaa — plakao je.

Sve je to tako žalosno da čovjek poželi naći se negdje na moru u prvom sumraku pod šarenim lampionima ponad palube na kojoj večeraju Flek, Lora i Bongo u stilu grčkih brodograditelja. Ne svi. Jer dok Lora i Flek njupaju jastoga, jednostavni Bongo jede grah i kobasice na užas prvog oficira Stipe koji posluhuje čudnu trojku.

— Sjednite k nama — pozove ga Flek velikodušno.

— Hvala, šefe — prisjedne brzo Stipe i otine dobar komadić morskog čudovišta.

— Da vas nešto zamolim — nasmiješi se Flek. — Znete poslije jastoga uvijek loše spavam, pa...

— Da vam pivam uspavanku?

— Ma ne, da se negdje lijepo usidrimo preko noći, a onda opet na posao.

— Kako vi rečete, šefe. Vengo, čujte, stalno mi pričate o nekom poslu, a ča vi zapravo činite?

— A, to. Ja samo ucrtavam u karte, a Bongo radi. Jel tako Bongec srce?

Bongo klimne glavom.

— On! — zaprepasti se Stipe.

— On — potvrđi Flek. — S velikim »O«. BOOOngo! Zapamtite to ime. On će biti velik čovjek.

— A jasno, dica rastu. A mala, i ona nešto radi?

Lora oblizne masne prste i dražesno se nas-miješi: — Ja sam Bongova inspi... inspi... kak ono, Bongo?

— Moja inspiracija — reče Bongo.

Jahta je tiho plovila bakrenim morem. Zamorno bijele podnevne slike bijahu sada ogrnute tajanstvom sutona.

— Nismo li već danas prošli pokraj ovog otočića? — upita Flek prvog oficira.

— Jesmo, ali s druge strane.

— Ha! Eno opet onih turista, baš simpatični ljudi — reče Flek dižući ruku na pozdrav. — Uvijek nam mašu!

Valjda vam ne moram ponovo naglašavati da su simpatični turisti i opet bili Dunja i Mazalo.

— Opet ništa — prosuzila je Dunja. — Ne shvaćaju. Misle da im mašemo iz štosa.

— To je ona ista jahta — reče Mazalo mrčno. — Prokleti bogataši.

— Mazalo, mi ćemo tu umrijeti. Ni kišnice više nema — šaptala je Dunja ispucalim usnama.

— Pronaći ćemo vodu. Ona je negdje pila! — pokaže Mazalo na ovcu. — Znaš kaj dali burno joj da pojede puno soli, a kad ožedni onda... za njom! !

Dunja zakoluta očima ali tada primijeti da se jahta zaustavlja kod susjednog otočića i baca sidro.

— Mazalo! Mazalo! — živne Dunja — pogledaj!

— Da bar imamo vatru — shvati Mazalo. Tako bi im skrenuli pažnju.

— Ja imam temperaturu — promrmlja djevojka a Mazalo joj stavi ruku na čelo i muklo zaključiti: — Moramo doći do hrane!

A imao je blistavu ideju kako da to i ostvari...

* * *

Ako ste pomislili da su nevolje smogovaca u ovom poglavlju iscrpljene, gadno ste se prevarili. Očekuje vas još jedna gadna priča a tiče se popularnog Pere Vrageca koji je, rekosmo, očekivao menedžera Manchester Uniteda a dočekao nešto sasvim drugo.

Kad je naime ujutro ušao u kuhinju da nešto ubaci u kljun, Šonja ga je pogledala kao duha a Drageczgrabio iz kolijevke malu Lenu i povikao:

— Da se nisi približio mojoj ženi i djetetu!

— Kaj je tebi, si poludil? — zaprepašteno upita Pero.

— Pogledaj se u špigl — savjetovala mu je Šonja i on se okrene prema⁷ zrcalu i ugleda u njemu igrača plavih osutog crvenim točkicama.

— To si dobio od Buce — reče majka Vragecovih ulazeći u kuhinju, ali njezine riječi ne dopriješe odmah do Pere koji je buljio u lik u zrcalu i pitao ga: — Tko je to?

— Ti, budalo — reče lik iz zrcala. .

I tek tada shvati Pero stoje majka rekla, shvati i za tu li: — Buceoooo! Zadavit ću ga.

— Nije on kriv. On je dobio od Mace — reče Šonja.

— Ali meni dolazi menedžer iz Manchestera!

— A što možeš, bit će još prilike — mirno je govorila majka Vragecovih, zadovoljna što je Peri propala još jčdna prilika.

— Bit će još neprilika! Kad nađem Bucu! — zgrabio je Pero nož sa stola i pošao prema stepenicama.

— Daj se smiri — oduzme mu Dragec nož — još nije kolinje.

ILI KAKVA JE BILA SUDBINA PODMORSKIH I
PODKOPNENIH EKSPEDICIJA TE KAKO NEKI
NISU PRONAŠLI NAKIT A IPAK SE NAKITI LI

— Tu je šuplje — kucnuo je Crni Džek čekićem i značajno pogledao Kumpića.

Stajali su pred zidom u podrumu gornjogradske kuće, možda korak od blaga zakopanog prije mnogo stoljeća. Stajali su pred ostvarenjem sna zasnovanog na povijesnim činjenicama i dugotrajnom znanstvenom istraživanju koje se temeljilo na jedinstvenoj ideji profesora doktora Fleka.

I dok se profesor doktor gostio na jahti, članovi njegovog znanstvenog tima odjeveni kao darkeri prekuckali su gričko podzemlje i sad bijahu pred trijumfom.

— Evo, isti saund — kucne Crni Džek još jednom i nasmiješi se Ireni koja je pošla s njima da slučajno ne zbrišu s blagom. — Šuplje, šuplje —

uspoređivao je Džek zvuk šupljine kuckajući istodobno zid i Kumpićevu glavu.

Kumpić protrlja tjeme, a Džek se izdere:

— Kaj se češkaš, idiote, kramp u rukice i šljakati, ajde!

Džek i Irena zapališe cigarete, a Kumpić navalio na posao i doista s lakoćom probije zid, pa podigne džepnu svjetiljku do otvora.

— Guzda, tu su štenge.

— A kaj si ti mislil da buš videl podzemnu željeznicu? — oštro zapita Crni Džek ali mu u glasu zatitra razdraganost.

— Tu počinje put za Havaje, dečki — objesi se Irena Džeku oko vrata i oduševljeno ga poljubi.

— Čekaj, čekaj... da se dogovorimo. Čuj stara... i ti Kumpić, Fleku ne damo ni ovoliko — za-grize Crni Džek nokat u znak da će ujaku pre-šutjeti nalaz.

— Jušno — složi se Kumpić.

— Lešinar i tak živi od Bongeca. Idemo Kumpić, raspaljot — naredi Crni Džek i doskora bijaše otvoren put prema boljem životu.

Bio je to živ dokaz da doista postoje katakombe ispod starog Zagreba, obećavajuće dugi podzemni hodnici kojima su se Crni Džek, Irena i Kumpić oprezno kretali.

— Zakaj sam ja žudnji? — upita Kumpić koji se stalno osvrtao.

— Šuti idiote — reče Džek.

— A ak me neko ščupi za vrut?

— To bum bil ja — obeća mu Džek.

— Sada smo već negdje ispod Markove crkve — ustvдила je Irena osjećajući valjda miris tamjana, no u tom trenu Džek naglo zastane i svi se nabiju na njega. To jest Irena na Džeka a Kumpić na Irenu.

— Stoje bilo? — bojažljivo upita Irena.

— Rikavela — pokaže Crni Džek na kostur u kutu.

— To je neko zalutao, kao i mi — zajecala je Irena.

— Ko veli da smo se zgubili? Pa ja se orijentiram stara moja ko Davy Crockett.

— Guzda, ja ne idem više ni kurak dulje — svejedno reče Kumpić.

— Korak, kreten! Korak — poludio je Džek.

— Ajde, idemo, važno je napraviti slijedeći korak — poučno nastavi i zakorači.

Tada se dogodilo.

Tlo se pod njim rastvorilo a užasna mračna rupa progutala i Džeka i njegovu pratnju..

Kad se prašina slegla, Džek otvori oči, opipa se i u mraku napipa Irenu.

— Irena... amore mio, nisi riknula, darling?

— Živa sam... čini mi se — pokrenula se Irena.

— Kumpić! — poviče Crni Džek.

— Guzda, smo u Japanu? — javi se Kumpić, te se dakle činilo da nitko nije ozlijeđen.

— Guzda, sve se zarušilo ustvrdio jc Kum-pa koji je nekako uspio sačuvati džepnu svjetiljku i sada je šarao mlazom svjetla po prastarom vinskom podrumu.

Džek ustade i oduzme mu svjetiljku, pa stade bijesno koracati podzemnom klopkom.

— Mišolovka — pijuckao je — al bar ne burno zgasnuli od žeđi, pogle, berba 1710, godine, ha!

— Ja bi koktu — reče Irena, što je zazvučalo prilično glupo i izazvalo Džekov histerični napad. — Koktu, koktu, onda opadni u podrum iz devetsto pedesete. Vi ženske nikad niste zadovoljne!

>jc Jjc

Jadni dobri stari Crni Džek, siroti mali Kumpić i nesretna Irena! Živi zakopani tridesetak metara ispod Griča, bez vode i bez nade. Onda je sto puta bolje čučati na pustom otočiću bez hrane, bez vode ali s velikim plavim nebom

iznad sebe ili prisnom slikom zvjezdane prašine u mirnoj ljetnoj noći.

A možda Dunja i Mazalo više ne čuče bespomoćno. Možda je Mazalova ruka ta s koje se cijedi voda dok hvata konopac sidra zaspale jahte, možda je Mazalo sjenka koja preskače ogradu i sjeda za ostatke večere pod lampionima pa pohlepno jede i glasno mljacka baš iznad glave Bonga i Lore.

— Bongo, spavaš? — tiho upita Lora sa svoga kreveta u kutu luksuzne kabine.

— Ne — reče Bongo. — Čula si?

— Nešto je izišlo iz vode.

— Aha — potvrdi Bongo bez uzbuđenja.

— Bongo, što je to?

— Ne znam. Sad jede našu večeru. Idem vidjeti.

— Nemoj Bongo. Možda je neko čudovište.

— Čovjek s ribljim ljušturama, ha? — odmahne Bongo i ustade. Pojavio se na palubi baš kad je sjenka skupljala ostatke hrane u stolnjak, namjeravajući očito pobjeći sa zavežljajem. I pobjegla bi da se nije našla oči u oči s neprirodno sjajnom modrinom Bongovih reflektora.

— Ko si ti? — upita Bongo.

— A ko si ti? — upita sjenka.

— Ja sam Bongo.

— Bongo! Bongo Vragec! — usklikne sjenka, ispusti zavežljaj i zapeše po palubi. — Pa ja sam Mazalo! Mazalo! Spašeni smo! — tancao je Mazalo i grlio Bonga koji se samo smješkao.

— A gdje je Dunja? — upita Lora koja nije izdržala sama u kabini.

— Dunja? A, njih dve su još na otočiću preko, a ja sam doplival...

— Koje dvije? — začudi se Bongo.

— Dunja i ovca. Sad burno imali još veći zoološki vrt u dvorištu. Ajde! Ko vozi ovo čudo? Idemo po Dunju — veselo je zapovijedio Mazalo i Bongo se uputi prema krmi da probudi kapetana.

* # *

Vidite što su vam Vrageci, dragi mali ili veliki čitatelji. Ni okrutne zamke velegrada ni surova, divlja priroda ne mogu nauditi ljudima čvrstih živaca i jake volje, ljudima sposobnim da se suoče sa svim opasnostima, ljudima nazbilj što bi rekao dum Marin koji je živio nešto niže uz obalu.

A oni ljudi nahvao tridesetak metara ispod Griča vjerojatno cvile i plaču.

Da vidimo što zapravo rade...

Ah, pa oni ne samo da su živi zakopani nego su i mrtvi pijani! Oko njih prazne boce starog vina, na junačkim prsima Crnog Džeka stoluje zaljubljena Irena očito već nesvjesna složene situacije, ljubi ga u razbojnička usta i teпа:

— Džek, ti vucibatino, lopovčino, kriminalčino, džeparčino moja... mmmm, kako se s tobom dobro zabavljam. Opće nisam znala da su otvorili ovaj diskač.

— Je, čuj stara, to ti je u sklopu akcije »Oživimo Gornji grad« — mumlao je pijani Džek.

— Guzda, a kaj je sa zlutnicima i nakutom?

— Ovo je bolje od zlatnika i nakita — podrignuo je Crni Džek. — Kaj se nismo dobro nakitili, hik?

U KOJEMU NOSONJA OPET POSTAJE
NORMALAN I SHVAĆA KAKO JE BOLNO
VRATITI SE U STVARNOST, A VRAG DOLAZI PO
SVOJE U ZAGREBAČKIM KATAKOMBAMA

Kao što je poznato zasad samo vama a bit će uskoro i čitavom svijetu, Nosonjin sin Dado stvarao je u tišini svoje sobe roman o smogovcima.

— Dado, razgovarala sam s onim urednikom — reče Mira ulazeći u sobu.

— Zakaj me prekidaš? — upita grof Dado Tolstoj.

— Kad ti ovo kažem još bolje ćeš pisati... veli da mu se sviđa. Možda bi čak mogao i štampati.

— Ma zafrkava se.

— Ne, zbilja je rekao. Samo veli da ne bi htio taj naslov, nitko ga neće razumjeti.

— »Smogovci«? Pa to je razumljivo, mama.

— Ne znam... ali ako do toga dode, ja te molim da promijeniš one dijelove u kojima se rugaš Nosonji.

— Neću — energično reče Dado. — Sve mora biti onako kako se dogodilo. Pa on i je trknut, ne?

— Kao da ja ne znam — uzdahne Mira — ali u romanu ne mora sve biti kao u stvarnosti.

— U ovom mora — tvrdo odvrati Dado i zagleda se prema Nosonjinoj slici na zidu.

— Mama, kad će tata doći doma?

— Ne znam. Da barem imamo vrt i neko drvo... — glasno je razmišljala Mira.

— A zašto on mora biti na drvetu?

— Ko zna. Valjda je u toj fazi... I naši preci bili su na drveću.

— Ali su sišli.

— Da — uzdahne Mira, kadli se začuje okretanje ključa u bravi.

— Tko bi to... — pogledala je Mira Dadu, a on bijaše jednako iznenađen.

— Djed Jozoje u kuhinji — reče polako.

— Samo... ali ne, nemoguće — skočila je Mira i pošla prema vratima, no u tom času se na pragu pojavio Nosonja odjeven u lijepo, novo odijelo, s kravatom oko vrata i cvijećem u rukama.

— Evo me, spustio sam se na zemlju — reče Nosonja smješajući se normalno. — Cvijeće za

tebe, sigurno Si imala teških trenutaka... a ti Dado, kak si gural bez mene?

— Tata... jesu ti daske sad u redu? — upita Dado oprezno, premda mu je srce radosno zaplesalo.

— Apsolutno — odgovori Nosonja sabrano.

— Nemoj to više ponoviti — stavljala je Mira cvijeće u vazu. — Nije lijepo... za oko.

— Ali je zdravo — reče Nosonja. — Svjež zrak, klorofil, stalno gibanje... da znaš kakvu kondiciju imam. Tarzan je prema meni reumatičar.

— Ma nemoj, hoćeš se tući? — upita djed Jozo, isprovociran vrijeđanjem reumatičara. Nitko nije vidio kad se dokotrljao do sobe.

— On je još tu? — zaprepasti se Nosonja i prekrije lice prstima. — Ah kako je bolno vratiti se u stvarnost.

Kakva je to bila večera, kako su se dobro zabavljali slušajući Nosonjine viceve, kako su do kasno u noć naklapali o svemu i svačemu a Nosonju je zanimalo sve i svašta jer već dugo nikakve informacije nisu dolazile do njega.

— Kaj? — začudio se. — Dunja i Maza-lo nestali?

— Aha — ozbiljno je kimnula Mira. — Dunjin stari ide u Šibenik da počne istragu.

— No, Žandar bu ih sigurno našel — frkne Nosonja.

A Žandar je kat niže zbilja slagao košulje u kovčeg dok je njegova žena Žandarica kršila ruke ne znajući kako da se riješi gospode Krištof koja se bila pojavila prije pola sata i zahtijevala od Žandara da potraži njezinu kćer koja se već dva dana ne javlja.

— Razumijem, razumijem, ali shvatite i vi mene — mračno je koračao Žandar između ormara i kovčega na krevetu. — Dunja je nestala i nitko ne zna gdje je, ja putujem da je nađem... inače bih vam rado pomogao. Kažete da ne znate gdje su vam kći i Crni Džek i taj... Kumpić?

— Da, kao da su u zemlju propali — zacvili gospoda Krištof i ne znajući kako je blizu istini.

— Prvo naša kći onda vaša. Po redu — plakala je Žandarica.

— I one iz kazališta ću upucati — prijetio je Žandar stavljajući pištolj na košulje. — Sve! Da mi tek sad jave!

Uto zazvoni telefon i Žandar pode u predso-
blje uzimajući za svaki slučaj pištolj sa sobom.

— Da? — čule su ga Žandarica i gđa Krištof kako govori u slušalicu — tko? Dunja! Živa si! Gdje si! Molim! Već u Zagrebu! ljuuuuuuu!

Žandar poklopi telefon i od radosti opali u zrak. Na nesreću, umjesto stropa metak pogodi u metalni lanac o kojemu je visio luster, i teški holandezer pade točno na Žandarevu piksu.

— Jedan slučaj je rasvijetljen — reče Žandar čim se osvijestio. — Prelazimo na slijedeći.

A bilo je doista i vrijeme da se spasilačka ekipa uputi u zagrebačko podzemlje. Sva sreća da se s Dunjom vratio i Bongo pa je drugoga jutra uključen u potragu zajedno s robotom Tomom.

Ekipa se zaustavila u blizini Markovog trga i Bongo je uzeo u ruku rašlje pa stao tražiti za-trpane.

— To je kad su me htjeli preveslati i sve po-kupiti sami — gundao je Flek, preplanuo od jadranskog sunca i crnoga vina.

— Moja kći nije takva — prosvjedovala je gospoda Krištof.

— Nije zlato, nije, ali Džek ima loš utjecaj na nju... Da su mi barem ostavili neki trag.

— A što su dovraga tražili pod zemljom? — ljutio se Žandar, s nevjericom gledajući u Bongo-ve rašlje.

— Ovaj, znate, oni su arheolozi amateri — lagao je Flek.

— Ma nemojte — pogleda ga Žandar — a ja mislio da su profesionalni lopovi.

— Uto zastade Bongo i pokaže rukom: — Tu su.

— Bongec, srce — začudi se Flek — kako ti to rašlje čudno skakaču?

— Alkohol — objasni Bongo. — Od vode se mirno zibaju, a od alkohola... vidiš... Počni, Tom — naredi Bongo robokopu i Tom se baci na kopanje.

Bilo je krajnje vrijeme, rekoh. Dolje u podzemlju odigravao se posljednji čin mračne drame koja je lako mogla završiti teškim posljedicama i pretvoriti se u prvi domaći slučaj ljudožderstva nakon dugih stoljeća.

— Sve smo pupili — pokazivao je Kumpić prazne boce.

— Je, i popušili smo, Kumpić — odbacio je Džek izgužvanu kutiju.

— Guzda, ja sam gludan - tužio se Kumpić.

— I ja, idiote. Znaš kaj, Kumpić, ak dode do najgoreg buš frend, ne?

— Kak to mislite, guzda? — pogleda ga Kumpić.

— Pa ak nekoga od nas moramo ponjupati da bi drugi preživili, buš se ponudil, ne?

— Ne! — poviče Kumpa preplašeno — ja sam mršav, kost i koža. A poglečte guzda kak ona ima fini batak — ispruži Kumpić ruku prema dobro građenom gornjem dijelu Irenine noge.

Ali ga Džek tresne po prstima i zaljubljeno se zagleda u svoju dragu koja se baš budila.

— Amore mio — spusti se Džek pokraj nje na koljena,

— Aaaaah — zijevnula je mamurna Irena. — Sanjala sam da smo upali u neku rupu.

— Jesmo, darling, jesmo — ozbiljno kimne Džek jer više nije bilo vremena za lažne utjehe.

— Hiiii! — skoči Irena — pa to nije bio san. Džek, Džek, gotovi smo, nikada više nećemo vidjeti sunce ni mjesec ni zvijezde, čak ni neonske reklame — vrištala je Irena opet svjesna situacije.

— Ne histeri, darling — čvrsto reče Džek. — Budi dostojanstvena.

— Ne mogu, ja se bojim. Ko zna gdje smo uopće, možda u paklu, da, ili na nekoj razini podzemlja gdje žive neljudska bića...

Imala je pravo. Jer dok je još govorila začula se paklena grmljavina praćena nezemaljskim grebanjem i mijaukanjem. Srebrna sjenka ukaza-

la se u žutoj prašini a časak potom izbezumljena grupa živih zakopanih mogla je razaznati i lice svemirca. Ako se uopće moglo nazvati licem.

Irena je kratko vrisnula i pala u naručje milosrdnoj nesvjestici.

— Guzda, ne dujte me krampusu. Rade me vi ponjupajte — preklinjao je Kumpić.

— Amore mio — sagnuo se Crni Džek do Irene i nježno je ispljuskao, a onda podviknuo na Kumpića jer je jedini znao za robota Toma: — Kuš, idiote, to nisu vragovi nego Vrageci. Mi smo spašeni!

NEOBIČNO SNAŽNO I POTRESNO JER SE U
NJEMU ZAUVIJEK RASTAJEMO SA ČUVENIM,
SLAVNIM I LEGENDARNIM SMOGOVCIMA

— TLI je to bilo pokazivao je Bongo znamenito mjesto na Markovu trgu kroz koje se robotkop Tom probio do zakopanih, a robot je mijauknuo u znak da je bilo doista tako i pravio se važan pred Lorom, Bucom i Macom.

Svi su limači bili svečano odjeveni i stalno pogledavali prema Starogradskoj vijećnici u unutrašnjosti koje se odvijao nezapamćeni ceremonijal uz taktove Pete i Šeste simfonije zajedno jer Flek i gospoda Krištof nisu štedjeli novac. Na kraju krajeva ne udaje se Irena svaki dan i to za takvog kita kao što je Crni Džek.

— Idu, idu! — poviče Maca i klinci otrčaše do ulaza u Vijećnicu. Bacali su po mladenki i mladoženji ruže i rižu a onda trčali za kočijom u koju se zavalio svježe zalotani par.

— Brže, Kumpić — viknuo je Crni Džek kočijašu i uskoro se kočija izgubila iza ugla Banskih dvora.

— A mi, Mazalo? — nježno je upitala kuma Dunja.

— Mi burno s tramvajem — reče senzibilni kum Mazalo.

— Ma kad ćemo se mi vjenčati, budalo? — planula je Dunja.

— A, to... moram pitati.

— Koga, mamu? — ironični se osmjehne Dunja.

— **Ne, autora.**

— No, po njemu mogu ostati stara frajla — žalila se Dunja, a tu je tužbalicu ponovila i za raskošnom trpezom u vrtu gospode Krištof gdje su se poslije vjenčanja okupili veliki i mali, važni i nevažni, pametni i glupi, dobri i loši smogovci iznad brda pečenja, juhica, salata, kolača i šunkica. O vinu i rakiji da i ne pričamo, toga bješe ko u narodnoj pjesmi, i sokova za limače antialkiče.

Agovora je bilo ko u narodnoj skupštini. Prvi se javio Flek, dakako.

— Dragi mladenci, dragi gosti — klimao se na nesigurnom nogama — ima puno primjera iz povijesti da su razni razbojnici i lopovi postali ugledni i časni ljudi. A kako im je to uspjelo?

Oženili su se, smirili i postali korisni članovi društva. Na tom ispravnom putu našao se i naš... hm, Čuveni... hm... Crni Džek koji se oženio našom dragom Irenom. Pa živjeli dugo i sretno.

Bio je red da Crni Džek odgovori, a ovo je njegova izjava prepisana iz Dadinih bilježaka:

— Frendovi, bojim se da bum opal u ljigu kak sam hepi... I kaj da vam još žlabram? Aha. Više nikad nebum niš drpil, čak sam našel stalni dob, je, zaposlil sam se u banki ko čuvar. Evo tolko, fala vam kaj ste došli. — sjeo je sa suzama u očima.

— Ipak ti pripazi na novčanik u torbi — reče Žandar ženi Zandarici.

— Irena, Irena! — vikali su gosti pa je i Irena morala nešto reći: — Ja sam sretna. Ovo mi je već drugi brak i mora uspjeti. Jesi čuo! — oštro se obratila Crnom Džeku koji odgovori kratko i krotko: — Da, darling.

— Popušil je — šapne Pero Dragecu, znajući kakav život čeka Džeka s Irenom. Na kraju krajeva, Pero Vragec bijaše neko vrijeme Irenin prvi i do tada jedini muž.

— Dobri stari Džek — žalio je Dragec ukroćenog gangstera. — A imal je pred sobom sjajnu karijeru.

Posebnu radost pokazivao je Nosonja, no ne toliko zbog sretnog završetka ljubavne priče koliko zbog vijesti da djed Jozo uskoro odlazi na brigu i čuvanje Mirinom bratu, premda je djed govorio da to još nije definitivno, da ćemo još vidjeti i slično. Buco je mljackao kraj Mace ali se nije usudio taknuti svinjetinu, sumnjajući u porijeklo pečenog odojka budući da je jedan živi toga jutra nestao.

U međuvremenu je i Kumpić održao kratak govor želeći guzdi i guzdarici puno lumača s dugim prstekima, ali ga je Crni Džek naglo i okrutno prekinuo te predložio gospodi Krištof i Fleku da i Kumpića pošalju na čuvanje bratu Nosonjine žene, nastoje planula friško udata Irena govoreći da ne bu valjda sama kuhala.

Oh kako je bila vesela ta svadba i duga od subote popodne do nedelje navečer. O, kako su se svi smijali kad je Flek prinosio žlicu ustima a Bongo pogledao žlicu i žlica se svinula a juhica prolila po Flekovom novom odijelu! I kako se Flek prestao ljutiti kad je postolar Miško donio »Večernjak« s Bongovom slikom ispod koje je pisalo »S Bongom nema krize«.

Beskonačno su prepričavane sada već slavne priče o Cobri i Vlasi, Dunji i Mazalu, Džeku i Ireni, o čiča Nosonjinoj kolibi, robinzonijadama

i podzemljijadama, o Buci i Maci, Dadi i Marini,
bazenijadama i bongolorijadama.

I ostalim ludorijama.

No kako sve na ovom svijetu ima svršetak, eto
je došao baš na blistavom vrhuncu sage o smogovcima.

Lugar je dvaput opalio u nebo i na taj su znak
Muze spustile zagrebačkoplavi zastor posut zvi-
jezdama.

Zbogom.

Zbogom smogovci.

%

SADRŽAJ

Poglavlje pivo

U KOJEMU SE PO JA VIJU JE CRNA MRI JA NA PASTELA'OJ POZADINI PROLJETNOG TRGAČA A DUNJU NA ZRINJEVCU UBACUJU U KOMPJUTIC	5
---	---

Poglavlje drugo

KOJE GOVORI O BUCI. MACI I PERECU. O SIDI. LEBDEĆEM KREDENCU I DRUGIM NEOBIČNIM POJAVAMA KAO ŠTO SU DJED JOZO I MEĐUNARODNI TERORIZAM	17
--	----

Poglavlje treće

A GOVORI O LOPOVIMA NA ZDENCU MANDUŠEVCU. O KRVAVOJ BRADI NA KRVAVOM MOSTU I JADNOJ GUSJENICI PRETVORENOJ U ČEVAPČIĆ TE KAKO JE CRNI DŽIIK PRONAŠAO ŽENU SVOGA ŽIVOTA	28
--	----

Poglavlje četvrto

ILI KAKO JE DUNJA UPAL.A U VOJNIČKU UNIFORMU A UJAK FLEK ISPAO IZ TAKTA PRI POGLEDU NA NEOČEKIVANU IDILU U VRT U GOSPOĐE KRIŠTOF	38
--	----

Poglavlje peto

O ŽIVOJ KUĆNOJ POMOĆNICI IMENOM KU.MPIĆ I UMJETNOM RODONAČELNTKU PRVE GENERACIJE TOMOVA TE O POTVRDI TRAČEVA DA SU VRAGECI TRKNUTI	48
---	----

Poglavlje šesto

ILI KAKO JB CRNI DŽEK U DUBOKOJ IJIGI PAO NA
KOI JENA PRED PEROM VRAGECOM A MARINA
ZAUVIJEK IZLIJEČILA OCA OD USMJERENOG
TRENIRANJA

56

Poglavlje sedmo

U KOJEMU FLEK SLA LI«) NAGOVARA BONGA DA
IZVUKU CRNO ZLATO I ŽIVU 1.0 VL IZ JADRANSKOG
PODMORJA. TE KAKO JE VI .ASJ A IZVUKLA UHO
COBRIVRAGECU

64

Poglavlje osmo

O POVRATKU FANTOMA I KAKO BI CIBONA
POPUŠILA DA SE NIJE UMIJEŠAO BONGO. II, O TOME
KAKO JI*; PEDAGOGICA USLANOVII A IJA BONGEC
NIJE INTELIGENTAN

73

Poglavlje deveto

ILI KAKO JEDENJA PRONAŠLA U STANU RUŽNU
ŽENSKU S REVOLVEROM U ZAPEČKU I FIKSNOM
IDEJOM DA UPUCA FANTOMA P(C)VRA I NIKA

84

Poglavlje deseto

GOVORI O TOME KAKO NEKI I JEDI NEMAJU SRI ČE I
O LEGENDARNOM SKOKU S TORNJA POSLIJE
KOJEGA SE NOSONJA VIŠE NIKADA NIJE POJAVIO
NA POVRŠINI BAZENA

93

Poglavlje jedanaesto

O SUSRETLJIVOM CRNOM DZ I KI KOJI JE MALO
MORGEN VOZIO STR ANCE 1 K \KO JI I DJED JOZO
ZORNO UVJERIO BIMBAČA DA SU I JEDI POKVARENI 105

Poglavlje dvanaesto

PRIČA O ČUDNOJ NAPRAVI ZA SISANJE KINJ E. O
LAŽNIM ŽELJEZNYM ŠIPKAMA U PURINIM NOGAMA I
KAKO ZAGREPČANI GOVORE HRVATSKI

115

Poglavlje trinaesto

O POTRAZI ZA NAFFOM. SIRI NAMA I ILIRSKOJ
KRALJICI TE KAKO JE I I J;K PRIJITIO LIMAČIMA DA
ĆE ZAVRŠITI U RA I JAMA MORSKOGA PSA

Poglavlje četrnaesto

U KOJEMU MARINA SREĐUJE ZLATNE MOMKE
KUNO FUJ UDARCIMA A CRNI DŽLKI KUMPIĆ
PRODAJU TUĐU MARINU NA SAJMU AUTOMOBILA

Poglavlje petnaesto

KAZUJE KAKO SU PERO I DUNJA UČILI ENGLISKI NA
JARUNU SA SNAŽNIM LJUBAVNIM AKCENTOM A
NOSONJA OŽIVIO IDEJU O RO TKVICAMA I KOLIBI

Poglavlje šesnaesto

O MASOVNOJ OTMICI DJECI' IZ KRILA UCVIJENIH
RODU LIJA I MRAČNOM NOSONJINOM
NAGOVJEŠT AJU SVIJETLE BUDUĆNOSTI ZA ŽUSTRE
DOBROVOLJCE I DJECU NJIHOVI : DJECE

Poglavlje sedamnaesto

U KOJEMU NOSONJI VADE STAKLO I SI TNU SAČMU
IZ DONJEG DIJELA 1 I DA. TE O GJ ADI I NEIMAŠTINI
I SLUTNJAMA OTVORENE POBUNI :

Poglavlje osamnaesto

ILI KAKO SU SE. POMIRILI DUNJA I MAZALO NA
GRIČKOJ VJEŠTICI. TE KAKO SE SRUŠI! ,A KUL.A OD
KARATA UZ KOBNI Ā POSLJEDICI: ZA NOSONJINU
PSIHU

Poglavlje devetnaesto

O POTRBUŠNOM PARU NA LUT K U I ĆUDIMA
MORA. O GRČKIM BOGOVIMA I KAKO SU BRADATI
KIT I GOI-A MAČKA ISPALI OVCI ;

Poglavlje dvadeseto

U KOJEMU SE OBJAŠNAVA VEZA IZMEĐU BUCINE
RUBEOLIE I MANCHESTER UMTEDA I KAKO SE
TARZAN PROVODIO U LUDNICI

183

Poglavlje dvadeset i prvo

ILI KAKVA JE BILA SUDBINA PODMORSKIH I
PODKOPNENIH EKSPEDICIJA TE KAKO NEKI NISU
PRONAŠLI NAKIT A IPAK SE NAKITU J

191

Poglavlje dvadeset i drugo

U KOJEMU NOSONJA OPET POSTAJE NORMALAN I
SHVAĆA KAKO JE BOLNO VRA TITI SE U STVARNOST,
A VRAG DOLAZI PO SVOJE U ZAGREBAČKIM
KATAKOMBAMA

198

Poglavlje dvadeset i treće

NEOBIČNO SNAŽNO I POTRESNO JER SE U NJEMU
ZAUVIJEK RASTAJEMO SA ČUVENIM. SLAVNIM I
LEGENDARNIM SMOGOVCIMA

206

Hrvoje Hitrec / ZBOGOM SMOGOVCI

Izdavač: [TRO August Cesarec

OOLR Izdavačka djelatnost

Zagreb, Prilaz JA 57

Za izdavača: Dragan Milković

Recenzenti: Ivan Kušan i Dubravka Ugrešić

Korektor: Vesna Kisin

Likovna oprema: Dcnana Voljevicca - Čičić

Tehnički urednik: Franjo Profeta

ISBN 86-393-0125-5

Tisak: "Tiskara Rijeka" Rijeka, Bulevar Marxa i Engelsa 20

II. izdanje